

PAYAP UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยพายัพ

ความมฉลาด

ความมิไฬวริบและรู้จักสังเกต

โจรของ

โจรชาวของเข้าปล้น ก็ทำเป็นหลนดภาษาไทยกลาง เมื่อเห็นของคณหนึ่งเดินผ่านมาก็
ตะโกนว่า

" ยกมือขึ้น อย่ากระดุกกระดิก "

ของก็พูดเป็นสำเนียงของว่า

" ดูกดิกซึกน้อยบ่ได้กา "

โจรบอก " ดูกดิกบ่ได้ "

ชาวของได้ยินเสียงพูดก็รู้ว่าเป็นของตัวยกัน ก็บอกว่า

" ของบ่ปล้นของ เอาก็เป็นของล "

ว่าแล้วก็วิ่งหนีโจรไปเลย

นายชิน ชินคุปต์

ล = นี้

การให้อูบวช

ชมกับนกเก้า

เป็นเล้าว่าคณทางเมืองหลวงพระบางเป็นชม มาตังบ้านเอามาหันเป็นเอานกเอี้ยงคำกอดี
นกแลกอดี เลี้ยงปากเป็นคน

" เจ้าคณงาม เจ้าคณงาม "

มันก่อไค้ได้จึงขอซื้อ คนไทยหลวงก่อเลยขายแล้วบอกว่า

" อยู่นี้กำเดียวเนื้อสหายเนื้อ เอาจะเอานกไปแบ่งขวงซื้อดี ๆ เอาผ้าเข้าห่ม "

ปรากฏว่าคนไทยเหล่านี้ลักเอานกเก้าไปใส่เตนนกเอี้ยงคำ ชุมมันก่อตัวไปนาน ไปอาดื้อ
เปื้อนเชื้อฝูงมันกำ

" มันอุ้มเป็นกำคนได้ ปากเป็นกำคนได้ "

แหล่ปีกัด นกเก้าก่อฮ้อง

" ชุม ๆ "

ไต่ตัวตี้อ้อมาหั้นฝั่งล่น

" อ้า มากำเดียวฮู้จักเจ้า ฮ้องเจ้ามันได้แล้ว ฮ้องชุม ๆ "

กำเดียวฮ้อง " เป็กแก๊ะ ๆ "

ชุมเลยไซด เอานกตัวนั้นไปผ่าขว้าง คำว่า " เป็กแก๊ะ ๆ " เป็นคำดำของชุม ด่าบตีบดัก

พระครูบุญทอง

นกเอี้ยงคำ	=	นกเอี้ยง	นกเก้า	=	นกอุก
นกแล	=	นกแก้ว	ขวาง	=	กรง
ตัว	=	หิ้ว			

ชาวดิคนหวาน

มิชะมุกนึ่งมาอยู่กับป้อนายแม่นายมัน แล้วมันก็หันแม่นายมันสวย ก็อยากนอนตาย
พอดิชะมุกนั้น มันก็มีทองทำเป็นแหวนใส่ ฝ่ายแม่นายมันก็อยากได้แหวนชะมุกเหมือนกัน ชะมุกนั้นก็เลยบอก
แม่นายว่า

" แม่นาย ๆ แม่นายไค้ได้แหวนนี้ก่อ "

แม่นายบอก " ไค้ได้กะ "

" ถ้าแม่นายไค้ได้อ้อเฮานอนตายเตอะ มิหยั่งเฮาฮื้อหมด "

แม่นายอยากได้แหวนเลยเอาชะมุกนอนถวาย ชะมุกมันก็ถอดแหวนอ้อแม่นาย แม่นายก็เอาไปใส่
อยู่ต่อมาชะมุกมันอยากได้แหวนกิน อยู่ดีไหนมันก็เหงา บ่ทำงาน ป้อนายก็ว่า

" โอ้มุนี เป็นไค้บ่เยี้ยะกำน อยู่ไหนก็เป็นหมิ่นเป็นเหงาเป็นหาอยู่ไหนละ เป็นไค้ว่าอื่น "

แม่นายมันก็ว่า

" มันเป็นไค้บ่อยู่ เป็นอ้อมา 2 - 3 วันละ บ่เยี้ยะกำน ลองฮ้องมันมากามลอ "

ป้อนายก็ข้อมันมา

" คิงอยู่ตึ๊งวัน ๆ นี่คิงใจว่าบ่เอี้ยะก้าน ทำเป็นเหงาโกะงก ก้านหยั่งกับเอี้ยะ จ่วยก้านจ่วยงานพ่องกะ "

" เอาคิดเต็งหาแหวนเอานะ "

" แหวนคิงมีไหน "

" อยู่ทีแม่นายหั้นนะ ขวัญเอามันติดแหวน ถ้าเอาได้แหวนมาใส่เอาเอี้ยะก้านได้ละ บ่มีแหวนเอาเอี้ยะบ่ได้ "

" เอ้า เอาแหวนหื้อมันเหีย "

แม่นายก็จำเป็นต้องถอดแหวนหื้อซะมู

นายณรัตน์ พรหมกันธา

เบ็นโค = ทำไม

เอี้ยะก้าน = ทำงาน

หมิ่น = สะลิมสะลือ

โกะงก = นิ่งนาน ๆ

เจ็ยลงแล

ลุงแลบ้านบวกรก อำเภอดงดงเอานั้น เป็นบ่อกำหมู ที่นี้ก่อไปนอนบ้านเป็น เป็นก่อเอาข้าวเจ้านั้นมาลู่ ตกวันนูกจะย้ายจากบ้านนั้นไปแล้ว เลอะจะขอเข้าเป็นก่ออายุหื้อเป็น บ่โค่ขอ ที่นี้ก่อเข้าฮ้อนกินข้าวอยู่ ยะอย่างใดบ่จ้างยะ คล้ายว่าลิกอีเตอะ โหงดเอาเข้าสุกใส่หมวกแล้วเอามาสูบหัว แล้วก่อนั่งกินข้าว ปอดิเจ้าของบ้านเป็นสลดออกมา เป็นถามว่า

" ไห้อะหยัง "

มันฮ้อน เข้าฮ้อนไหมะหัวมัน มันฮ้อนน้ำต้ามันปังปึก ๆ

" ม่อหน้าบ่เหมือนแม่ข้า "

มันให้ต้อนตีว่าเจ้าของบ้านเหมือนแม่มัน

" บ่ก้าให้เลอะ คนก่อเหมือนคน "

เป็นก่อหื้อเข้าของกินแกมหัว ได้ตึงเข้าสุกได้ตึงของกินแกมทวย มันตึงวอกนั๊ก

เข้า	=	ข้าว	โหนด	=	ควักหรือขุดเป็นจำนวนมาก
สุม	=	สวม	โหมะ	=	โปะ
ยังปัก ๆ	=	ไหลพราก	สด	=	รีบ , พุ่ง

พ่อค้าง้าว

ได้ทุดตะมันอยู่ใกล้บ้านเศรษฐี เศรษฐีมันอยู่หลาสาท มันแท้ ๆ อยู่ตบหน้ายล่อ มันพ่อปุมหา
เศรษฐีช่วยหน้าที่ปล่อง มันวิดเอื้อนลูกตบขนาน

" กำกิดอามีเป็นหมื่น ตีบมีเงินบ่า "

มันฮ้องได้ 3 วัน ไปเศรษฐีอดบได้ ใช้ให้คนไปฮ้อง

" ไปฮ้องไ้ทุดตะลุ่มนั้นมากาลอ เป็นจะโค ก่อนเข้ามาช่วยหน้าก็ตบขนาน วิดลงเอื้อน กำกิด
มีเป็นหมื่นตีบมีเงิน " เป็นก็ไปฮ้องมา

" ไ้ทุดตะ ก่อนถูกมาช่วยหน้า มึงก็วิดลงเอื้อนตบขนาน กำกิดมีเป็นหมื่น ว่าบมีเงิน ก่อน
มึงมีเงินมึงจะยะอะหยั่ง มึงจะร้งอะหยั่ง มึงจะค้าขายอะหยั่ง "

" ขะแนมมีเงินเตือะ " มันว่า " มันตึงมีกำกิด "

เศรษฐีว่า " มึงจะเอาเท่าใด กูจะหื้อมึง "

" ขอเงินปัน คำฮ้อย "

เศรษฐีเอาเงินหื้อมันปัน คำเหี้ยฮ้อย เงินนี้มาผวมันก็ซื้อข้าวสารเลี้ยงตึงปัน กินข้าววงราย
แล้วก็หาบไปเซาะแลกกลบ บิดโทะ เขาเอาแลกมาแลก ก่อนว่าข้าวสารสิตรก็แลกสิตร ข้าวสารหน้า
สิตรก็แลกหาลิตร บ่เมินวันสองวันก็เลี้ยงหมด เงินมันเลี้ยงมันก็มีสิจจะเหมือนกันเน้อ เอาจนเลี้ยงเจิ
ปัน คำละไว้หั้น เอาแหละ มันไปตบขนานละ เศรษฐีฮ้องมาเหม

" ก็กูหื้อมึงตะวาววันขึ้น เงินปัน คำฮ้อย มึงเอาไปยะหยั่งเลี้ยงเวยล้าเหลือ เอาซื้อกินหยั่ง
เลี้ยงเวยแท้เวยว่า "

" มันกำกิดมีนา เงินบ่กุม "

" เอาะ กูจะหื้อมึงนะ เงินแหละปัน คำแหละฮ้อย "

เอาเงินปันมาก็เอามาซื้อผ้าใหม่หมดตึงพัน วันพุกก็หาบไปเซาะแลกผ้าปุด โผมีผ้าปุดผ้าขาด
อะหยั่งเอามาแลกผ้าใหม่ เตี้ยวแลกเตี้ยว เลือแลกเลือ ขึ้นแลกขึ้น สองวันบ่มีแล้ว เลี้ยงหมด เอาแหล
แล้ว ตบขนานแหลแล้วล่อ เศรษฐีฮ้องขึ้นเมือแหล

" ก็กูฮื้อมึงแหลตะวาววันขึ้นนี้ เงินปัน คำฮ้อย มึงเอาไปเยี้ยะจะโคล้าเหลือ "

" เลี้ยงแล้ว " มันว่า " เอาไปซื้อผ้าไหมแล้วเอาไปขายแลกผ้าเก่า "

" โอ กำกิดมึงเป็นอย่างอีล่อ กำกิดมึงปดิล้าไปล่อ "

" ขะแนมมีเงินเตือะ มีกำกิด " มันว่า

เป็นหื้อแหมแหละ เงินปัน คำฮ้อย เอามาแฉว เอามาซื้อบะหินหมดกำนั้น จ้างเป็นเอามาตาม
ไว้ในไร่ในสวน เต็มไร่เต็มสวน เลี้ยงละ คำมันหยุดไว้ ตบชนาบแหม แกลบมันก็ได้แล้วล่อ เศรษฐีฮ้อย
ขึ้นมาแหมกำ ได้มาแถมเงินปันคำฮ้อย เอามาหื้อหลัวไว้ในสวนมัน หื้อหลัวได้มาแล้วกำนั้นบ่ตบชนาบแล้ว
ดึกแล้ว กำนั้นนะถมประตูบ้านมันไว้เหยีย แล้วอยู่ในสวนบุน มันมีช้อนหน้อยเหยียอัน มันบุนคำจนฮ้อยหมดเท่า
เมสิดข้าวสาร ก็เอาคำนั้นมาแหมบะหิน ลิกผ้าปุดเอาพันบะหิน มันเอากองไว้ในสวนมันหั้นกองไว้ที่เด่น
จนเลี้ยงคำ จนเลี้ยงบะหิน แล้วก็จาวบ้านจาวจ้องกับฮื้อลูกหลานเข้าไปใกล้ ว่ามันเบ่นผิบ้า ไผจะไปไป
เน่อ กลัวมันบุนหัว มันบุนบะหินหิวก ๆ คนเดียวในสวน หึมันเลี้ยงหมดละบ่อ ก็เอาหลัวเข้าใส่ เอา
แกลบเข้าถมเหมือนมันจะเผาอันหยั่งนี้นา แล้วมันฮื้อบ่ลงละว่าเมืองใต้ป็นอย่างว่ากรุงเทพฯ บะเดี้ยมาผ่อ
แล้วสั่งมันว่าถ้าคำเมืองเหนือมีก็เอามาแลกเงินเมืองใต้นี้เตือะ ทางใต้มีคำ ซึ่งน้ำหนักแลกกัน เงิน
หนักเท่าอันคำก็หนักเท่าอัน มันฮื้อแต่มันไม่บอกฮื้อไผ แล้วมันมากิดเอาคนเดียว หึนี้เฒ่าแหละ เฒ่าบะหิน น้ำ
คำนั้นมันก็อาบบะหินนั้นหมด ป่อเจ็ดวันเจ็ดคืน เอาไม้ไปคเวกอย คำมันลงอาบบะหินมันแดงปะหลังปะ
หล้างไปหมด หึนี้บ้อคำสะเป่า มันเอาเรือสีล้าไปต่างบะหินอาบคำนั้น ฮอดต่างเงินขึ้นมาสีล้าณะ มาแลก
ทุกตะมันจึงมีเงินเหลือปูเศรษฐี ปูเศรษฐีเลยกลัวทุกที่มัน

นายคำ กลางมูล

ทุกตะ = คนยากจน

ช่วยหน้า = ล้างหน้า

ตบชนาบ = ตบซ้ำ

แฉว = ถึง

หลัว = ผิน

ปะหลังปะหล้าง = อร่าม

ตบ = กระทบ

กำกิด = ความคิด

วิด = กระโดด

ปุด = ขาด

คเว = เชื้อ , คู้ย

กอย = ดู

พ่อเมียบอกลูกจาย

พ่อเมียบอกลูกจายไปหาปลา พวกกันไป ลูกมันบอกว่า

" วันนี้พ่อเจี้ยก่องข้าไปเน้อ ข้าจะรับเป็นแห "

ความจริงลูกจายมันนะลักเอาปลาซุกตาฝังไว้แล้วเอาขี้เยื่อติดไว้เลาะลู่

" เอ้า อีพ่อจะเนี้ย ถ้าบได้อีพ่อเจี้ยมานา จะรับเจี้ยก่าไปอีเน้อ "

" เอานะ ท่าหื้อ "

พ่อเมียบอกเจี้ยลูกจายมันไป ก่ออุ้มลูกมันจึงลงวังหั้น

" คิดนี้เน้อ อีพ่อ " ลูกจายมันบอกพ่อมันก่อก่ออุ้มจึง มันก่อดำที่เก่ามันนั้นเน้อ ก่ได้ปลาแท้ พ่อเมียบ
มันก่อก่ออุ้มจึงลงแหม ก่ได้ปลาแหม กำนี้ได้แล่นักแล้วตีนี้ได้ปลานักแล้ว มันก่บอกว่า

" กำนี้อีพ่อต้องเจี้ยข้าเมือบ้าน " พ่อเมียบมันก่อก่อจำเป็นเจี้ยลูกจายมันเมือบ้าน ทำวันพูกพ่อเมียบ
มันก่อก่อบอกว่า

" ลูก วันนี้อีพ่อจะรับเป็นแห เจี้ยลูกวันค้ำ วันค้ำ อีพ่ออิด "

" ถ้าบได้ ข้าบเอาปีกนา "

" เอ้อ "

ลูกจายมันก่อก่อสละเจี้ยพ่อเมียบไปเหยงำวันนี้ ไปแหตักนี้เน้อ โท้ม มันบได้เอาปลาไว้จะไปได้
อย่างใด จึงพ่อเมียบมันลง โท้ม ก่อก่อได้มาลักตัว กำจึงแถมก่อก่อได้

" เอ้า ผัวอีหน้อยบีก เจี้ยข้าเมือบ้านกำ "

" อี แหพ่หมาน ข้าบเอาปีกล่อ " พ่อเมียบเลยต้องเดินกลับบ้าน

นายมูล เรืองวุฒิ

ลูกจาย	=	ลูกเขย	เจี้ยก่อง	=	ให้ซีหลัง
ขี้เยื่อ	=	เศษไม้ , ขยะ	วัง	=	บ่อน้ำ
แห	=	จับปลา	ก่าไป	=	ชาไป
หมาน	=	มิโซด			

ความเจ้าปัญญา

เจียงเมืองคำญา

เรื่องนี้เป็นเรื่องเมื่อเก่าเมื่อเดิมมีอยู่ว่า ญาเจ้าเมืองสั่งให้เจียงเมืองให้มาเฝ้าเข้า ๆ เพราะว่าเจียงเมืองชอบมาสายเป็นประจำ แล้วก็ได้สั่งกำชับไปอีกว่าให้มาเข้า ๆ มาก่อนไก่อีกด้วย พอรุ่งเช้าจนตะวันโด่งแล้วเจียงเมืองถึงจะมาเฝ้า พร้อมทั้งมัดไก่อึงตามหลังมาด้วย ญาเจ้าเมืองจึงถามเจียงเมืองว่า

" กูนอกชื้อมึงมาก่อนไก่อ่ หยั่งมึงมาชวาย "

เจียงเมืองเลยตอบว่า

" ข้าก่อนมาก่อนไก่ออยู่แล้ว " พร้อมทั้งชี้ให้ดูไก่อึงตนงูมานั้น เจียงเมืองเลยรอดตัวไปไม่ถูกลงโทษ สักครู่หนึ่งญาเจ้าเมืองก็สั่งเจียงเมืองว่า

" วันนูก เถิงมาหาข้าตึงหอดึงเฮือนเลขน้อ "

รุ่งเช้าจนสายจนเที่ยงเจียงเมืองก็ยังไม่มาเฝ้า ญาเจ้าเมืองตามปกติ ญาเจ้าเมืองเลยให้เสนาไปดูว่าเจียงเมืองเป็นอะไรจึงไม่มาเฝ้า พอเสนาไปถึงบ้านเจียงเมืองก็เห็นเจียงเมืองขึ้นขึ้นบนหลังคาพร้อมทั้งเอาไม้ตีหลังค้อยู่ ปากก็ตะโกนว่า " ไวย ๆ "

เสนา ก็ถามว่า " เป็นหยั่งใดคิงบ่ไปเฝ้าเจ้าเมือง "

เจียงเมืองก็ตอบว่า " เฮือนมันบ่ไป "

วันหนึ่งเจียงเมืองบอกญาเจ้าเมืองว่า บ้านข้านี้สนุกมากถ้าจะเข้าไปก็ไรต้องไหว้เข้าไป ญาเจ้าเมืองได้ยินดังนั้นก็ให้คนไปดู เห็นว่าบ้านของเจียงเมืองมีหูกาคาขึ้นสูงท่วมหัว ต้องใช้มือแหวกหูกาเข้าไป เสนาก็มาบอกญาเจ้าเมือง ญาเจ้าเมืองจึงส่งเสนาไปถ่ายอุจจาระใส่บ้านของเจียงเมือง เมื่อเสนาไปก็ได้ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ เลยโดนเจียงเมืองชุบด้วยไม้ เสนาพากันไปฟ้องญาเจ้าเมือง เจียงเมืองแก้ตัวว่าญาเจ้าเมืองสั่งให้ไปถ่ายอุจจาระอย่างเดียว แต่เสนาถ่ายทั้งอุจจาระปัสสาวะ เรื่องเจียงเมืองก็มีเท่านั้น

เชียงเมี่ยงคำหนา

เมืองเมืองนี้มีพญาเจ้าเมือง มีคนอยู่คนหนึ่งตั้งญาเจ้าเมืองบ่ชอบชื่อเชียงเมี่ยง พญาเจ้าเมืองได้ไล่เชียงเมี่ยงออกจากเมืองหื้อไปอยู่ไกล ๆ เชียงเมี่ยงได้ไปอยู่ในป่า ป่านั้นเป็นป่าหญาคา หน้าบ้านของเชียงเมี่ยงมีเหมืองไหลผ่านกว้าง 4 วา เชียงเมี่ยงใช้ไม้ 1 อัน ผาดทำเป็นขั้ว และมีไม้ยาวถือ เชียงเมี่ยงไปบอกเจ้าเมืองว่า ถ้าไฟไปบ้านต้องหมอบ ต้องไหว้เข้าไป เจ้าเมืองได้ยินดังนั้นก่อนบ่เชื่อ คิดว่าตัวเก่าเป็นเจ้าเมืองแท้ ๆ เวลาไผมาหายังมีใครพ้อง ไหว้ หมอบเลย นี่เจ้าเชียงเมี่ยงเป็นคนธรรมดา มันจะบ่เป็นไปได้อย่างไร เจ้าเมืองเลยสั่งให้หมู่เสนาไปดูว่าเป็นแท้ก่อ เมื่อพวกเสนาไปถึงข้ามข้ามได้ เพราะว่ามียาวถือเกาะ ก่อเลยต้องข้ามไม้แผ่นเดียวกลัวไม้กระดกพวกเสนาต้องพ้องเข้าไป พอข้ามได้ก็เจอป่าหญาคา พวกเสนาจะเข้าไปต้องทำมือเหมือนกับไหว้ แล้วแหวกเข้าไป บ่จะอื่นหญาคาจะตั้งหน้า พอถึงบ้านของเชียงเมี่ยงก่อเข้าบ่ได้ต้องหมอบเข้าไป เพราะหลังคาบ้านต่ำและดินต่งลุ่มสูงเลยต้องหมอบเข้าไป พวกเสนาเลยบ่กไปฟ้องเจ้าเมือง เจ้าเมืองโชดขนาดสั่งหื้อพวกเสนาว่า ที่นี้ไผปวดท้องซี้ หื้อไปซี้บ้านเชียงเมี่ยง ฝ่ายเชียงเมี่ยงก็เตรียมแก้เผ็ดเจ้าเมือง โดยเอาดินมาปั้นเป็นลูกไก่กึ่ง เมื่อพวกเสนาปวดท้องก่อพากันไปซี้บ้านเชียงเมี่ยง ธรรมดาคนเราก่อนจะถ่ายออกมาก่อต้องเยี่ยวก่อน พวกเสนาที่เหมือนกัน จะอื่นเวลาที่พวกเสนามาซี้บ้านเชียงเมี่ยงก่อเยี่ยวออกมา เชียงเมี่ยงก่อเอาไก่กึ่งยิง พวกเสนาก่อเลยบ่กไปฟ้องเจ้าเมือง เจ้าเมืองก่ออ้องเชียงเมี่ยงเข้ามา แล้วถามว่า

" ข้าสั่งพวกเสนาไปซี้แล้วคิงเอาไม้ไก่กึ่งยิงเยี่ยวยัง "

เชียงเมี่ยงบอกว่า

" พวกเสนาซัดคำสั่งเจ้าเมือง เจ้าเมืองสั่งหื้อไปซี้ แต่เสนากลับเยี่ยวออกมาด้วย ข้าเลยเอาไก่กึ่งยิง "

เจ้าเมืองโชดที่เอาผิดเชียงเมี่ยงไม่ได้

นายดำ อินสม

เหมือง = ลำเหมือง
โชด = โกรธ
ตั้งหน้า = ทิ่มหน้า

ไม้ยาว = ราว
ลูกไก่กึ่ง = ลูกหนังละตีก

นิพนาน

นิพนานแหมคนเป็นใบระกาตุ๋นลวง ไปเมาะหลานสาวตุ๋นลวง ตุ๋นลวงก่อยู่แล้ว ตูใบระกาท่ขอ
ลิก ตุ๋นลวงท่ปล่อยลิก มันไปเมาะหลานตุ๋นลวง ตุ๋นลวงท่ไปล่ง

" อีหน้อย กันว่าไอ่หนานนั้นมาแอ่ว มึงจะไปอู้กับมันเน้อ "

ไปวันนี้ดักมันก็บ่อู้ ไปวันพุกมันท่ก่บ่กัมาอู้ตุ๋นลวง

" เป็นจะใด ข้าลิกบ่จิบวันก่า ไปแอ่วหาสาวท่ไหนเป็นว่อบ่อู้ "

ตุ๋นลวงท่บ่อกว่า " บ่เป็นหยั่ง วันพุกจะแปงยาแฝดหื้อ "

ตุ๋นลวงท่ไปหื้อซีไ่ก่แอ่งแจ๊ะ ใบปุเจ็ดขึ้นท่ก่เอาหื้อหนานนั้น

" หื้อมึงไปอู้เต๊อะ ก่อนว่าไ่ด้ายตุ๋นนี้เห็นดี หื้อมึงเอาใส่ปากยันไว้หั้น บ่ถ้าปากเต๊อะเน้อ ท่า
นึ่งมันจะปาก "

ถึงเมื่อนั้นมาตุ๋นเจ้าท่หื้อซีไ่ก่แอ่งแจ๊ะหื้อ มันท่ก่ขึ้นไปแอ่วหาหลานสาวตุ๋นลวง

" นิพนาน วันนี้มาแอ่วหาข้ายังมาสวกล้ำเหลือ " ยั้นเสียวแอ่งซีไ่ก่แตกแอ่ว ๆ บ่ได้ปากลิกก่า

นายภควา โกวิทกรรจ

พระใบระกา	=	รองเจ้าอาวาส	เห็นดี	=	ดี , เลิศ
แอ่งแจ๊ะ	=	มูลไ่ก่ละ ๆ	ยั้น	=	อม

ลูกจายกับป้อเมีย

เรื่องลูกจายกับป้อเมียมันตึงปะลูกกันมาเมินละ มาอยู่กับกันส่วนมากนี้ลูกจายจะเอาเปียบ
ป้อเมีย ป้อเมียดึงปะ ได้คิบได้คิชักเต๊อะ

เต๊อะหนึ่งหื้อควายฮ่วมกัน " เอ้า อีป้อ เอาเก็งตางหัวเน้อ นั้นควายอีป้อ ข้าจะเอาเก็งตาง
หาง อันนี้ควายข้า "

เลี้ยงโดยกัน วันหนึ่งควายไปเข้าสวนเป็น เป็นปรับหัว ลูกจายเซป้อเมียออกหื้อหมด

" เพอ ลูกจายไปยะหยั่งจะอัน ควายเอาหื้อฮ่วมกันลู่ "

" ควายอีป้อเข้าก่อนลู่ ควายเอาตายกัน "

" ตะนี้ลูกเอาตางหัวเต๊อะ ป้อจะเอาตางกันนี้ "

" เอาท่อเอา " ลูกจายตกลง

ลูกจายมันได้ตางหน้า กิ่งตางหน้าของลูกจายมัน กิ่งตางกันของป้อเมียมัน แหมวันควายมัน
เข้าสวนแหมเมาะ เชลูกจายมันเลี้ยงชะตางแหมเมาะ ลูกจายบ่ยอม บอกป้อเมียว่า

" ก่อควายเอาถูกควายอีป้อเลี้ยงลู่ เอาหางบุมมัน เอาตางหางเขียนควายเอาลู่ ควาย
เอาก่อเข้ากะ "

เลยเชป้อเมียมันเลี้ยงถึง 2 เดือน ป้อเมียมันเลยขายจดเหี้ย

พระทอง

เช = บังคับ

ก๊อนอี = ก้อนหรือ

จดเหี้ย = เสียเลย

ลัวะกับไต

ปลากิ่ง

ลัวะกับไตพากันไปเซาะกินปลาในห้วย หะชวกห้วยนั้นแล้วเลี้ยงปลากิ่งก่อดออกมา เปี้ยคอ

" ปลากิ่งควยลัวะบะ ปลากิ่งควยลัวะปะ "

ลัวะนั้นเกียด มาบอกหื้อแก่บ้าน ชาวบ้านก่อกียดเลี้ยงถึงบ้านละ

" ปากคำโตปลากิ่งควยลัวะ มันเบ้นจะโตควยลัวะควยไต "

" เอ้า ทำหนังสือทักกันไว้ เอมามาเปิดผ่อ ถ้าว่ามันเหมือนกันนั้นหื้อลัวะไหมโตเต็มที
เป็นราคาอยู่ 300 บาท อี้เตือะน้อ กันว่ามันบ่เหมือนกันนั้น ก่อหื้อโตไหมลัวะ 300 บาท "

ทำหนังสือทักกันไว้บ้านแก่ ถึงวันที่จะเปิดก็ทำทักกันนั้นไว้ ไล่โตมันหลวกมันเอาผ่าป่านหน้า
ผ่ามัดแอมแล้วก่อก่อกควยมันขึ้นตังบน เอาปลายมันขึ้นตังบน

" เอ้าลัวะเปิด " ลัวะเปิดขึ้น ควยก่อดตางลุ่ม แลมกำหนึ่ง

" ไตเปิด " ไตเปิดปลายมันขึ้นตังบน

" โอ๊ะ บ่เหมือนกันนั้นละโล้ " โตไหมหัวแอมละกำนั้น มันหลวก มันบ่ตันคนโตเอานี้

นายมูล แก้วสุ้นท์

หะซวก = วิต

เกี่ยจ = โกรธ

หน็อก = ตึง

ปลาทั้ง = ปลาชนิดหนึ่ง

หนัว = ผูก

แกบ้าน = ผู้ใหญ่บ้าน

สามไม้

ไอ้สามคนนั้นมาพบนกัน " ถ้าอาว่าซื้อคิงเจื้อเนื้อ ถ้าคิงบ่เจื้ออาจะใหม่คิงป้นบาท
สามคน ถ้าคนใดก้านเสียป้น ถ้าบ่เจื้อก้อเสียป้น เตียไอ้ตัวนี้งอ้อละ

" ไ้ทะ ตะก่อนนา ป้ออาม่จัวตัว หางมันยาว ยาวขนาดคิงเจื้อก้อ "

ไอนั้นก้อเจื้อ " ไอนี้คนใหญ่แล้ว หย่งบ่เจื้อ " เตียอันคนที่สองอ้อละ

" บ่าป้าวอาม่ตันบ่า ของป้ออาตะก่อนนา ตันมันสูงขึ้น สูงขึ้น ยอดป้าวจนถึงท้องฟ้า คิงเจื้อ
ก้อ "

" เจื้อก่า ไอนี้คนใหญ่แล้ว หย่งบ่เจื้อ "

มันก่าเสียเงิน ถ้าบ่เจื้อมันจะเอาป้น กำนันไวก่านสามอ้อละ

" ตะวันนั้นอาไปบ้านศพ ป้อคิงสองคนเนี้ยะ เล่นผ่ายเสียเงิน ยืมเงินป้ออาไปคนป้น คนป้น
ปะเตียยังบ่ได้ใจอาเตื่อ ป้ออาจ่ามาตีสุเนี้ยคนป้น คิงเจื้อก้อ "

" เจื้อก่าบ่า "

จ่าเป็นได้หื้อคนป้น

นายตา อำไพวัน

ไหม = ปรับ

ผ่าย = ในที่นี้หมายถึงไฟ

บ่าป้าว = มะพร้าว

ความมโง่

ความโง่ที่แสดงออกด้วยการกระทำ

บ๊องหลวงใหม่

มันได้เป็นบ๊องหลวงใหม่มันเอ็น นิสัยเสียอย่างชัดต ไปไหนก็จ้าง อู้กับไผก็จ้าง ชี้ตตเนี่ยกะ ไผจะว่าหยั่งเองก็บ่ได้ เป็นบ๊องหลวงล่อ ที่นี้ก็ไปอำเภอละก่อเอาผู้ช่วยไปตายคน ไปแฉวไปยืนอู้กับนาย อำเภอกำ กำหาอู้ได้สองกำก็ตดคังบู้ด ไร่หัวหน้าหมวดผู้ช่วยก่อแก้วเสียหน้า ก่อเอ้อ

" ขอโทษท่านนายอำเภ ของอ้อมันห้ามกินบ่ได้ เพราะว่ามันอย่างว่านะ ผมก่อใช้ลุตต้อง ก็นอะหยั่งมันหลายอย่างตำวว ก่อลุตต้อง วันนี้บ๊องหลวงก่อเอามาประชุมตวยเหี้ย "

ก็แก้หน้าไปเหียนว ที่นี้มันถึงบ้านก็อวดโอ้

" ไร่นี้ดีจังแต่นาปะ เอาหน้าเอาตาฮาไว้ "

ยกเงินเดือนเชื้อหมด เอาเสื้อผ้าเอาเตี๋ยหื้อแหลม ที่นี้ไร่ก็ไปอู้หื้อผู้ช่วยคนที่สองฟังละ ไร่ นั้นก็ถามว่า

" คิงไปเยี่ยะอย่างใดปะล้าปะเหลื่อ บ๊องหลวงเอาเสื้อผ้าหื้อคิงนักแต่ว่า "

ไร่ นั้นก็ว่า

" ก่อเอาไปเอาหน้าเอาตาเห็นไว้ บ๊องหลวงไปตดบนอำเภ ละฮาก่อเป็นคนรับไว้ บ๊องหลวงก่อเลยหื้อฮา "

ไร่ นั้นก็ว่า

" ไค้อ้อได้เหมือนกันอีเตี๋ยเนาะ "

สิ้นเดือนแหลมไร่ตัวนั้นก็ไปตายแหลม วันนั้นบ๊องหลวงก็บ่ตด ตึงบ่ตด อู้กับนายอำเภก็บ่ตด อู้กับปลัดก็บ่ตด ก็ไปอู้กับนายอำเภ อู้เรื่องไต่ตงเรื่องนา ไร่ นั้นก็รำคาญก็ไปจิจี้ข้างว่า

" บ๊องหลวง ตดแล้ว " ก็บ่ตด จิอยู่หลายเตี๋ยบ๊องหลวงก็ตดบ่ได้ ของจิกบ้าน มาถึงบ้านก็เบ้นโชด

" มันอะหยั่งหยั่งใดปะล้าปะเหลื่อหา ฮาไปถึงอำเภ โรงพัก คิงเซให้ฮาดตหา "

บ๊องหลวงเบ้นโชด เบ้นไปชะหน้าชะตา เป็นไล่ออก บ่ให้อะหยั่งจิกอย่างเนาะ

บ่อหลวง	=	ผู้ใหญ่บ้าน	เอ็น	=	วางท่า
ลูตอง	=	ท้องเสีย	ตำวา	=	เมื่อวาน
จีซี้ข้าง	=	จีเอว	เซ	=	บังคับ

ฝันร้าย

มีสามคนบ่อแม่ลูก บ่อเป็นเมียอาชีฟโกนา ละเกิดมามีลูกคนหนึ่งเป็นลูกแม่หญิง อีกกันแบ่งกันแต่สามคนนี่ อยู่ตายกันตั้งวัน ๆ กันว่าคนเฒ่าแม่หญิงเยี่ยะกินแล้วก่อหื้อลูกสาวไปส่งข้าวบ่อตั้งวัน

วันหนึ่งลูกสาวไปส่งข้าวฮื้อบ่อเจ้าไปน้อย หันบ่อกำลังโกนาอยู่ก็เลยเอาปืนโตวางไว้แล้วอนปิ่นตันไม้จนจับกลับไป ลูกสาวฝันว่าตัวเป็นสาวละก็มีบ่อจายคนหนึ่งมาปะใส่ อีกกันชอบกันและได้แต่งงานมาอยู่กับบ่อจาย อยู่ต่อมาเกิดลูกบ่อจายกำลังน่าอีก ต่างคนต่างจะอุ้ม ลูกหลุดมือเอาหัวตีบใส่ซี้ดินตาย อันนี้กำผันนา พอลูกตายก่อสะดุ้งตื่น ให้หาลูกนั่งให้ปวด ๆ เลยลืมน้อเหยีย บไปส่งข้าวฮื้อบ่อมันลักกำ ให้เฒ่าบ้านมาฮึด ๆ แม่มันถาม

" อีหน้อยให้หยัง " ก่อเลยบอกว่า

" ข้าเจ้าไปส่งข้าวฮื้อบ่อไปนอนปิ่นตันไม้ ละไปฝันเห็นว่าได้ลูกได้แต่งงาน ละได้ลูก เสียลูกตายไปเหยีย เสียตายลูก " โท๊ะ แม่มันก็เดือด

" อะหยังมาง่าว ละตักจะได้นั้นหน้าหลานละ มึงทำมันตายเยี่ยะหยัง "

สองคนแม่ลูกก็นั่งให้กันไปมา บ่อเตี้ยบ่อชวยบ่กินข้าวกินน้ำ บ่อชวยละคนเฒ่าบ่อจายก็ว่า

" โท๊ะ เขาหมูนีจะโคหา วันนีบ่มาส่งข้าวลักเตื่อ "

ปลดควายละปิกม้านั้นสองแม่ลูกนั่งให้ส่อกัน ก็เลยถามว่า

" สู้ให้อะหยังนี้ ไผเจ็บไผเป็นหยังกา "

ก็เลยมาอู้กันนะอู้ปริกษาหาเรื่องกัน บอกจะเอี้ยอีหลามันฝันได้แต่งงานละได้ลูกคน ละลูกมันตายข้าก่อเสียดาย หลานเยี่ยะไปเยี่ยะบอด คนเฒ่าบ่อจาย

" ให้ สู้นี้ง่าวตึงแมตึงลูก ย่าอยู่ควยละจะอีบ่าล้าบ่าเหลือ "

หนีออกจากบ้านไป ไปปะใส่บ้านหลังหนึ่งกำลังเตหลังคาเอือน 2 คน 3 คน บ่อแม่ลูกเตหลังคาเอือน คนเฒ่านี้ไปถามว่า

" สู้เตหลังคาเอือนเยี่ยะหยัง "

" จะเอาผ้าห่มผ้าผวยออกตากแดดนา "

" สู้หยังมาง่าวไปง่าว ๆ ก่อหยังบ่ชนออกไปตากแดดเต้าใดก่อได้ลู เอื่อ คนง่าวอีก่อมี "

แล้วคนเผ่าป้อจายก็ไปเหมละ ไปปะใส่คนเบ่นลือปายปิ่นนั่งให้เผ่าเสา บ่อมีลักคนต๊อบนั่งให้
ให้ปึก ๆ ปึก ๆ คนเผ่าก็ไปถามว่า

" ลูให้หยัง "

" บ่าเตี้ยวนี้จะแปงเฮือนละเสามันหวิดไปตันมันตำเหลือเป็น บะเตี้ยวนี้จะฮื้อมันยาวเต้า
เตี้ยวกัน ก่อเลยบ่งหุเสา บ่งตางเพ่งตางปิ่น เอาเจือกมัดละก้อจิกนา บ่าเตี้ยวนี้เสามันบ่ยัด ปากันมา
ให้ "

" เฮ้อลูนี้ก่อง่าวปั้ง่าว ๆ หยังอ้อก้อมี "

ก้อก็ตัวว่า

" คนเฮานี้บ่าใจมีเฮาง่าวคนเตี้ยวบ่าใจว่าลูกเฮาง่าว เมียเฮาง่าวคนเตี้ยว คนอื่นก้อ
ง่าวปะเลอะปะเต๋อ ไป ๆ มา ๆ เฮาก่อง่าว แทนที่จะไปโกนาเป็นบ่าฮู้ก็ไ้ หนีออกบ้านออกจวงมาได้
เป็น 10 กว่าวัน " เลยปึกมาอยู่กับลูกกับเมีย

นายทองคำ ไชยเสน

ให้ฟาด ๆ	=	ร้องให้อือ ๆ	เต	=	รื้อ
หวิด	=	เกือบ	บ่งหุเสา	=	เจาะรูเสา
ปะเลอะปะเต๋อ	=	มากมาย			

พ่อเมียบ่กับลูกจาย

ตอนนี้เบ่นเจี้ยมะเก่า พ่อเมียบ่กับลูกจายไปแอ่วแพะแอ่วป่าไปฟันไม้ขอนเหือน ที่นี้มาไปได้แล่น
1 ตัว พ่อเมียบ่แปแลนแป่หางแป่ดินมัน ลูกจายมันก็ผ่ออยู่ โอ... เบ่นจะนั้น ที่นี้พ่อเมียบ่มันจะพาแลนไปเหมที่
หนึ่ง ลูกจายไปห้วยนี้เอาหมาไปตวยเหยียดัวหนึ่ง ก่าเตี้ยวมันได้เต้า หมากก็เห่า เต้า ก็ได้เต้าตัวหนึ่ง ลูกจาย
ได้เต้าตัวนั้น โอ๊ะ กันแป่แข่งเต้า บ่ฮู้จะแป้อย่างใด มันบ่ใจแลน ชักแข่งนี้ก็ฮู้บ่แข่งนี้ เห็นพ่อย้อยเป็น
เบือะ พ่อเมียบ่ก็ฮู้ฮ้อง

" ผัวฮื้อน้อยผัวฮื้อน้อยเหย "

เหยอยู่ดีเก่า เพียรแป่เต้าจะหื้อเหมือนเป็นแป่แลน ก่าเตี้ยวฮื้อไปหาบ่เมียบ่ ฮื้อเต้าขึ้นเมือ

" ฮ้องที่ไหนก้อเหย ๆ จะโคบมา ผัวฮื้อน้อยก็ "

" ก็มันหน้ากำแบ้เต่า "

" ไผจะไปแบ้เต่าได้ ฝ้าอันน้อย "

นายตา ก้อนสุรินทร์

แลน = ตะกวด

แบ้ = ไชว้

กึ้น = พยายาม

เหื้อ = เหงื่อ

เหย = เป็นคำสรรพนามที่ใช้กล่าวภายหลังออกชื่อ , เป็นคำขานรับ

หน้า = ง่วนอยู่

มุเซอร์

ชาวบ้านคนหนึ่งเห็นมุเซอร์ไหว้ต้นก้อมก้อก็อยากจะแกล้ง จึงถามว่า

" ต้นหยิ่งนะ "

มุเซอร์ตอบ

" ต้นก้อมก้อกะ เบ่ต้นไม้วิเศษ "

ชาวบ้านก็ถอนต้นก้อมก้อมมาเช็ดกัน ต่อมาเมื่อชาวบ้านคนนั้นเห็นมุเซอร์เดินมา ชาวบ้านก็แกล้งยกมือไหว้ต้นข้างร้อง ใบของต้นไม้นี้จะคันมาก มุเซอร์เข้ามาถามว่า

" ไหว้อะหยิ่ง "

ชาวบ้านก็บอกว่า

" ไหวว่านิเศษนะกำ "

มุเซอร์หลงกลอยากจะได้เผ็ดที่ทุกทำก่อนบ้าง ก็ถอนต้นว่านข้างร้องมาเช็ดกัน ว่านข้างร้องก็สำแดงเดช มุเซอร์ร้องลั่นด้วยความคัน

นายสมบุรณ์ วงศ์หาญ

ก้อมก้อ = ต้นกระเพรา

ความโง่ที่เป็นผลมาจากความเข้าใจผิด

บ่อจิกทาน

ผู้มันชื่อไอมี เมียมันชื่ออิมมา ไอมีกับอิมมานั้นปลุกกล้วยไว้ กล้วยหอมมันสุกงอมแล้ว จะเยะอย่างใด เอาไข่เอาไปทานหื้อหลวงบ้อ ไปกะไป สองผู้เมียก่อนพากันไปเอากกล้วยหอมไปทาน มีสิ่ง สีสำรับ มีของใส่ไปทาน ที่นี้ตุ้เจ้าเป็นหันว่า โห อันนี้เป็นของทานอันใหญ่แท้ กล้วยจะเป็นเครือมาทาน มาถวายหื้อ

" ว่าคำถวายทานเหียน่อจะได้บุญนัก ทานถึงพระสงฆ์จะได้กินเหมือนกันหมด ทานหื้อ อาตมาคนเดียวไม่ได้บุญนัก หื้อว่าคำถวายเหียน "

" ว่าก่อนว่ากะ จะว่าอย่างใดละ "

" เออ ก้าวเดียวก่อน อาตมาจะสอนหื้อ หื้อว่าถวายเน้อ "

ตุ้เจ้าสอนหื้อว่า นโมสามหน เสร็จแล้วก็ว่า

" อิมมานิ "

ไอมีก็ว่า " อิมมานิ "

อิมมาก็บว่า ดักบึ้ง

" โห หื้อว่าพร้อมเดียวกัันกะ เอา ว่าหมก้าเน้อ ว่าพร้อมกันเดียวกัันเน้อ "

" อิมมานิ "

อิมมานั้นก็ว่า " ไอมีนิ "

" โห บ่ใช้ณา "

" ก้อตุ้เจ้าหองว่าหื้อคะเจ้าคนเดียวล่อ อ้ายมีนยังบ่ว่า "

นายสม ปัญญา

สิ่ง = เครื่องไทยทาน

ดักบึ้ง = เจียบเฉย

หอง = ทำไม

พระเอกลิเก

ไอ่นวลได้เป็นพระเอกลิเก ขายจุกู้หนึ่งไปเข้ากับอีเก ไปเริ่มงานครั้งแรกที่บ้านหนองแขวะ ไอ่นวลออกไป หมายความว่าออกไปเชิดหน้าพาทย์ เตียวเป็นอยู่ตางหลังม่านสอน มันก่อไปพื่อนแล้วกอนั่ง ที่นั่นหัวหน้ามันก่อบอกว่า พื่อนแล้วหื้อกลับเข้าไปในโรงอย่างเก่า มันก่อเลือกออกมาซ้ำไปนั่งเหยีย หัวหน้าอยู่ตางหลังก่อเอื้อออกมาว่า

" เข้ามาในแพก่า ๆ "

มันก่ออู้ นึกว่าเป็นสอนก่อว่า

" เข้ามาในแพก่า ๆ "

นายชู้ศักดิ์ ยศน้อย

ยางไปกรุงเทม

ตอนไป ตีตัวรถไฟขึ้นสาม มีคนไปส่งเลขบะผัดตลาด ซากลับก่อตีตัวขึ้นสามเหมือนกัน แต่ดันไปนั่งขึ้นสองก่อโดนปรับ พอถึงเชียงใหม่นั่งสามล้อถีบ บะยอมนั่งตีเบาะนั่ง ยางลงไปนั่งตีดินย้า คนนั่งสามล้อถีบจึงถามว่า

" เอียะหยั่งบั่งตีเบาะ "

ยางบอกว่า

" เบาะหันเบ้นตีนั่งขึ้นสอง ก้าวโดนปรับมา "

นายค้วง พันเมว

ที่ดินย้า = ที่วางเท้า

ก้าว = เฝิง

วิทยุกับยาง

เรื่องนี้เป็นเรื่องของจาวเขา มีจาวเขาอยู่หมู่บ้านแอ่วในฮั่วในเวียง ตอนนั้นวิทยุมาใหม่ จาวเขาเผ่านี้ก่อนไปฮั่ววิทยุ เจ้าของวิทยุก่อนเปิดเพลงฮื้อจาวเขาฟัง เลื่อนไปสถานีใดก็ได้ ตะก่อนมันมี ลิบลองสถานี มีเพลงพ่องซอพ่อง ก่อเลยติดใจ เลยถามซื้อเป็นก่อกถามว่า

" อันนั้นถ้าเอาไปบ้านเฮามันจะดังเป็นเพลงก่ "

" ดังก่า " เจ้าของฮั่วบอก

" มันก็อะหย่งพ่อง "

" บ่ก็หย่ง มันดังดังเอาไปเตอะ "

ก่เลยขายฮื้อมันสิ่ร้อย มันก่เอาไปเปิดบ้านมัน เปิดเป็นเพลงเป็นเพลงวันคำ เมินเข้าถ่าน มันหมด มันบ่ดัง ก่เกิดความสงสัยขึ้นมา ซวายจะใดก่บ่ดัง ก่เลยเปิดม่อตางหลัง เป็นจ๊กกั่มตายในหั้น ตั่วนึง ปอแห่ง กำจ๊กกั่มมาล่อง

" โอ โฉดโร รัมโม สังโซ เปิงมันบ่ฮ้องเพลง คนซบมันตายคูนี " เลยเอามาคืนฮื้อเป็น

" เฮาป่าเฮาละ คนซบมันตายไปเหยียละ "

พระครูบุญทอง

ฮั่ว	=	หั่ว	ฮั่ว	=	หั่ว
ซวาย	=	เซย่า	ดังหลัง	=	ข้างหลัง
จ๊กกั่ม	=	จั้งจก	ซบ	=	ร้องเพลง
เหยียแล้ว	=	เสียแล้ว			

พ่อย่าใส่น้ำปู

ทางเมืองเหนือเฮามักพ่อย่าใส่น้ำปู ยังมีอยู่ครอบครัวยังอยู่กันหลายคน ปอดิลูกจายคนหนึ่งได้ เป็นตะหาน ไปเป็นตะหานแล้วก่ปีมาบ้าน ก่เอากิวิมาโตย มาแผนก่เอามาของไว้ในตู้อาหาร แก้ว ปึกษากันว่าจะย่าหน่อ ปอยะหน่ออะหย่งเล็จเรียบร้อยแล้ว แม่มันก่เอเหลือบไปหันใส่กิวิลูกมันตีเอามาขัด เกือก ยองอยู่ตู้ตู้อาหาร

" โอ สู้ ๆ กอยล่อ ใอน้อยไปเบ้นตะหาน ไปซื้อน้ำบูได้มา เบ้นใสอับอย่างดิเนื่อ บ่ไจ้เหมือนตั่งบ้านเฮา เฮาลองเอาอย่าใสหน่อเนื้อ "

" ใไซ้ ดีกำ ลองกอยล่อ เผื่อมันจะล่ออย่างน้ำบูบ้านเฮากำ "

ก่อเลยจิดกำนย้าละ ยำไปย้ามาก่อยมาสู้กัน บ่อมันก่อกัน

" โอ แม่มัน น้ำบูนี้ยังบ่มีกินเหมือนน้ำบูบ้านเฮาหา "

แม่มันก่อว่า

" น้ำบูไต้ลู้ลู้ มันก่อยยังอันละกำ กินไปเตื่อะ "

" โหะ ดีไหนดกินบ่ไต้ล่อ มันเหม็นบ่ไจ้เหมือนอย่างน้ำบูบ้านเฮา "

ก่อเลยขว้างเหีย

นายศรีชัย ลอยงาม

ตะหาน = ทหาร

ย่อง = วาง

อับ = กล่อง

น้ำบู = น้ำปู

หนีบป็น

หลังจากตีแต่งงานกันมา 7 เดือน ผู้ก็ต้องอดใจกินตำบ่าเหือของกินโปรดของเมียเรื่อยมา อยู่มาวันหนึ่ง ผู้ได้เข้าไปขายของป่าในเวียง ได้เงินติดตัวบ้าง ก็คิดว่าน่าจะกินของกินเหมาะ ๆ ชักมือจึงเตียวเข้าไปในร้าน คนขายส่งรายการของกินหื้อพ่อ ผู้ได้จิ้มบ่ไปที่รายการนี้ เพราะอ่านหนังสือบ่ออก พอคนขายยกของกินมาหื้อ ผู้ก็ต้องถอนใจ เพราะของกินตั่งสิ่งนั้นก็คิด ตำบ่าเหือนะเอง

ระหว่างตีกินข้าวก็ได้ล่อไปไต้โต๊ะข้าง ๆ หันเบ้นกินก้วยเตียวอยู่ ก็อยากกินก้วยเตียวพ่อง แต่บ่อู้จักจ้อก้วยเตียว บ่อู้เอิญบ่อจ่ายคนนั้นก็กินก้วยเตียวด้วยเตียวบ่อ อืม ก็เลมเอิ้นสั่งว่า

" เหมือนเดิม นึ่ง " คนขายก็ยกก้วยเตียวมาให้บ่อจ่ายคนนั้นอีกด้วย

หลังจากตีผินใจกินตำบ่าเหือจนหมดแล้ว ก็อยากสั่งอย่างตีบ่อจ่ายคนนั้นลั้งไปพ่อง ก็เอิ้นสั่งไปว่า

" เหมือนเดิม นึ่ง "

คนขายก็ยกตำบ่าเหือมาหื้อแหมจานหนึ่ง ก็อุทานว่า

" เอ้อ จะไต่กินหนีบป็น "

นายมา แก้วใจ

ความโง่ที่เป็นผลมาจากความซื่อ

ขมุเอาคิล

เมี่ยมันเป็นคนเมือง ผิวมันเป็นคนขมุ ผิวมันจื้อบ้อคำ บ่ไปวัดไปวาสักเตื้อ เมี่ยมันก่อรำคาญ
ก่อนว่า

" สูปอแก่บ่อเผ่า ไปวัดไปวาเหี้ยพ่อง ฟังศีลฟังธรรมพ่อง "

ผิวมันว่า " หยิ่งใดเอาคิลเอาปอนนะ ซำบู้ " "

" โห ตูเจ้าว่าอย่างใด สูก่อว่าหยิ่งอันก่า "

" ซำว่าบ่จ้างนา "

" เป็นว่าอย่างใดก่อก่อว่าหยิ่งอันก่า "

" หยิ่งอันก่อก่อไปเอาข้าวตอกดอกไม้มา ข้าวจะไป "

เมี่ยมันก่อก่อไปเอาข้าวตอกดอกไม้เก็ยมมาเรียนร้อย ที่นี้เข้าวัดเมี่ยมันบอกกว่า ตูเจ้าว่า
อย่างใด หื้อว่าหยิ่งอัน เจาะเลาะเข้าวัด ตูเจ้าถามว่า

" บ้อคำมาวัดแต่ "

" บ้อคำมาวัดแต่ "

" บ้อคำหยิ่งมาตวยคำปากเฮา "

" บ้อคำหยิ่งมาตวยคำปากเฮา "

มันจำลู่ ว่า ตูเจ้าว่าอย่างใดหื้อว่าหยิ่งอัน

" เอ้ บ้อคำนี้ "

" เอ้ บ้อคำนี้ "

" หยิ่งใดนั้น "

" หยิ่งใดนั้น "

ตูเจ้าลุกมันก่อก่อ ตูเจ้าก่าสะกุษ มันก่อก่าสะกุษ ตูเจ้าขอมมันก่อก่อออก เด็กกันไปเด็กกันมา
ซี้มูกตูเจ้าออก มันก่อก่อเปียผ้าพันเอามา มาถึงบ้าน เมี่ยมันก่อก่อถามว่า

" สู จะใดม่องไปวัด "

" เอาคิลเอาปอน ย่ำแต่บ่าว่าดังบ่าได้เนาะ " หน้าบูตหน้าเป่าไปหมด เตอออกมาเป็นว่าได้

ซี้มูก

แนะนำ

อันนี้ก่อนขมุณะ ขมุไปเอาศีล ขมุเอาศีลกับตุ้เจ้า แต่ก่อนบ่เคยไป พระเจ้าก่อนบ่ไหว เมียมัน
ก่อรำคาญ

- " สูยังบ่าไปวัดไปวาเหี้ยพ่อง เป็นไปทำบุญทำทานสูยังบ่ไป "
- " ข้าไปยะจ้างน่า บะจ้างยะจะใด "
- " โหย ก่อไปฮับศีลฮับบ่อนกับเป็นกะ "
- " ฮับศีลมันหยั่งใด "
- " กอนตุ้เจ้าว่าหยั่งใด สุก่อว่ามันหยั่งอันก่า ไปยากมันหยั่ง สู่จะไปก่อ "
- " ไปก่อไป ดาซันตอกมา "

เมียมันก่อดาซันเข้าตอก สดไปวัดแล้ว เมียมันสอนว่า ตุ้เจ้าว่าอย่างใดหื้อสู่ว่าจะอัน มัน
โจะโจะเข้าวิหารมา ตุ้เจ้าตักละลู่

- " เบื่อ บ้อคำมาวัดกา "
- " เกื่อ บ้อคำมาวัดกา "
- " โอ๊ะ บ้อคำยังเขียนปากเฮา "
- " โอ๊ะ บ้อคำยังเขียนปากเฮา "
- " จะเอาหยั่งใดกันเนี้ยะ "
- " จะเอาหยั่งใดกันเนี้ยะ "
- " หั้นเอาเบ้นหยั่งใด "
- " หั้นเอาเบ้นหยั่งใด "
- " เดี่ยวจะเอาหัวละ "
- " เดี่ยวจะเอาหัวละ "

ตุ้เจ้าก่อลุก มันก่อลุก ตุ้เจ้าก้าลุกกุก มันก่อก้าลุกกุก ตุ้เจ้าใส่ก่อน มันก่อใส่ตุ้เจ้า เต็กกันไป
เต็กกันมา ชู้มุกตุ้เจ้าสดออก ได้ชู้มุกใส่ซัน ปีกมาหาเมียมัน

- " โอ๊ะ กูหยั่งปีกมา "
- " โอ๊ะ บุญเอยากบ่ยากง่าว กอนบะแต่บะว่า บะได้น้อ สดออกอูดังตุ้เจ้ามา "

พระทอง

เอาศีล	=	ฝั่งธรรม	ดา	=	ตระเตรียม
โจะโจะ	=	โผล่นรวดพราด	ลุกกุก	=	หมัด กำปั้น

อัยคำคนชื่อ

อัยคำเป็นเป็นคนแก่แต่ และเป็นขี้เจือคน ไผ่อู๋ยังนี้เจือหมด ตูเจ้าเป็นก็ชอบอุ้เล่นเป็นเรื่องจริง อัยคำก็ชอบไปอุ้เล่นกับตูเจ้า วัดนั้นติดโด่งล่อ ที่เค้าไม้โพธิ์มีร้านมีหยั่ง บ่วนเย็นน้อ เมื่อแลงมาอัยคำเป็นก็ชอบนั่งร้านอู้ตุล่ง แล้วเรือบินมา เครื่องบินที่มันดังผาบ ๆ ๆ ตะกอนลมัย 2๗ กว่าปี อัยคำหันเครื่องบินมา ก็ว่า

" ตูเจ้า นั่งนี้หยั่งบ่ม่วน บ่งันดังผาบ ๆ ผiab ๆ "

ตูเจ้าก็ว่า

" ก็ปูมานะก่า ไปรับจ้างเป็นเคียวน้ำมันมะพร้าวใส่เครื่องบินนะก่า เสียไปคั่วน้ำมันมะพร้าวหือเป็น บ่สุกบ่หล่มมะก่า ใส่เครื่องบินดังอยู่ผาบผiab "

อัยคำได้ยินก็ว่า

" โอ้มานี้ก็ เบิงมันทุกซ์มันยากเภา เยี้ยะหยั่งหือเป็นบ่ตีบ่ดักเหียเลย "

มันเจือแต่ ตูล่งก็ว่า

" เมื่อ 4 - 5 วันนา ลมใบ้ลม่งาว อัยคำอยู่ไหน "

" บ้านนั้นก็อยู่ตูป ลมนา ลมเองแต่ "

" เอาไปวัดตันไชคณา ลมเอาจิหารนาไหลไปไหลมา แล้วก็ยกมาไว้ที่เก่า " ตูเจ้าว่า

อัยคำก็ว่า " โอ น่านบุญแต่ น่านบุญดีมันเอามาไว้ดีเก่าแต่ "

นายสีเลา เกศพรหม

โด่ง = ท่ง

หล่ม = ได้ที่

มะพร้าว = มะพร้าว

เมื่อแลง = ตอนเย็น

บ่ตีบ่ดัก = ไม่ดีไม่งาม

ชนะการแข่งขันด้วยกลลวง

คางคากับเสือ

เสือมาถามว่า " รุ่งต๋อบ ๆ อี้ได้กินหยิ่งพ่อง "

" ได้กินสะปะ " คางคากว่า " เสือล่อ "

" รุ่งไก่เหมือนกันเนาะ " เสือตอบ

" ได้กินหยิ่ง "

" ได้กินจัว กิ้นควาย กิ้นหมู กิ้นหมา กิ้นหมด " มันว่า

" เออน่อ อี้เฮาฮากแข่งกับบ่อ " คางคากทำเสือ

มันฮากแข่งกัน เสือฮากออกมาเป็นดุกจัวดุกควายก้อมีนา ดุกหมาก้อมีนา แต่คางคากฮากออกมาเป็นเห็ด เข้าตอก เสือก่ถามว่า

" อันนี้เฮหยิ่ง "

" ดุกจัวดุกควายก่า "

เสือเลยก้านเพราะว่าได้กินเหมือนกัน

" เฮารุ่งแข่งกับบ่อ " คางคากทำเสือ

มันมีฮ้องน้ำเหมือกกว้างล่อ คางคากแอบเกาะหางเสือ เสือวิดข้ามฮ้องน้ำ มีคางคากติดหางไปโตย เมื่อเกือบจะถึงฝั่ง คางคากก่กระโดดลงมาถึงก่อน คางคากชนะแต่เอาแข่งตำใส่ตอไม้ สิ้นดึก ๆ มันเจ็บเนาะ

" เยียะหยิ่งนะนั่งสว่ายแข่ง "

" เจ้อเจ้าสายนายนั่งสว่ายแข่งสบาย " คางคากว่า

เสือเลยก้านไป กำนี้นคางคากฮ้องบักลัวเสือเข้าบ้าน

นางอ้วยป้อ หม่องมาลี

สะปะ = สารพัด

ก้าน = แผ่

สว่ายแข่ง = กระดิกขา

การหนีด้วยกลลวง

เจียงเมืองคำญา

จะเมี่ยงเมี่ยงมันงาม ญาจะเอาเมี่ยงมัน ญาว่าฝนจะตกจะเมี่ยงว่าบ่ตก จะเมี่ยงไปปักไม้ไว้ในป่าช้า แล้วฝนบ่ตก ญาก้านจะเมี่ยง แล้วหื้อจะเมี่ยงอยู่บ้าน แล้วหื้อไปไหน หื้อเยี่ยะสวนหมากสวนปู้ แล้วจะเมี่ยงก็เพี้ยสวนหมากสวนปู้แท้ แล้วมันมาหันใส่ แล้วว่าหื้อจะเมี่ยง คำจะเมี่ยง

" มึงจะไคมาเพี้ยสวนหมากสวนปู้ "

" ก่อเจ้าญาใจข้าเพี้ยสวนหมากสวนปู้ "

ญาว่าหื้อจะเมี่ยงก็ว่าบ่ได้แล้ว เพราะมันใจผิดไปแล้ว มันใจไปหาบเอาข้าวมาหื้อม้า แล้วมันถามเมี่ยงญาว่า เอาเข้าไปถอกตีไหน เมี่ยงญาก็ใจหื้อไปถอกใส่ตำกุนี พระยาภิไชตหื้อมัน

" มึงจะไคไปเอาไปใส่ตำเมี่ยง "

" ก่อเมี่ยงญาใจให้ถอกใส่ตำนี้ "

ญาเจ้าเมืองไชตจะฆ่าจะเมี่ยงตาย มันใจคนสวนอยู่หลวง แล้วเอาจะเมี่ยงใส่อยู่ แล้วเอาไปแขวนไว้ริมน้ำ แล้วว่า 7 วันกูจะฆ่ามึง แล้วถวนหกวันนี้ จะถวนเจ็ดวันพูก พ่อด้าสะเภาก็เรือเข้ามาจะเมี่ยงหันใส่พ่อด้าสะเภ่า แล้วมันให้ พ่อด้าสะเภ่าถาม

" มึงให้อะหยิ่ง "

มันบอก

" เป็นจะเอาข้าไปเป็นญาเจ้าเมือง ข้าบ่เป็น ญาบอกว่าถ้ามึงบ่เป็นหื้อไปเซาะคนต่างตัวมึง "

พ่อด้าสะเภ่าว่า

" มึงบ่เป็น กูจะเป็นญาแทนตัวมึง "

พ่อด้าสะเภ่าก่อเตเอาเจือกหย่อนลงมา แล้วพ่อด้าสะเภ่าก่อมัดแข้งขาตัวมัน วันที่ 7 ญาก่อมาตัดอู๋ พ่อด้าสะเภ่าก่อตายแทนจะเมี่ยงแล

นายอิน นามโง๊ะ

ก๊วน = แผ่

ถอก = เท

เพี้ย = เกือบวาด

อู๋ = เปล

กลลวงที่หาบุญ

ไค้หื้อเป็นตายตัวตาย

มีสองคนผิวเมีย เขาเป็นคนบริบูรณ์มั่งมี ของเขาก่อนัก ผิวมันก่อนักขึ้นได้ว่า

" ถ้าเมียกูตาย จะเอาเมียน้อย "

วันหนึ่งเมียมันก่อนักขึ้น

" ถ้าผิวกูตายจะเอาผิวน้อยเมื่อใดก้อได้ "

ที่นี้ตั้งนามมันก้อมิไ้ก่บ้าน ถึงหน้านา ก้อได้ไปแบ่งห้างแบ่งนาอยู่ดีในกวัน เมียก้อมาส่งข้าว มีวัน
หนึ่งผิวก่อนักขึ้นได้ว่า จะหื้อเมียมันตาย แล้วระหว่างทางไปตั้งมันต้องลัดป่า ผิวก้อไปขีดเสล่า จะหื้อเมียมา
โดนเสล่าตาย ปกติไปส่งเข้าแปดโมง แปดโมงปายก้อบถึง

" อันเลาะ เมียกูนี้โดนแน่ "

ชวายเขาก้อไป เมียตายแต่ เมียมันก่อนักขึ้นได้ว่าจะหื้อผิวมันตาย ทำกับเข้าอาหารอย่างคั่วว
ยานิษ ไปโดนเสล่าตาย อาหารกับเขาวางอยู่หน้า ผิวก้อไปหันอาหารก้อจัดดี กินโดนยานิษ ตายนั้นตั้งสอง

นายบั้น กันธิยะ

แบ่ง	=	สร้าง	ห้าง	=	เถียงนา
เสล่า	=	เครื่องมือตัดสัตว์	ชวาย	=	สวาย

เจียงเมี่ยงค่านญา

เจียงเมี่ยงมีจ้าวอยู่ 1 ตัว เอาจ้าวไปเลี้ยงตั้งไหนถึงเวลาก่อตั้งเจือกจ้าวบึก วันหนึ่งญาก้อไปลัก
จวักกิน เจียงเมี่ยงตั้งจว้อย่างใดจวักก้อบึก จึงถวยเจือกไป บ่ากดว่าจวักถูกฆ่าแล้ว จึงเอาหนึ่งมาตากแห้ง
แล้วจะไปก้าหนัง ก้อบอกญากว่าจะไปก้าหนัง ก้อเอาหนึ่งไป มานยุลกักที่ตันไม้หลวง ขึ้นไปอยู่บนต้นไม้
พอติมิบ่อกำสองคนมานักอยู่ดีโคนต้นไม้ และเอาสะตางออกมานับ เจียงเมี่ยงก้อปอยหนึ่งจวลงมา บ่อกำ
ตักใจก้อล่นหนี เจียงเมี่ยงก้อเก็บสะตางเอามานับที่บ้านสองคนกับเมีย ญาก้อใจลูกมากอย ลูกก้อบอกว่า
เจียงเมี่ยงมีสะตางจัดนัก ญาจึงมากถาม เจียงเมี่ยงก้อว่าชายหนึ่งติ มิคนไค้ได้บ่อเรอะ เสียตายดีมี
หนึ่งจวอยู่ผินเดียว ญาจึงใจหื้อคนฆ่าจวจนหมดเอาหนึ่งไปชวาย บ่ากดว่ามีไผ่ชื่อ จึงบึกมาเผาบ้าน

เจียงเมี่ยง เจียงเมี่ยงก่อเลยแบกซี้เต้าใส่กระสอบไปขาย ไปหยุดตัดต้นไม้และขึ้นไปอยู่ป่ายอด มีคนมาหยุดพักตัดโคนต้นไม้แหลมสองคน และเอาชะตางมานับแหลม จึงเอาซี้เต้าขว้างลงไปแหลม สองคนกอลั่นหนีไปได้เงินมาแหลม ญาก่ออิจฉา เจียงเมี่ยงก่อนบอกว่ามีคนไค้ได้ซี้เต้าแหลม ญากิจเผาบ่านตัวเก่าหมด ก่อปะมิไผไค้ได้ซี้เต้า ปักบ้านก่อนบอกว่าจะฆ่าเจียงเมี่ยง จึงเปี้ยะชะหนมผสมยาเพื่อหื้อเจียงเมี่ยงกิน ก่อนกินเจียงเมี่ยงสั่งว่าหื้อเอาตนั่งเก้าอี้กับใส่แว่น เอาคัมภีร์หื้ออ่าน แล้วบหื้อลูกเมียให้ นอกินชะหนมเจียงเมี่ยงก่อตาย ลูกญามาหั้นเจียงเมี่ยงก่อไปบอกหื้อพ่อว่าเจียงเมี่ยงยังบ่ตาย ญาก่อเลยสงสัยจึงกินขนม นั้น ญาก่อตายตายเจียงเมี่ยงไป

นางคำมวง มุมสุวรรณ

เป้อะเรอะ = มากมาย

ซี้เต้า = ซี้เต้า

การล่อลวงและการผิดประเวณี

เรื่องระหว่างพี่เขยกับน้องเมีย

พี่เขยกับน้องเมีย

พี่เขยไค้ไปนอนกับน้องเมีย เด็กมามันก่อสดไปหาน้องเมียมัน

" พี่เขยมาหยังนี้ "

" ส่องยุว "

" ส่องยุวเขยหยังบ่ตามไผ "

" ฟังเอาห้วงมัน "

นายต้น กาวิละ

สด = รัป

ส่องยุว = หายุง

ห้วง = เสียงยุงบิน

พี่เขย = พี่เขย

ปี่จายกับน้องเมีย

ปี่จายมันเข้าไปหาน้องเมียมัน น้องเมียมันบอกว่า

" ปี่จายเข้ามาหยั่งนี่ "

" จายกั้ง "

" กั้งหยั่งสูบลู "

" มันลัมปาก "

นายดำ กาวิละ

กั้ง = ละเมอ

ลู = บุหรี่

ลัมปาก = เปรี๊ยะปาก

ปี่จายกับน้องเมีย

มันเข้าไปนอนกับน้องเมียมัน มันมัดไม้คานติดหลังไปนอนกับน้องเมียมัน น้องเมียมันตื่น

" ปี่จายเข้ามาหยั่งนี่ "

" ผีหามจายมากะ "

นายดำ กาวิละ

อี = พยายายม

ปี่จายกับน้องเมีย

ปี่จายนอนต้ง แล้วก็เอน้องเมียไปนั่งข้าวตวย แอนตวยกัน นื้อปี่จายนอนนอก น้องเมียมัน
เป็นสาวนอนใน แล้วก็ปี่จายมันก็มีใจฮ่อน้องเมียมัน จะเอาจะไดก็บ่ได้ แล้วก็มาแอ้วหาสหายนอกบ้าน
ขอสหายไปช่วย สหายว่า

" ไปก็ไป ข้าจะไปเป็นนกจุกกะลุย อ้องหื้อมันกั้วจะหลอกมัน แล้วก็ขึ้นไปอยู่ปลายมะขาม จะอ้องเมื่อเวลาถิ่นข้าวแดงแล้ว "

" วันนี้สำคัญน้ออีหน้อย นกจะมาอ้อง อะล้งบ่อูละ เลียงมันนั่น อู้...เลือเอิ้นอู้ อะล้งบ่อูละ " หลอกน้องเมียมัน กำเดียวมันมิดแล้วกะ สหายมันซัดเหล้าไปทวยชวดนา ขึ้นอยู่ปลายมะขาม นังเลียงเขา นอน ปี้จายนอนนอก น้องเมียนอนใน

" นังน้ออีหน้อย " อีหนา กำเดียว นกจุกกะลุยอ้องปลายมะขามละ

" จุก จุก จุกกะลุย ฮ่วมห่างบ่ฮ่วมห้อง กูจะกิน กูอยาก กูอยาก "

" โอ๊ะ ปี้จาย เอ็งกลัว ปี้จาย "

" เออ ปี้จายอยู่นอกนี่ บ่กลัวกลัว " อีหนา

" กำเดียวจะไปเป็นหมูก็ได้ " กำเดียวก็

" จุกกะลุย จุกกะลุย ฮ่วมห่างบ่ฮ่วมห้อง กูจะกิน กูอยาก "

" โอ๊ะ ปี้จาย ๆ เข้ามาแลปี้จาย กั้ว "

" ไช้ประตูกะ " กำเดียวปี้จายเข้าไป โอ้ สหายมันได้ยืนอยู่ลู่ มันโกลันะ เข้าไปฮ่วมห้อง กันแล้วก็เอาละ อ้องแถม

" จุก จุกกะลุย ฮ่วมห้องแล้ว บ่ฮ่อมกัน บ่โยนกัน กูจะกิน กูอยาก "

" โอ้ ปี้จาย ฮ่อมไว้ ฮ่อมไว้หนา ฮ่อมไว้ "

" จุก จุกกะลุย ฮ่อมกันแล้วบ่โยน กูจะกิน กูอยาก กูอยาก "

" โย้นแหละปี้จาย โย้นแหละปี้จาย ฮือ ๆ "

เท่าอันละ

นายตา ก้อนสุรินทร์

ตัง = กุ้ง

อะล้ง = อะไร

ซัด = เหน็บไว้

หมู = เพื่อน

มีใจฮ่อ = ชอบ

นกจุกกะลุย = ชื่อนกชนิดหนึ่ง

เอ็ง = ฉัน (สรรพนามบุรุษที่ 1)

โยน = ตัน

ปี่จายกับน้องเมี่ยง

ป้อเมี่ยงแจ่งบ่แจ่งก็ลูกหนึ่งข้าวหุงแกลงไปส่งหื้อปี่จายยะนายะตั่ง ไปแผนว ปี่จายมันบ่ปลดควาย เตื่อ มันบ่ได้หลับตีกิไปนอนตั่งวัน ๆ แถมวัน ปี่จายก็หอบปิกผ้าต๋อบเอามาขายขึ้นคันไคมา เอามาใส่เข้า บ่วงขึ้น ปี่จายมีใจไคไคได้น้องเมี่ยงมัน

" อีนี มาส่งข้าวอะหยั่งมาหัลกลับมาเอน ผ่อล่อ หอยเข้าหิมังหมด ขึ้นคันไคมามันก็ขึ้น เข้าบ่วง ขึ้นมึงก็เข้า ยะจะไคเนี่ย เอ้อ อีนีมาส่งข้าวเยี่ยะอย่างอื้อลู่ เอ บ่ถูกลาย จะเมื่อบอกหื้ออี่แม่เน้อ "

ปี่จายมันกินข้าวแล้วก็เมื่อบอกหื้อแม่มันแท้

" อัน คะเจ้าไปส่งข้าวตั่ง สะก็หัล ลุกเข้าไปนอนหัล หอยเข้ามาแผนวบ่วงขึ้น ปี่จายก็ว่า หอยเข้าหิ ต้องหื้อหาหม่อไปเอาออกเน้อ "

แม่มันก็ร้อนกร้อนใจตกใจ จะยะจะไค ช้องผัวอี่หน้อยมาจะก้องจะถามช้องปี่จายมันมา ถาม ปี่จาย

" ยะจะไคอีนี น้องมันไปส่งข้าวไปนอนหัลหื้อหอยเข้าหิเข้ากันไปตก จะยะจะไค "

" เอ มึงต้องพิจารณาเน้อ เอ วันพุกเมื่อเช้ากินข้าววายแล้วหื้ออีนีไปผ่อเป็นจะลงผ่าย คน ไคควยคคไปทางซ้าย หื้อคนนั้นเน้อไคมาเอาออก "

มันเล่นเอาป่านม้ามัดควายมันมาทางซ้าย แก้วผ่านมดล่อ อีนีก็ไปแท้ ไปนั่งผ่อคนลงผ่าย ปี่จาย มันก็ลง ค่ำมามาถาม

" มึงไปผ่อไปกอย ไผควยคคมาทางซ้ายผ่อ "

" ซำก็ห็นปี่จายน่าก่า "

เด็กมาปี่จายมันก็มา

" หื้ออี่แม่ไปอยู่ผ่นกะล่างเน้อ จะเอาออก "

มันก็พกหอยมาเติมผ้าต๋อบม้. นอนตวยน้องเมี่ยงมัน กำเดียวก็เอาหอยหยอดลง แม่มันก็เอา ค้อนมาทุบ

" เข้าหิลูกกู " ก่า ๆ ก็หะวะลงแกบปับ

" เข้าหิลูกกู "

หิจจริงปี่จายมันหลวกไค่นอนตวยน้องเมี่ยงมัน

ยาย	=	เรียง	ปึก	=	พก
บัวจีน	=	ผ้าถุง	บ่อกลาย	=	ไม่สมควร
หยวะ	=	ตก	พื้นกะล่ำง	=	ใต้ถุนเรือน
หลวก	=	จลาค	ลงฝาย	=	ชาวนาช่วยกันซ่อมฝายกันน้ำ

ป้าจายไคไคได๋น้องเมีย

อันนั้นมันสองคนเหมือนกันละ อันป้อจายเป็นบ่าวไปตกลูกตกเมียก็ดี เป็นสาวก็ดีหื้อเชื่อนังคนเฒ่าคนแก่ เป็นว่าเป็นป้อจายหื้อหมั้น ๆ จะไปซื้อคร้าน อันนี้ก็มีควมหมาย เหมือนกันหละ หื้อนังคำไอเมียสมมติว่าเมียหนะตายไปก็ดี จากกันไปก็ดี น้องสาวก็ยังมียอยู่ พ่อเมียมั่นก็รักแท้แน่ ปลุกอะหย่งก็ได้เม็ดได้ผล เยียะหย่งก็ได้นั่งมุลูกนกैया พ่อเมียมั่นก็รักแล บ่หื้อลูกจายนั้นบ่ักบ้าน

" อยู่กับพ่อนี้หละ จะเซาะเมียหื้อ "

เป็นก็ตึงอูลูกหญิงเป็นไว้แล้ว แล้วก็คนดิหะลูกจายไ้หนะ มันก็หันน้องเมียมั่นงามแต่แน่ มันจะถามเอาก็กลัวน้องเมียมั่นด่า

วันนั้นมันไปนอนไ้ตงไ้ตยกัน เยียะนาไ้ตยกัน นึ่งข้าวหื้อป้าจายกินกับกัน แล้วน้องเมียมั่นนอนในป้าจายมันนอนนอก จะเยียะจายไค ไปถามสหายมัน

" อาไคไคได๋น้องเมียแท้แน่ อาจะถามเอาก็กลัวมันด่า "

" โอ บ่ายากอาจะช่วยคิงบ่า คิงเชื่ออาแน่ อาจะเป็นนกจิกจาลุยฮ้อง "

" จิก ๆ จาลุย ร่วมห่างบ่ร่วมห้องกูจะกิน " กำนั้นน้องเมียมั่นก็ฮ้อง

" มาร่วมห้องเหี้ยป้าจาย " กำนั้นก็มานอนห้องเดียวกันหละ บ่าเยียะสังเตื้อ นอนไปก็คิดจะเยียะหย่งไคแถม กลัวน้องเมียมั่นด่าแท้แน่ เพื่อนมันก็ว่า

" เอาเตื้ออะ " ก็เลยร้องแถม

" จิก ๆ จาลุย ร่วมห้องแล้วบ่าอ้อมกันกูจะกิน "

น้องเมียมั่นก็เลยว่า

" เกาะเหี้ยป้าจาย " ไ้กันกำนั้นหละกำ ไ้กันเป็นลูกเป๊, เมียกำนั้นหละกำ

" โอ กอนกูรู้หย่งอี กูเอามิงเมินละ "

นั่งมูลกุนเกีย = ได้เงินทองเพิ่มพูน เยียะจะใด = ทำอย่างใด
ฮ้อง = เรียก กัด = คัด

ใส่ผ้า

ปี่จายกับน้องเมียพากันไปเยียะฮั้ กำปึกฝนตก น้ำในห้วยตื้นจะต้องข้ามปึกบ้าน น้ำมันนักไหล
หลัง ๆ น้องเมียก่อเลยขอปี่เขย

" ปี่จายเอาเอาข้ามไปหน่อยได้ก่อ "

ปี่จายตอบ " ได้กำ แต่มีงปดิก้องตังหลังเหอะ หื้อมาก้องตางหน้า "

น้องเมียก่อตอบ " เออ จะใดก่อได้ "

ปี่เขยก่อเลยอุ้มน้องเมียเสียดางหน้าข้ามน้ำ ปี่เขยเอาน้องเมียแล้ว เมียหันใส่ ปี่เขยก่อ
เลยแก้ตัวว่า

" ฮือ ลองกูปใส่แล้ว น้องเมียมันก่อไหลน้ำไปปุ่นกะฮือ "

นายสา ตำคำ

กำปึก = ขากลับ ก้อง = ที่

อยากไค้ได้น้องเมียมาทำเมีย

ปี่จายหันน้องเมียมันงามวันตังวัน ๆ ก็อยากจะได้ หลงฮักน้องเมีย ก็บ่ฮู้น้องเมียฮักตัวก่อ ก็
เลยอุบายเข้าไปในป่า เข้าไปแบกไผ่มาจะเอามาทำฟืน พอมาถึงบ้านก็เอาไม้โยน โครมใหญ่ แล้วก็บ่น
ดั่ง ๆ ว่า

" โอ้อ้านหนูนี้กำ กำนี้ก่อนเตอะกู่จะตีหัวกำมอ ได้เตะก็จะเตะละ โอนี้กำเกียดไปเกียดง่า
กำนี้บ่ต้องมาผ่อนหน้าฮา ฮาจะมอกกำมอ "

ฝ่ายน้องเมียได้ยินปี่จายจ่มอย่างนั้นก็ถามว่า

" จายจ่มอะหยั่งปะล้าปะเหลื่อ โชดไผมา "

" ก่อโอ้หนูนั่นกำ มันมาว่าหื้อจาย "

" มันว่าหื้อจายปะล้าปะเหลื่อ ถึงโชดจะฮือ "

" ไค่เกียดขนาด มันว่าอี้ มันว่ากูกับมึงเมากันวะ กูกับมึงโชด "

" เอาบ่โชดล่อจาย เอาบ่โชด "

" เออ กำมึงบ่โชดก็บ่เป็นหยิ่ง ดิละ "

ตั้งแต่วันนั้นมันก็รู้ว่าน้องเมียก็อึดมัน เป็นสะพานติดต่อกัน จนได้น้องเมียอีกคน

นายณพรัตน์ พรหมกันธา

เกียดง่าว	=	โกรธมาก	พ่อ	=	ดู
เมา	=	หลงรัก	ปะล้าปะเหลื่อ	=	มาก

เรื่องระหว่างแม่ยายกับลูกเขย

นวลนิหาม

ปุนวลมันลักหลอนแม่มันเป็นเมีย เตรียมไม้คานเตรียมออกไว้แล้ว แม่เมียมันเดือดขึ้นก่อนว่า

" โอ ชำบ่ออยู่คิงลักหน้อย นิหามเข้ามา "

แล้วก่อกอดไม้คานไว้ว่านิหามมา

นายเกียรติชัย วรณคำ

เรื่องระหว่างนางจ้างกับลูกจ้าง

แม่เลี้ยงเสียดิ

แม่เลี้ยงเรไรเป็นม่าย มีอาชีพทำไม้สับต่อมาจากผ้าซึ่งมีป่าไม้อยู่ในป่าลึก มีลูกน้องเป็นชาวลามสับคนปุ้น วันหนึ่งอาหารหมด แม่เลี้ยงต้องเดินทางออกมาซื้อ ก่อเอาหมูออกมาโดย 1 คน เป็นลูกหาบ ซื้ออาหารเข้าของเรียบร้อยแล้ว ก่อหื้อหมูหาบไปโดยหลังแม่เลี้ยง ระยะทางมันใกล้ ใกล้คำแล้วก่อยังบ่าถึงบ่างไม้ ห่วงแถม 5 กิโล หมูก่อร้องขึ้นว่า

" แม่เลี้ยงหยุดก่อน เอาเจ็บต้อง " ว่าแล้วก่อบงาบลงแล้วก่อนนกลิ้งไปกลิ้งมา พร้อมกับ
ครางอื้อ ๆ หน้าซีดเหลือง แม่เลี้ยงก่อบ่าจะเยีเยอย่างใด ตกใจ จึงเข้าไปนวดเม้มัน ยาก่อบ่ามีถาม
มันไปว่า

" กูเตือมึงก็เยาอะหยิ่งมันหาย "

" บ่าก็เยาอะหยิ่ง " ชมุบอกระท่อนกระแท่น

" เอ้า แล้วมึงหายได้จะใด " แม่เลี้ยงถาม

" กูเตือ เอาเยีเย....หมาดำแล้วก่อบหาย "

" แล้วเยีเยจะได้นี้ หมาดำก่อบ่ามี " ขณะที่แม่เลี้ยงพูดชมุก็ครางใหญ่ มีเหงื่อออกเต็มหน้า
แม่เลี้ยงใจบ่ดี คำก็คำ ชมุก็บอกว่า

" เอาของแม่เลี้ยงก่อบ่าได้ล่อ "

ชมุก็จัดการเรียบร้อย หายปวดท้องเป็นปลิดทิ้ง

นายมนัส ฟุ้งค์

ขออ้อ

มีคนหนึ่งมันเยีเยไฮ้ใส่นา กินข้าวกินปลากัน เมื่อเข้ามาท่อดิแบกดีไถ จูงควายไปไถนา โดย
มากก่อบ่าแม่ไป ลูกอยู่บ้านเยีเยว่าเยีเยกิน ไอนั้นเป็นคนหัวใส หัวมันดีอีเตือะ เป็นคนหลวก ก่อบ่าไปไถนา
หื้อลูกสาวอยู่บ้าน โทะว่า

" ขออ้อสักหน่อยเตือะ จะเอาไปใส่แกงบะหนุน "

ปุ่นก่อบ่า " เอาเตือะ เอาที่อีน้อยนั้นเน้อ " ไอนั้นก่อบ่ามีที่ลูกสาวเป็น

" อีน้อย ขอเยีเยห็น้อยล่อ "

" ไปได้โย ไผว่า " อีน้อยเตือด มันก่อบ่าอยู่ที่ชานน้อยเอั้นมาบอกก่อบ่ามันว่า

" พ่อ มันบ่าหื้อเอา "

ปุ่นก่อบ่า " อีน้อย มึงยังบ่หื้อมันเยีเย หื้อไปเตือะ "

ละอ่อนก่อบ่าฟังคำพ่อคำแม่มัน ก่อบ่าหื้อแต่ หื้อมันหลับนอนตายค่า แล้วก่อบ่าไป ปุ่นบ่กลับบ้านมา

" อีน้อย มึงเอาอ้อหื้อไอนั้นก่อบ "

" อ้ออะหยิ่ง มันเยีเยของเอาไปปุ้นล่อ "

" ไผหื้อมันเยี่ยะ "

" ก่ออีพ้อบอกมันเยี่ยะล่อ "

นายสีเลา เกศพรหม

เยี่ยะว่าเยี่ยะกิน = ทำกับข้าว หลวก = จลวด
ฮ้า = ปลาร้า

เจ็สสองผัวเมีย

สองคนผัวเมียนารักกันแท้ ๆ รักกันขนาด ขนาดตายไปแล้วนาตังบ่ละ เป็นเอาไปขว้างมันก็บ่ยอม เอาไว้หั้นเนาะเน่า ข้างมัน จนปอดถูกปอเลาะปอหล่อน ที่นี้เหลือแองเอากระดูกกระโหลงหัวไปใส่ลงไป ไม่มีที่ไหนเท่าโลกนี้ เอาใส่ลงแอ้วขอกินไป ไผถามมันก็บ่เอาสุดแต่เระฐิถามมันก็บ่เอา

" ซ้ำมิไผแล้ว "

" ไผ มีไหน "

" มีในกองเนี่ยะ "

มันบ่เอาม่ยอมเอาเหลือแองลูกพระยาเจ้าเมืองมาถามเอามันก็บ่เอา ที่นี้เอาเข้าเขาก็ไปจำง
ทุกตะนั้นว่า

" ซ้าหลม รับรองว่าอย่างซ้านี้ได้ "

" ถ้าอ้ายได้นา เขาจะยกเมืองหื้อกึ่งหนึ่ง "

ที่นี้มันก็เยี่ยะอย่างอันเนาะ ไอนมอั้นนาไอ่ทุกตะเหมือนกันนั้นนะ ไปซุดป่าเฮ่า ไปซุดเอากระโหลงหัวมาอัน มาจ่อมใส่ลง มันก็มาก่อมตวยไป ที่นี้ค้ำไหนมันกินอนั้น อันนั้นนอนที่คาลานั้น มันก็แต่งไปนอนที่คาลาปุนนาไอนั้นนา และก็อู้กันตามกันไป

" นางอย่างใด ตะก่อนบ่มีไผกา "

" มี เจ้าก็มีไผเหมือนกันล่อ "

" เลาะไผมีไหน "

" ไผซ้ามี่ในกองนั้น "

" โออย่างเดี๋ยวกันตังอ้ายเนี่ยะ อ้ายก็มีเมียเหมือนกัน " มันก็รู้ประวัติดีนั้นมาก่อนลู้

" เมียอ้ายก็มีมาเลาะ อ้ายก็เอาไว้ในกองนั้น "

" อย่างเดียวกันแท้ ๆ ลู "

" มันรักกันบ่ข้าง เขียะฮื้อน่อ ของอย่างอี่เป็นคนเมื่ออันก็ตึงน้ำไหลใจซื่อบ่คดบ่เลี้ยวกัน ข้าก็
อย่างอันเนาะ จะเอาใหม่ข้าตึงบ่เอา "

" จะงามเพียงฟ้าข้าก็ตึงบ่เอา เมข้าก็มีแล้วข้าก็ตึงรักกัน " เด็กมาไอนั้นก็แก่งทำอุบาย

" นาง อีนายอีน้อง หื้อรักษาไฟอีน้องติ ๆ เน้อ "

" โอข้าเจ้านี้รับรองเป็นน้ำไหลใจซื่อมันตึงเล้งนี้ "

ที่ไอนั้นมันกลับไป มันหย่อง ๆ ไปจกเอากะโหล่งผัวอีนันนา เอามาใส่ถงมันแล้วแต่งหับ
ลบาย ที่นี้แจ้งมา

" อย่างเขียะฮื้ออย่างข้านาผ่อลอมานอนตวยเมียข้า ข้าบ่าแล้วใจสุเน้อ "

ที่นี้ก็เอากันไปผั่วบ้านแก่บ้านจะเขียะฮื้ออย่างใด

" บ่าเดี๋ยวนั้นมันเป็นอย่างอี่แล้วเป็นไปบ่ได้ ผีหื้อเอาผีเห คนหื้อเอาคนเห ถูกต้อง "

อีนันก็ตกลงยอมตามนั้นนา

" ข้าก็ปงใจว่ามันน้ำไหลใจซื่อ มันก็ล็กมานอนตวยเมอ้ายเลาะ บ่าเดี๋ยวนั้นข้าบ่ข้างเขียะใด "

ก้านี้ตกลงเอาผีไปไว้ป่าเฮ่ว แล้วก็เอากันเป็นโผเป็นเมเห เอากันบ้านแก่บ้านนั้น

นายปัญญา สุวรรณ

ขนาด	=	มาก	หั้นเนาะ	=	นั้นแหละ
ตุก	=	กระตุก	บ่อเลาะบ่อล่อน	=	จนเนื้อหลุดออกจากกระดูก
ถง	=	ถุง	โผ	=	ผัว
เหลอแอง	=	เหลือกำลัง	เออม	=	สะกดรอย
จ่อม	=	หย่อนลง	เม	=	เมีย
เด็ก	=	ตึก	เล้ง	=	เลี้ยง , หมด
กะโหล่ง	=	กะโหลก	บ่าแล้วใจ	=	ไม่พอใจ
เห	=	เหี้ย , เลี้ย	ปงใจ	=	ไว้วางใจ
ป่าเฮ่ว	=	ป่าช้า			

กลลวงโดยวิธี แบ่งทับ

คนปล้ำเมีย

เรื่องนี้เกิดขึ้นในวงเหล้า มีอ้ายต๊ิบ ซึ่งไผ ๆ ก็รู้จักมันตั้งบ้านตั้งเมืองว่าเป็นคนที่กลัวเมีย ซักแผเตี่ยวในเมียมัน วันนั้นอ้ายต๊ิบมันนั่งจดเหล้าตังหมูเพื่อนหมูฝูงมัน เพื่อฝูงมันก็ได้บอกว่า

" ระวังเมียคงจะมาแน่ ถ้าเตี่ยวหุจะได้อาน "

อ้ายต๊ิบก็วันนั้นจดเหล้าเข้าไปนั่งเลาะ หูเริ่มแดง หน้าหนาวมาพอง ก็เลยอ้าวตเพื่อนฝูงมันไป

" เอ้ย เมียฮาคะดินซ่อมมาหลายยกละ กลัวมันหยั่ง บ่าเตี่ยวฮาบ่กลัวมันละ บ่าเตี่ยวมันกลัวฮา เมื่อค่ำเมื่อคืนจะนอนกราบดินฮาเหมก่อน ก่อนจะขึ้นนอนล่าง ๆ ดินหื้อ บ่าเตี่ยวฮาบ่าไซ้คนกลัวเมียแล้วเน้อ มาซ้ำเมาะกำ ฮาจะดำหื้อสุ่อ "

กินเหล้าไปได้สักกำ เอาแล้วเมียมันมาตางหลัง มาถึงก็บอก

" ไ้อต๊ิบ ผัวที่กองไว้หั้นซักแล้วกา "

ไอต๊ิบได้ฟังเมียว่าอย่างอื่น หน้าก็แดงหน้าที่กินเหล้าเข้าไปนั้นก็ซิดเผือดลงทันทีทันใด แต่บ่หื้อเสียกำฮู้ที่มันว่ามันจะดำเมียมัน มันก็เลยดำเมียมันเข้าไปคำหนึ่ง

" อีฮ่าบัก แฝบมิไไหน "

นายจรัล กองอินทร์

แผ	=	แม้กระทั้ง	เตี่ยวใน	=	กางเกงใน
ตะคิน	=	เมื่อคิน	บ่าเตี่ยว	=	เตี่ยวนี้
ตังหลัง	=	ข้างหลัง	ฮ่าบัก	=	เป็นคำดำ

การปลอมแปลง

สองผิวเมียผัดกัน

สองผิวเมียผัดกัน ไปอยู่ยังไซ มีห้างไฮสองหลัง มีสหายอยู่หลังหนึ่งผัดกัน เมียก็ปากบ่อ
นอนกินนอนคนละห้อง สหายมันฮู้มันก็ว่า

" เออ ป๋ายาก เมื่อคืนบัตหนึ่งเตื่อะ "

สหายมันก็เอาก๋วยกล้ำมาสุมหัว แล้วก็เอาผ้าลายมาปิด แปะเป็นเสือเหียนมาหลอก จะไป
เสาะกินคน ใ้ ย่านั้นกลัวเสือเหียน เสือเหียนนั้นก็ครางว่า

" อยู่ห่างปร่วมห้องกูจะกิน "

เมียมันกลัวก็สอดเข้าไปอยู่ห้องเดียวกัน

" อยู่คนเดียวบ่ชดเข้ากูจะกิน " ย่านั้นก็ชดเข้าแหม

" ชดเข้าปร่วมห้องกูจะกิน "

จำเป็นได้ชักผ้าตัวบมาห่มตวยกัน

" ร่วผ้าบ่กอดกันกูจะกิน "

เลยจำเป็นต้องกอด สหายมันเห็นแล้วว่า

" หือ มันจะไต่ มันผัดกันเยี่ยะหย่ง " แล้วก็เอาก๋วยกล้ำขว้างไปเหยีย เมียมันก็ดำเพราะ

อายผิวมัน

นายเกียรติชัย วรรณคำ

ห้างไฮ	=	ห้างไร่	ผัดกัน	=	ทะเลาะกัน
ปาก บ่อ	=	พูดด้วย, คินติ	เมื่อคืนบัตหนึ่ง	=	คืนนี้
เสือเหียน	=	เสือสมิง	สอดเข้าไป	=	รี่เข้าไป
ชด	=	ชยับเข้ามาใกล้	ผ้าตัวบ	=	ผ้าห่ม
จะไต่	=	เป็นอย่างไร	เยี่ยะหย่ง	=	ทำไม
ก๋วยกล้ำ	=	ภาชนะสำหรับใส่			
		ต้นกล้า			

ไ้กองซี่จู้

สมัยก่อนมีครอบครัวหนึ่งมีลูกชื่อว่าไ้กอง ป่แม่เล็กกันไปหลายปีแล้ว ไ้กองมันไปจีพ่ของมันว่ามีคนหนึ่งนาเหมือนแม่มัน และไปบอกแม่มันเก๋ว่ามีคนหนึ่งนาเหมือนพ่ของมัน ป่แม่ไ้กองก็ได้แต่งงานใหม่ อยู่มาวันหนึ่งไ้กองเอาจ้าวไปเลี้ยงข้างวัด หน้าวัดก็มีต้นมะเกี๋ยง ไ้กองอยากกิน ก็ไปบอกแม่เศรษฐีว่าอยากกิน แม่เศรษฐีเลยว่าย่างไ้กองบะมีตางได้กิน ขนาดตัวแม่เศรษฐียังชอบได้เลย พอแหมวันไ้กองเอาจ้าวไปเลี้ยงก็เอามิดไปผ่นหญ้า เจ้าอาวาสหันก็ถามว่า

" ผ่นหญ้าเยี่ยะหยัง "

ไ้กองบอกว่าแม่เศรษฐีจะแห่ผ้ากฐินมา เจ้าอาวาสก็เลยบอกหื้อไ้กองหันต้นมะเกี๋ยงข้างเยี่ย มันจะเต็กขบวนกฐิน ไ้กองก็เอาส้มมะเกี๋ยงไปแบ่งแม่เศรษฐีกิน แม่เศรษฐีก็ถามว่า ได้มาจะได้ ไ้กองมันว่า ไปขอตุ้เจ้ามา ที่นี้ตุ้เจ้าก็ทำแม่เศรษฐีเอากฐินมาก็บ่มาสักเตื่อ ก็เลยไปถามแม่เศรษฐี แม่เศรษฐีเลยตอบว่า

" บะได้หื้อไ้กองไปผ่นหญ้าล่อ ละก็บ่ได้รู้ว่าจะเอากฐินมาตอด "

ที่นี้ผู้ละว่าไ้กองซี่จู้ ก็ไล่ไ้กองไป เขาก็ตายไล่ฆ่ามันนา ไ้กองมันก็หนีไปปะคนชนป่าเหยื่อน ก็ขอเปลี่ยนเสื้อผ้ากับไ้คนชุดป่าเหยื่อน ไ้กองบอกหื้อคนชุดป่าเหยื่อนหนีไป พอเป็นตายมาถึงที่มันชุดป่าเหยื่อน ไ้กองว่า

" บูน มันหนีไปตังบูน " ไ้คนนั้นก็ถูกฆ่าตายเหยี่ย

ไ้กองก็ไปหาป่เศรษฐี ป่เศรษฐีก็ว่า

" เฮอะ มึงทำยไปละบะใจกา "

ไ้กองว่า " อยู่เมืองผิบะม่วน "

ที่นี้ป่เศรษฐีอยากเห็นเมืองผิ ไ้กองก็บอกว่าหื้อขึ้นไปอยู่บนต้นไม้ ละก็หื้อเป็นโก่น ป่เศรษฐีก็เลยตาย แหม 6 - 7 วัน ไ้กองไปหาแม่เศรษฐี แม่เศรษฐีก็รู้ว่า

" ป่เศรษฐีไปแอ่วเมืองผิบ่จักสักเตื่อ "

ไ้กองก็เลยว่ " ถ้าไ้คู้หื้อไปถามตุ้ป่เศรษฐีตาย "

ที่นี้ต้นไม้มันกว้างเนาะ ไ้กองก็ไปลักอยู่หลังต้นไม้ พอแม่เศรษฐีมาถาม

" ป่เศรษฐีไปอยู่เมืองผิม่วนก่อ "

ไ้กองว่า " ม่วนก่า "

" ละลูกเมียภรรยาสมบัติล่อ "

ไอ้กองว่า " ยกหื้อไอ้กองเหี้ย "

ไอ้กองเลยได้เป็นเศรษฐี

นายอินท นามแก้ว

บะเกี๋ยง = มะเกี๋ยง

เต็ก = ขวาง , เกะกะ

ปลาเหียน = ปลาไหล

การกล่าวหาที่ผิด

เจ๊สองสหาย

เมื่อใดมันก็เอาสหายมาขึ้นเข้าบ้านมันนะ เข้าก่อนมี เงินก่อนมี ตู๋ยากเลาะ เมียมันก่อไค้หื้อ
ผัวมันกับสหายมันเลิกจากกัน บ่หื้อไปมาหากันซี้ค่านเลียง บ่เลียงมันก่อเป็นสหายกัน ชั่วมันเคียดจำเป็นได้
เอาหน้าเอาตาไว้ วันหนึ่งเป็นเมากันเข้าบ้านแหม

" เอ๊ จะยะอย่างไร "

เมียมันก่อหาบยายจะเอาสองนี้เลิกกัน แหมวันมันก่อนำสหายมาเนาะ เมียมันก่อว่า

" สู้ วันนี้นำสหายมา วันนี้นำบื้อหยังลักอย่าง "

" โห บ่าถ้าเคียดมันเลาะสู ก่าเคียวข้าจะไปกาด " มันก่อบอหื้อสหาย

" สหายอยู่นี้นะ ก่าเคียวจะไปกาด ไปเซาะซื้อของกิน "

ตอนมันไปกาดกะกะเมียมันก่อว่า

" โห บ่าเคียวนี้บ่าบื้อเสี้ยว คนแก่นั้นบ่าบ่าใจเหมินตะก่อนเน้อ กับมันกินเหล้ากินยานักนาก้า

หา "

" มันจ่าจะยะอย่างไร "

" เอาเลาะ ถ้ามันกินเหล้ามานา ข้าเขานี้มันตังได้อู่หื้ออยู่เฮือนลู่ หละอ่อนหมื่นนี้ก่อเหมินกัน "

" มันบ่บ่โย "

" แก่นครกพริกเนี้ยกะ มันตังไล่เอาบดกัไปตักไปเลียง ข้าเขตังบ่าได้อู่เฮือนลักเตื่อ
ก่อนมันไปกาด เอาเหล้ามา เอาตังวัน ข้าเขบ่ได้อู่ลักเตื่อบ่เคียว ข้าตังเอาลวดเอาอกเอาใจ กลัว
มันไปจ่าไปกาด บื้อเสี้ยวข้ามาเหี้ย "

" มันดิงอย่างอื่นกา "

" เอ่อ มันดิงอย่างอื่น ไผมีตำนี้หวดหมด เอาแก่นครกพริกไล่น้ำกันหมด "

" ถ้าหยั่งอื่นเข้าจะเมื่อเลาะน่อ ชำกลัว "

" ถ้าเดียวก่อนกะ ฟังเมื่อหยั่ง ทำมันก่อนกะ "

" บ่ทำเลาะ "

มันก่อไป สหายมันก่อลูกกาดมา

" ลู มีไหนเหี้ยสหาย "

" ไปปุ้นเลาะ "

" โห ก่อหยั่งบ่ทำกินเข้า มันไปยะหยั่ง "

" ไล่ได้แก่นครกพริก มาขอแก่นครกพริก ชำก่อกว่า แก่นครกพริกมีอันเดียว ชำว่ากอยถามบ่อ
เซาก่อนเตื่อะ ทำบ่อมันมาก่อค้อยถาม มันก่อจะเอาเหี้ยแต่ ชำก่อกว่าฟังหยั่ง เกี้ยดไซดไปปุ้นเลาะ ว่าชำ
บ่หื้อมันหยั่งอื่นหยั่งอี "

" มอกแก่นครกพริกอันเดียว สู้ยังบ่เอาหื้อมันเหี้ย มันมีไหน "

" ปุ้นกะ ออกไปตั้งปุ้น "

กำแก่นครกพริกส่นตวยหันหลังมัน

" เสี้ยว ๆ " ไอนั้นเหลียวมา

" เนี้ยะ แก่นครกพริก เสี้ยวเอาหยะ "

ปอดเกาะมันล่นตึก ๆ ได้เลิกกันกำนั้น

นางดวง โกมิตร์

ไล่น้ำ = ไล้ตี

มอก = ขนาด

ยะ = ทำ

บ่อเสี้ยว = เพื่อน

แก่นครกพริก = สาก

ชี้ค้ำ = ชี้เกียจ

กาด = ตลาด

เคียด = โกรธ

ปัญหาเอาตัวรอด

มีครอบครัวหนึ่งอยู่ด้วยกันเป็นละ ละก่อนบ๊องจ่ายไปคบกับชาวเขาเผ่าอีก้อฟอง แม้วฟอง มูเซอร์ฟองนี้ ละก่อนปามาอนบ้าน คนเผ่าแม่หญิงก้อรำคาญ มาบ่าใจมาตีเหี้ย มาเลี้ยงไก่เลี้ยงนก จะยะ ไดหื้อหมูนี้นักายนิ หาวิธีจนได้

วันหนึ่งหมูแม้วลูกค้อยมา มาถามหาคนเผ่าบ๊องจ่าย ก้อถามว่า " สหาย ผัวสูมีไหน "

" โทะ ผัวข้าเป็นผีบ้านา ปะเดี้ยวนะ ปะเหมือนเป็น ปะไผ่บุดหมด ไล่บุด เป็นตามบ้านตาม จอง ปะเดี้ยวได้ลากมองเหี้ยอันนา ปัวไปปิ่นเนาะ ปูแก่ปูแคว่นป่ากันไล่ยับปิ่น "

" หยั่งเอาบุดก้อหา "

" บุดเน่อ มันตึงบุด ถ้ามันหันมันตึงบุด "

หมูแม้วเลยปากันหนี กัวบ๊องออกบ๊องจ่ายมาบุดหัว ตึงบ้านอนบ่าเนินลึกกำ หันไปได้ลึกนิด คน เผ่าบ๊องจ่ายบ๊องจากยะกำนา คนเผ่าแม่หญิงก้อหาวิธีหละ จะหื้อจ้งแม้วนะ

" โค๊ะ สู ตะก็แม้วมา มาบ้านนี้ มาถามซื้อลากมองอันนี้ไป มันถามหื้อข้าวร้อย ข้าวปะขายหื้อ มัมนา ข้าวกำสูว่าหื้อ "

" สูหยั่งปะขายหื้อมัน "

" ข้าวกำสูด่าเะกำ "

" มีไหนเหี้ย ก้าหะหายไ पनि "

โค๊ะ แบกลากมองไล่กะ แบกลากมองล่นตวยกันแม้ว ปอจะตันกันละ

" สหาย ๆ " แม้วเหลียวมาฟ้อลากมองมาห็น แม้วก้อคิดว่าคนเผ่าบ๊องจ่ายจะไล่บุด แบกลาก มองตวยกันมา ปากันหนีวุ่นวุ่นวาย

" ก้าเดี้ยวก่อนนะ เอ๊าะ ๆ ร้อยก้อร้อยนา " ล่อนปออดปอหิง ป่าตันแม้ว แม้วปอกันขึ้นค้อย ปิ่นละ เลยบ๊องมาบ้านเหี้ย ตั้งแต่นั้นมา แม้วก้อบ่าเข้าบ้านเข้าจอง

พระทอง

กำย	=	เปื้อ	บุด	=	ทุบ , ฟาด
ลากมอง	=	ครกกระเดื่อง	ปออดปอหิง	=	จนเหนื่อยอ่อน

สองสหาย

สองสหายมาชักชวนต่อกัน อีกกันแต่เน่ออย่างจิตใจเดียวกัน สหายนั้นเป็นมั่งมีศรีสุข สหายนี้
มันตึก เป็นตึกขึ้นสองหากันแปดาค ทินี่สหายดีเป็นมั่งมีศรีสุขเป็นก่อกมาอ้าวหา ซ้ำบ่าปะสหาย เสี่ยวก่อกไปตัง
โค แล้วก่อกแม่เสี่ยวอู้กันตังแม่เสี่ยวอยู่หั้น ทินี่อู้ไปอู้มาแม่เสี่ยวก่อกเข้าไปตะไฟ ฝรั่งไปล้างแก่นครก บ้อ
เสี่ยวก่อกถาม

" แม่เสี่ยวล้างแก่นครกหยั่งอย่างอู้ "

" โอ บ่ได้ บ้อเสี่ยวเตี้ยวนี้มันเป็นโรคประสาท เป็นเสียวจิตเสียวใจ ก่อนไผมาอ้าวห่ออ้าว
เขือน มันจั่งเอาแก่นครกพริกโหน้ำอู้ขึ้น "

ทินี่อู้กันไปอู้กันมาอยู่หั้น ทินี่บ้อเสี่ยวก่อกมา บ้อเสี่ยวนี้หั้นบ้อเสี่ยวนี้มา ก่อไปปิดไก่อะ ซะลาก
กากเกกวิดลงเขือนก่อกเล่น บ้อเสี่ยวถามแม่เสี่ยวว่า

" ไผมานี่ "

" เป็นมาขอแก่นครก ซ้ำบ่ตันได้หื้อสีกก้า อ้องหาปอลงเรือลงไปปิ่นแล้ว "

บ้อเสี่ยววิ่งลงเขือนไป

" โอ เนี่ยสุเอาแก่นครกเน้อ แก่นครกเน้อ "

เสี่ยวนั้นก่อกเล่นปะเหลียวหลัง เล่นตึก ๆ ก้วเสี่ยวเอาแก่นครกไปน่ำอู้

นายหน้อย ปินตาแดง

ตึก = ยากจน

น้ำ = กระหน่ำ

เล่น = รื่น

ภรรยา เลว

ภรรยา มี

เล่นจู้จากผ้า

ที่นี้เมียมันก่อหื้อผัวมันตำบอด มันจะยะจะโศ ก่อได้ไปไหววอนตามเก๊าไม้ วัดช้างตีไหนก่อไปไหวไปถาม ไค้ฮู้ ทั้นผัวมันก่อฮู้ละว่า เมียมันไค้หื้อมันตำบอด ก่อเข้าไปอยู่ในไม้หั้น ที่นี้เมียมันไปไหวที่เก๊าไม้หลวง ก่อไม้ใหญ่หั้น ผัวมันก่อเข้าไปอยู่ในหั้น

" ยะจะโศหื้อผัวตำบอด " ผัวมันก่อว่า

" โอ้นาง ไค้หื้อตำบอดบ่ยาก หื้อนางต้มไก่ตัวใหญ่เอาหล้าลักขวดไปหื้อมันกินเตอะ ตามันตึงบอด เอาหื้อผัวมันกินเตอะ "

ที่นี้มันกินแล้ว ถ้าไปไหนบ่ได้ ก่อหื้ออยู่บนเฮือนนี้ เมียมันจะเอาข้าวไปตาก ถ้าไก่ขึ้นมาก่อลึงหื้อผัวมันไล่ เมียก๋อลอบแก้บลงเฮือนไป ต่อยดัง กิก กิก ก๊ับฮู้ว่าผัวมันตำบอดแต่ เมื่อเมียดคิดว่าผัวมันตำบอดแก้ก๋อละเอาจุ่มมาเล่นบนเฮือนหั้นจั้นแจ้ง จุ่มนก่อเมียบได้ มันอยู่ใกล้ภาค มีถึงหั้นแก่่น เอาจุ่มมาใส่ถึงหั้น สิ่งเสียกันแล้วมันก๋อลงเฮือนไปภาค ผัวมันก๋อลูกมาตึงไฟ ตึงหม้อตึงน้ำ น้ำฮ้อนปุงจะโล๊ะจะโล๊ะ ก่อไปไขถอกใส่ถึงก๋อติดละหั้น บิคมันบักลูกภาคมา โอ ไปบ่อไปเปิดกั๊ง โออะหยังตาเหลือกแซ็กแก็ก จุ่มนตายแต่ลู่ ก่อจะยะยังโศ เอาไปขว้าง มันก่อไปแอ่ววอดหื้อจาวบ้าน

" บ่เดี๋ยวนี้อ้าไปก้า ๆ ขาย ๆ เงินซำมีเต็มถัง ซ้าเอาละไว้หั้น "

หมูซี้ลักก๋อไค้ยินละ เอาเจือกม้ามัดกันห้ามไว้ พอหาบไปไก้นักก่อเปิดผ่องถึงหั้น ก่อเป็นคนต่ายก๋อปากันเล่นหายแซ็บ "

นายหน้อย ปินตาแดง

เก๊าไม้	=	ตันไม้	จาน	=	ชานเรื่อน
ลอบแล็บ	=	แอบหนีไป			

อีเอิบผัจ

อีเอิบเป็นเมียบ่าอาบ เมียมันมีซุ่มนก็บ่อยู่ กอนจุ่มนมาหาอีเอิบ ซุ่มนก็ร้องว่า

" เป็นเจิ้น เมินเนิ่นเกิ้น " (มาเนื่อก่อน) เมียมันก็ลงไปว่า

" ลู ลู ข้าจะไปน้ำเหมืองก้านอ "

ตังวัน ๆ ผัวมันก็ลงสย เป็นจะไต่ว่าไปตังวัน ผัวมันก็ผ่า บ่ากองคำมาก็ไต่ย

" เป็นเจิ้น เมินเนิ่นเกิ้น " เมียมันก็ลงไป มันเอาเหล็กแดงตัดกันเมียมัน เมียมันก็ล่น
แถมกำซุ่มนมา ซุ่มนร้อง

" เป็นเจิ้น เมินเนิ่นเกิ้น "

เป็นเจิ้น อย่างใดก็ตาย ก็บ่มา กำเดียวเมียมันก็ตอบว่า

" อี้ บ่เหมินตะเส้นตะเกิ้น เป็นเอนเหล็ดเดินเต็ดเกิ้น " (อี้ บ่เหมือนตะแล้วตะก่อน เป็น
เอาเหล็กแดงตัดกัน)

นางคำนวน ปัญญา

กอน	=	ถั่วหาก	น้ำเหมือง	=	ลำเหมือง
บ่ากอง	=	ครั้นพอ	ตัด	=	นาย
ล่น	=	วิ่ง	กำเดียว	=	ประเดียว

ภรรยาปากจัด

ผัวเมียปลอมกัน

เรื่องต่อไปนี้เป็นเรื่องของผัวเมีย เมียเป็นคนสวก ซัด้า เตื่อหนึ่ง เมียตำผัว ผัวทบได้ ลูก
เตะเมียตกน้ำเพราะบ้านอยู่ริมน้ำ เมียมันก้อยกมือขึ้นแล้วจี้จี้นิ้วอยู่ 2 นิ้ว ผัวมันหันก้ามมันถ้าจะตายแล้วกานี้
ก่อเลยวิดลงไปเอาเมียมันออกน้ำ บ่ากองบ้นน้ำมากอดำผัวมันจนบ่ดีกันบ่ดีเอา ผัวมันก็บอกว่า

" เออ ลิมจะไปเอาขึ้นม่างว ปล่อยมันตายเหี้ยตังติ ยกไม้ยกมือเอาขึ้นมามีบุญมีคุณ "

เมียมั่นก็ว่า " กุบไฉยยกมือหื้อมึงเอากูมาล่อ ที่กูยกมือสองนิ้ว กูคำบือมึงกำแม่มึงกำ กูตายก่อน
เต็มอกเต็มใจ "

พระทอง

หนูหนวก

หนูหนวก

คนหูหลัง

สามคนตายกัน พ่ออุ้ยก็หูหลัง แม่อุ้ยก็หูหลัง เป็นสาวจิตลิด อยู่ห่างตัง ทางจะผ่าไปหน้าบ้าน
ลัดตังนา เขาจะไปทวนา หลานมันอยู่ห่าง คว้ายมัดหั้น เป็นถาม

" อีหน้อย ทางจะไปบ้านหน้าไปตางนี้ได้ก่อ "

" คว้ายมัดหั้นบ่ขาย " แม่มันมาก็อกร้อก ๆ

" อุ้ย เมื่อตะกี้เป็นมาถามซื้อคว้ายของอุ้ย "

" บะยะหิแม่มึง อีนีตัวหน้อย ๆ สะหลิดแ่นไคไคไคไคว ขอพ่อมึงมาบีดหนึ่งจะบอกหื้อมัน "

แลงมา นั่งกินข้าว

" พ่อมัน อีนีตัวหน้อย ๆ สะหลิดแ่นไคไคไคไคว "

" น้าผ่าว่าอาตด " ข้าวผึ่งผึ่งผาย

นายด้วง ผั้นเมา

หูหลัง	=	หูตึง	สาวจิตลิด	=	สาวรุ่น
ห่างตัง	=	ห่างเา	แ่น	=	ตัดจริด
บีดหนึ่ง	=	เย็นนี้	สะหลิด	=	จริด
ผึ่งผึ่งผาย	=	กระจัดกระจาย			

ครอบครัวพุนวก

มีครอบครัวนี้พุนวกหมด 4 คน ป้อ แม่ ลูกสาว ลูกบ่าว มันบ่ชอบอยู่วัด วันหนึ่งลูกสาวมันก่อเอาวัวไปเลี้ยง ที่นี้ก็มีป้อกำเดินกายมาถามอีหั้นว่า

" ทางไปเมืองตักกะศิลาไปทางใด " อีหั้นมันบอกว่า

" ข้าเจ้าบะได้ลัถจัวก่อหาว่าข้าเจ้าลัถ " ปักบ้านก่อมาบอกป้อมันว่า

" อีป้อ ข้าเจ้าบะได้ลัถจัวเขาก่อหาว่าข้าเจ้าลัถ "

ป้อมันข้าได้ยินว่า " อีนี้ตัวหน้อยไค้ไค้ด้ว "

พอแม่มันมาป้อมันบอกว่า

" อีนี้ตัวหน้อย ๆ ไค้ไค้ด้ว "

แม่มันได้ยินไปเหมอย่าง

" สู้ข้าบได้ตดก่อหาว่าข้าตด ถ้าลูกพระข้ามาข้าจะบอกลูกพระ "

พอลูกพระมาแม่ก้อบอกว่า

" แม่บได้ตดเขาก่อหาว่าแม่ตด "

พระหน้อยได้ยินก้อว่า

" ถ้าบะไค้หื้อมาบ้านที่นี้จะบมาแล้ว " พระหน้อยก้อเลยปักวัดไป

นายคำผง มุมสุวรรณ

เมือหลัง

บ่าเถิงแต่งงานกับอีเอี้ยมาได้ 4 เดือน อยู่กันสองคนต่าอื่น อยู่มาวันหนึ่งบ่าเถิงจะแบ่งด้ามมิดพอเข้าเที่ยงมิดเสร็จแล้ว ก่อหาเหล็กมาจี่ เซาะหาที่ไหนก้อบ่ามี ก่อเลยเอิ้นถามอีเอี้ยที่กำลังเก็บผักแควอยู่ที่ฮัวบ้านว่า

" เอี้ย หั้นเหล็กจี่ก้อ "

" วันนีหั้นมาที่นี้ล่อ "

" บ่าไจ้ เหล็กจี่หยังอี ๆ " บ่าเถิงแหวมือเอากันไปมา

อ้อเอ๋ยเอามือปิดอุดังไปมาแล้วเ็นว่า

" อ้อ ป้าเอาแดดฮ้อน "

นายมนัส พวงค์

ผักแคบ

=

ผักตำลึง

เหล็กจี่

=

เหล็กแหลม ๆ

ตาบอด

ป้าจายตาบอด

ป้าจายจะไปโกนา ก็ห้างควายตั้งแต่บ้านใส่โกใส่แอกตั้งแต่แหล่ง น้องเมียมันก็ลงไป ไป
ฮอดตังโกนา คั่นาคันเนอะหยั่งมันเอาปุดหมด มันโยกโก น้องเมียมันหันก็ว่า

" เอ้อ ป้าจายโกคั่นา "

" โอ้ เป็นแกมใหม่ก่าบะ "

มาแหม่วน มันเตียวไปตังน้ำบ่อ ก็ต้องสะตูดปักขวิดตกน้ำย้อ น้องเมียมันหันก็ว่า

" เอ้อ ป้าจายตกน้ำบ่อ "

ป้าจายมันก็ว่า " เออะ ลงช่วยแข็งช่วยชาหยะ "

เอาเก็นไปหื้อลง ช้ำขึ้นปากน้ำบ่อ

" เอ้อ ผ่อตังผ่อนา ผ่อจ้าวผ่อควายขวิดคั่นากาเอี้ยะ "

มาบ้าน เมียมันดาขันข้าว ตินจด ช้องใส่ขันข้าวมันป่นลั่ว

" เออะ อิดเหมินจะจาย จะกินอย่างใด "

เมียมันก็ดาหื้อแหม มันก็นั่งตั่ง มันปู้ที่ลั่ว อะจิไหนกับถูก

" ป้าจายหยั่งบักินข้าว "

ผ่อแมงงนมาตอมะ มันจะกินชักมอกใด มันก็ชวามปะใส่ มันก็กิน กินแล้วมันก็ลุกไปกินน้ำลวดลง
จาน ปักขวิดลงไ่ปุ่น

" เอ้อ ป้าจายตกเอือน "

" อาไค้เหยี่ยว ควายเหมินจะแตกบะ "

เขาเอาออกไปชะโหล่ง ๆ ออกควาย มันก็ว่า

" อยู่ อยู่ อยู่ "

ความจริงบ่ใช่ควาย น้องเมียมันก็ไปลองเข้าไปใกล้ เอาสันเกี้ยวหวดหน้าผากมัน มันก็ว่า

" โอ๊ะ ควายนี้สาวเก่งว "

เขาก็ู้กำนั้วว่ามันเป็นคนตาบอดแท้ ๆ

นายก้า ตุ่นแก้ว

แหล่ง	=	คอกสัตว์	ปักขวิด	=	หัวชะมัว
ซ้าย	=	ล้าง	เกิน	=	พะอง
ขึ้นข้าว	=	สำหรับ	ดินจด	=	เตะ
อิด	=	เฟลีย	ตั้ง	=	เจียบเจย
จี	=	จีระ	แมงงน	=	แมลงวัน
ฮอก	=	กระดิงแขวนคอควาย	สวก	=	ตุ
กำนั้น	=	ตวนนั้น			

ตำบอดสี่สหายคล้าจ้าง

ตำบอดสี่สหายคล้าจ้าง คนที่หนึ่งคล้าถูกวงก่อกว่าเหมือนปลี คนที่สองชวามถูกหูก่อกว่าเหมือนวี คนที่สามชวามถูกแก้งก่อกว่าเหมือนเสา คนที่สี่ชวามถูกหางก่อกว่าเหมือนไม้กวาด

นายตา วงศ์ดี

ปลี	=	หัวปลี	ชวาม	=	คล้า
วี	=	พัด			

อ้ายตาบอดน้ำใส

แต่ก่อนแม่แจ่มเป็นบ้านป่าบ้านดงบ้านห้วยล่อ มาอู่ยังตั้งนอกดงนา รกรากีบเคยหันลักเต๊อ เป็นป่าดงพงพี คนตางนอกก็บ่ล้าหัน อยู่ก้าคนตงในนี้ การสมาคมสังคมยังบ่ล้าบมี ดิงเผ่าตงหน่ม เพราะ

ว่าตื่นเข้ามาจะถึงเวลานานาก็ไปเยียนไร่เยียนนาเหียนน่อ เสรีการเสรีจางแล้วก็อยู่บ้านไผบ้านมัน การแอวการแหงหยังก็ปล่ำบมี โดยเฉพาะหนุ่มสาวปล่ำได้อู้กันลักเตื่อ เป็นบ่าวไคหันสาวก็หันอย่างอื่น ไคอู้กันนักแกก็บมีเวลาได้อู้ได้จับกันลักเตื่อ นอกจากเมิน ๆ จะมีปอยหยังลักเตื่อก็ไปหากันยาก ประเพณี บิบบ้งคับตาย สาวก็บได้หันป้อจายง่าย ๆ บัหื้อได้ผ่อป้อจายละ บัหื้อเข้าใกล้ ผ่อแมก็บเบิงใจแหล่ ที่นี้ก็ เยียนอย่างใดเลาะ เลยเกิดเป็นประเพณีขึ้นอย่าง ลักอู้กันไปเมื่อคืนแล้ว เมื่อคืนมาเด็กพอสาวหลับแล้วก็ ไปอู้อูล่อง โดยมากคนตะกอนมันอยู่เรือนฟากส่อ เรือนฟากทั้งนั้น มุงตองมุงคา เอาไม้สากอูล่อง สาก ๆ กะอ้อง ลักเตื่อหันกันเมื่อวันมอกละเบียงตากัน มึงผ่อกู กูผ่อมึง เมื่อคืนไปอ้องกะได้ส่อ เอาไม้ไปสาก ๆ อ้อง ๆ สาวมันได้ยินก็อ้องมันก็ตื่น ๆ มันถาม

" ไผ ไผ อ้ายหยัง "

กำนันมันบอกชื่อ บอกแล้วสาวก็ถามว่า

" ไปหันข้าที่ไหน " มันก็ว่า

" ตะนันหันที่หันส่อ เมื่อวันตะกี้ " อี้ก็แนใจ อู้กันได้ละกำนัน เมินไป เมินไป ก็เป็นประเพณี ขึ้นบ้านน่อ ที่นี้ผ่อสาวแม่สาวก็ว่าหื้อลูกสาวมันว่า

" อีหน้อย กอนมึงจะเอาลูกเอาผัวนั้นนา หื้อเลือกเอาคนมื่อจา ๆ เน่อ เป็นคนเยียนการดี หมั่น ถ้าคนมื่อมี๊น ๆ มันบ่พอหมั่น " ที่นี้ลูกสาวก็ฟังคำมันแล้ว ก็ไปหื้อมีบ่าวคนหนึ่ง ตามบอดน้ำใสแล ได้ ยินพ้อแมมันว่าอันนา มันก็คิดว่า

" มะนึ่งก่อนเน่อ กูจะบอกมื่อจาหื้อ "

ที่นี้มันก็ต้มข้าวเปียก เอามาหลุมมื่อมันนา หื้อมื่อจา ที่นี้ออดเด็กก็ลักไป ไปอู้อันนั้นนา มันมีอูล่องน่อ อีนั้นก็ว่า

" เอามื่อขึ้นมา " มันก็เอามื่อขึ้นมา อีนั้นก็ชวามว่า

" โถ อ้ายนี้มื่อจาลู "

เมื่อลูนมาหลายคืนหลายวันที่ยันจกขึ้นมา มันก็จะเอาอ้ายมื่อจานั้นนา เลยตกลงกันเข้าไปนอน ตายกันเลยได้กัน ตามบอดน้ำใสเลยได้

ที่นี้พอไปอยู่ตายกัน อีนั้นก็อู้ว่าแฟนมันตามบอดนา ผ่ออย่างคนธรรมดานี้ อยู่มาวันหนึ่งมันก็ดาขัน ข้าวหื้อผัวมันกลางเต็นหัน ผัวมันนั่ง ถ้วยน้ำพริกมีหิ้นมันจับถูก เอาเข้าจิแฉวชีเบ็ง จับถูก อีนั้นมันก็ไปลัก ผ่อ มาจิอันนั้นมันก็เปิดไป เมื่อลูนมา อีนั้นอ้อง

" อู๋ อีแม่ ตามบอด อีแม่ อ้ายตามบอด ตามหัน "

ที่นี้ได้ตามบอดมันก็อ้ายล่อ พอเป็นทัก เป็นอู้ว่าตามบอดก็ผะหลาดผะเหลดลูกโดด บ่เอาบ่เอื้อละ กู เป็นอู้ละ ผะหลาดผะเหลดสะขันข้าว เตียวปัดสังปัดเล้งไปหื้อปากขวิดลงชานปูน มันบ่อู้ทางคันไดนา ตก

ลงชานปุ้น

" โอ๊ย อ้ายลงหยั่งทางปุ้น ยังปลงทางคันไค " เมียมันว่า มันก็ว่า

" ลูกบ้อจาย ละเมียตึงปลงคันไค รืงลงชานตึกว่า "

ผะลาดผะเลตลูกได้ เตียวแถม

" โอ๊ย อีแม่ อ้ายหยั่งบ่เตียวหนทาง ออกไปบ้านหยั่งบ่เตียวหนทาง " เอาหัวไปชนใส่ต้น

หมาก

" อู๋ คนละเมียตึงบ่เตียวหนทาง "

นายบุญทอง รับผิดชอบ

ตังนอกตังนา	=	โลกภายนอก	บ่ล่ำมี	=	ไม่ค่อยมีนัก
นักแก	=	มาก	เบิ่งใจ	=	ผิงใจ
อูล่อง	=	ร้องกระดาน	มอกละ เมียงตากัน	=	เพียงสบตากัน
มัน	=	ลั่น	มือจา	=	มือสาก
มะนั่ง	=	อีกครู่ใหญ่	ดาชันข้าว	=	เตรียมสำหรับ
ซี้เบ็ง	=	ซี้เถ้า	ปักขวิด	=	หัวขะมำ
คันไค	=	บันไค	เตียวบีดสั่งบีดเล้ง	=	เดินโซเซ

ปากแห่วง

คนปากแห่วง

ไอนั้นเป็นคนปากแห่วง มันก่อไปเซาะหาควาย แล้วมันหันแหลมคนนั่งอยู่เหมม้งน้ำ มันบ่ฮู้มันก่อ
ว่า เป็นคนบ่ใจปากแห่วงมันก่อเอ็งถาม

" ผิงผันฟายฟาฟอ " (คิงหันควายฮาก่อ)

ไอ่คนปากแห่วงคนนั้นก่อตอบว่า

" บ่ผัน " (บ่หัน)

ไอ่คนปากแห่วงคนนั้นมันกอนึกว่าไอ่คนนั้นเฮียนปากมัน มันก่อว่า

" ผิงเฟียนฟากฟา " (คิงเฮียนปากฮาก่อ)

มันก่อวิตลงน้ำ มันจะไปตีไอ้ปากแห่งคนนั้น พอตีมันวิตลงน้ำแล้วมันขึ้นฝั่งมา มันก่อจะ ไปตีมัน
เข้าใจว่าเขียนปากมัน พอมันไปหัน

" ไข่ ฟากแฝงเฟือนฟัน " (โทะ หากแห่งเหมือนกัน)

นายเรือนแก้ว เทียงค้ำ

วิต = กระโดด

ปากแห่ง

ไอ้ปากแห่งสองคน มันไปเลี้ยงควาย ไอ้ปากแห่งแหมคนมันเซาะหาควายบั้น เซาะแต่
เนอ เซะอย่างใดก้อบั้น อ้องถามไอ้แหมคน

" ฟิงฟันฟายฟ่าฟ่า " (คิงหันควายอาบ่าหา)

ไอ้แหมคนก้อตอบว่า

" ฟ่าฟ่าฟัน " (อาบ่าหัน)

ไอ้นั้นก้อว่า

" ฟ่าฟ้อฟ่าฟัง " (มาล้อฮาหยัง)

อดบ่ได้มึงงอบใส่ไอ้นั้น แล้วเข้าไปใกล้ ๆ

" ฟากแฝงเฟือนฟัน " (ปากแห่งเหมือนกัน)

นายตา อำไพบวัน

ติดอ่าง

โจรติดอ่าง

โจรติดอ่างคือคนไม่ซัดคนหนึ่ง พาพวกเข้าปล้นบ้านในคืนวันหนึ่ง ก่อล้งลูกน้องว่า

" ไอ้เอื้ออก " (ไอ้เสือบก)

" อำอันไอ้ออด " (ซ่ามันให้หมด)

ฝ่ายเจ้าของบ้านก่อดูดีดอย่างเหมือนกันถือว่า

" โอ้อ้ออ้ออ้อแอ้ อ้ออ้ออ้อแอ้ " (ไว้ชีวิตข้าเถิด อย่าฆ่าข้าเลย)

โจรได้ยินดังนั้นก็ใจอ่อน สั่งลูกน้องว่า

" โอ้อ้ออ้ออ้อแอ้ อ้ออ้ออ้อแอ้ " (โอ้อ้ออ้ออ้อแอ้ พวกเดียวกัน)

นายชิน ชินคุปต์

คอนอก

ขิมหม้อ

ในหมู่บ้านหนึ่งมีป่าแก้งกับป่าคำสองคนมันเป็นคอเหนียงติดคออุ้มปุ่น ป่าแก้งได้หมายตัวเหย้า
สิ่งแทนเอ บ่ม่วนกับคอนะ ได้ไปปาดขว้างเหย้า วันหนึ่งก็อดบได้หนีไป ไปนอนอยู่ห่างไร่ มันว่าจะไป
ตายอีลู่ นอนเสียใจกลับไป ขิมหม้อ

" โอ้ ป่าแก้ง ป่า ๆ ขอมิมหม้อก่าเนอ "

บิดเอาคอเหนียงมันไปเหยีย มันสะตุงขึ้นมาชวามหาคอ

" โหะ คอหายสอย "

ฝั่งเมือบ้าน แจ้งบ่แจ้งก้อเมือบ้าน เมือแผว

" โหะ ป่าแก้ง คอหายไปไหนเหยีย "

" ปะผินา มันมาลักเอาไป "

ก้านั้นป่าคำก้อเฮียน ป่าคำก้อว่า

" โอ้ กูก่อได้หื้อมันยิมสอ มึงไปยะจะใด "

" ไปนอนห่างไรนั้นนา ไปนอนนั้นเจอะ "

" กลัวกาหา "

" โห บ่ถ้ากลัว ไปนอนเตื่อะ เมื่อกันตึงมาขอมิมหม้อ มันตึงเอาไปหายสอย "

พอรู้อย่างอื่นก้อฝั่งไป " เอาไฟไปส่ง "

" โห บ่ถ้าเอาไฟไป ไปคนเดียวเตื่อะ "

ก้ออุตสาณะไป นอนเสียใจกลับไป คำมา ผักก้อมา

" เอาหม้อมาส่งเน้อ "

เอามาใส่หื้อเหมแก่้น ข้าหนักเหลือเก๋า

นายสม ปัญญา

คอเหนียง	=	คอพอก	อุ่มปุ่ม	=	ลักษณะกลมใหญ่
ปิด	=	ปลิด	ชวาม	=	คล้า
แฉว	=	ถึง	เอียน	=	เอออย่าง

คนพิการหลายประเภท

แขนก๊อด ตาบอด หูลิ้น

อันหนึ่งแขนก๊อด หนึ่งตาบอด หนึ่งหูลิ้นไปซุดหูตายกัน หมอตาบอดว่า

" โอ หางพ่อนหางเผือบ่าเฮี้ย "

หมอแขนก๊อด " ฮาจากกอยล่อ " จกกอย " หลายแต่บ่าเฮี้ย "

หมอหูหนวก " ฟัง ๆ ลอ ฟังมันซบกันล่อ "

นายบัน กั้นริยะ

แขนก๊อด	=	แขนด้วน	พ่อน , เผือ	=	เต็มไปหมด
จก	=	ล้วง	กอย	=	ดู

เจ๊สยองสหาย

ไอ้ซี้เปี้ยกับไอ้ตาบอด ไอ้ซี้เปี้ยมันเตียวบ่ได้เลาะ มันอาศัยไอ้ตาบอดเป็นคนจ้าย มันเป็นคนนำทาง ไอ้ตาบอดเอาไอ้ซี้เปี้ยเกาะไปเซาะหากันไป วันนั้นใกล้จะเป็นวันพันกรรมเวรเขา พญาอินทร์เป็นหันเซาตุ๊กเซายาก เป็นจะมาไคตผาย ทำให้ไอ้ซี้เปี้ยหันนกเอี้ยงคำจับปากกัน ไอ้ตาบอดหื้อไอ้ตาบอดนั้นว่า

" นกเอี้ยงคำมีหินปา เอาขึ้นเอาไปขายตีกำ "

" คิงขึ้นได้ก่อ "

" อาไปขึ้นได้โย แข่งซาฮาปาดิ "

" กะตำฮาปาดิ "

" ตำคิงปาดิ กะคิงขึ้นไปกะ ชะแนมคิงขึ้นไปเตอะ ฮ้ายลุ่มจะบอกหื้อคิง ถ้าแหวกันฮาจะบอก
หื้อ "

มันก่ออยู่ลุ่มนั้น โอตำบอดก่อขึ้นไป

" ขึ้นไปแถม ขึ้นไปแถม บ่แหวกันเต้อ " ขึ้นไป ๆ แหวกันแล้ว

" หั้นเลาะ ๆ จกเตอะ อยู่ต่างวันตงนั้น "

โอตำบอดจกบ่ใจนกกเอี้ยงคำลักกำ เป็นงูเห่ากำได้คองเห่าออกมา จิกออกมางูพันบิตใส่แก่น
ตำมัน ตำมันก่อเลยหัน หันเป็นงูก่อขวางใส่โอชี้เปี้ย โอชี้เปี้ยก่อเลยผลาดลูกเล่นได้ สองสหายก่อเลย
หายจากตำบอดและชี้เปี้ย

พระคำ

ชี้เปี้ย	=	พิการ เดินไม่ได้	มาโผดมาผาย	=	มาโปรด
ชะแนม	=	ขอเพียง	กัน	=	ปลาย
ผลาด	=	พรวดพราด			

สามสหาย

คนหูหนวกกับคนตาบอดกับคนแขนกุด โอ้หูหนวกก็อวดหูมันดี เขาชวนกันไปชุดตั้นชุดอัน ชุด
เอวๆ ก็โอ้หูหนวกมันเก๋ฟัง

" ปอดทะาะ บะ เสียงอิด ๆ อี้ด ๆ อี้ลู่ " มันว่านา ฮ้องโอ้คนตาบอดเข้าส่อง ตาบอดเข้า
มา มาส่อง

" ออดไร่ บะ หางชิมชิต " ที่จริงมันบ่หัน ก็หาว่าหางชิมชิต ฮ้องโอ้แขนก็อดเข้ามา โอ้แขน
ก็อดเข้าใส่

" ปอดไร่ มันขบแขนฮาบะ " ก็ฟังออกก็จริงมันจกบ่ได้

นายปาน ใจใสด

สอง	=	ดู	ชิมชิต	=	เบียดเสียดกันเป็นจำนวนมาก
จก	=	ล้วง	บะ	=	เป็นคำใช้เรียกผู้ชาย

นักบวช

เรื่องของทิดสึกใหม่

หนานสึกใหม่อยากได้ลูก

มีหนานสึกใหม่คนหนึ่งอยากได้ลูกเหลือกำลัง แล้วมีคนสอนว่า ถ้าอยากได้ลูกบ่ยาก ให้ปัสสาวะบ่อย ๆ ลงในกระบอกไม้ หากกระบอกไม้มาไว้ ถ้าอยากได้ลูกโต ๆ ให้หากกระบอกโต ๆ หน่อย อยากได้ลูกเล็กก็หากกระบอกเล็กมา หนานคนนี้ก็หากกระบอกไม้มา แล้วปัสสาวะใส่ตั้งวันเช้าเย็น มีวันหนึ่งเชียดน้อยเข้าไปอยู่ในหั้นสองตัว โดยเขาไม่รู้ว่ามีเชียดน้อยอยู่ในนั้น พอปัสสาวะอีกหน เชียดน้อยตัวนั้นก็ละดุ้งโดยตัวหนึ่งเป็นตัวโต อีกตัวหนึ่ง ตัวโตโอดแอดแกงขามันยาวโอดไปก่อน ตัวเล็กก็วิ่งตามตูดไป หนานสึกใหม่มันก็กะโกน

" เดี่ยวก่อน ๆ ทำนองก่อน ๆ ฟังไปเตื่อ " แล้วมันก็กลับมาตั้งร้องไห้ ๆ ใหญ่เลยว่า

" เสียหายไปเหี้ยแล้ว บ่ได้อยู่กับป้อมันกำ ฮือ ๆ ๆ ๆ ขาเลยเหมือนป้อมัน

นายณพรัตน์ พรหมกันธา

หนาน	=	ทิด	ท่า	=	รอ
ฟังไปเตื่อ	=	อย่าเพิ่งรีบไป	เหี้ย	=	เสีย

อุบ่ถูกพูดคน

หนานสึกใหม่อยู่กับสาวบ่เป็น ไปแอ้วสาวก่อไปนั่งดักสิ่งนี้ สาวก็บอกว่า

" บี้หนาน มีหยังก่ออุไปเตื่อะ "

" ข้าอุบ่เป็น อุบ่จ้าง "

" จ้างบ่จ้างก่อุไปเตื่อะ เอาจะฟัง มาแอ้วนี้ถ้าบ่อุกันมันจะอุจักกันจะโต ต้องอุไปกะ "

" ข้าอู่บ่เข้าหุคนนา "

" เข้าหุบ่เข้าหูก่อจ้างมันเตือะ อู่ไปเตือะ "

มันก่อยู่จะอู่อันหยั่ง พอดิหันนมแม่หญิงแมนออกมา มันก็ถามว่า

" นาย อันนั้นอะหยั่งนั้น "

" ก่อมนะกะ "

" เฮอะ เป้นโตมันขาว "

" ก่อมันอยู่ในเลื้อลู่ มันก่ขาวกะ "

" ก็ขออายลว มันหยั่งบ่ขาว มันหยั่งดำ มันก่อยู่ในเตียวเหมือนกันลู่ "

" โอ่วอก โอ่น้ำหมา โอ่น้ำตาย "

" เนี่ยะ ข้าว่าข้าอู่บ่เข้าหุคนก็เข้าอู่อยู่ "

นายณพรัตน์ พรหมกันธา

ดักสิ่งบั้ง	=	เจียบ	แมน	=	โพล
บั้นตาย	=	ตายเร็ว ๆ	เซ	=	บั้งคับ

เรื่องของพระ

เห็นแก่กัน

คนจิจิเพนียว

มีหลวงพ่อดังหนึ่งอยู่ในวัด ชอบปลุกมะเขือและผักไผ่หอมค่านไว้กับพริกแตง ของกับลาบทั้งนั้น ล้อมรั้วไว้หื้อดีเรียบร้อย ครั้ทราหรือคนใดมาหัน มาขอก่บ่ได้ เป็นมะเขือสุกเป็นใบมันก่ขาว มีวันหนึ่งบ่คำบ้านได้มาขอตุล่งว่า

" ข้าขอมะเขือ ผักเหล่านี้หน่อยเตือะ "

" คิงจะเอาไปเฮียะหยั่ง " บ่คำก่ว่า

" ข้าจะเอาไปใส่จิ้นลาบหมู " ตุล่งก่ว่า

" ดี ๆ เอาเตือะบ่คำ "

เอามะเขือผักต่าง ๆ พร้อมแล้วจกกลับมาบ้าน บ่าคำสั่งว่า

" บ่ก้านเข้าเตื่อเน่อตุล่ง ผมจะขอมนต์ท่านไปฉันทที่บ้าน "

พอบ่าคำออกไปปิ่นกำเดียว บ่าแก้วเข้ามาขอถามว่า

" ตูล่งเจ้า ขอผักมะเขือหมนี้ไปใส่ลาบจั่ว "

กำนั้นตูล่งก็คิดใจว่าวันพูกจะได้กินของดี 2 อย่าง กำนั้นก็ว่า

" เอาไปเตื่อะ บ่าแก้ว " บ่าแก้วบอกว่า

" วันพูกนี้ท่านบ่ต้องฉันทข้าวเตื่อเน่อ จะมนต์ไปบ้าน ฉันทที่บ้าน "

กำนั้นศรัทธาทายกทั้งหลายก่อกันส่งจ้งหัน ข้าวเข้า ถึงเวลายตูล่งก่อกันหื้อเขาพากันฉันทว่า

" กินเตื่อะ ตูล่งบ่กินเตื่อ "

เขรก่อกับคำแล้วก่อกันฉันท ล้างถ้วยล้างชามเหี้ยหมด พอดิบ่าคำเข้ามาบอกว่าตูล่ง ลูกัน

นิมนต์ก่อน

" ข้ามนนต์แต่ ๆ ก่อน "

ก่อกตกลง กำนั้นสองคนบ่าแก้ว บ่าคำก่อก่อกันจับแขนคนละฝ่าย ดึงแขนตูล่งว่า

" ข้าลาบหม "

" ข้าลาบจั่ว " ลูกกันไปลูกันมาเลยบ่ตกลงกันไปทางใดก็ว่า

" อาบ่กินละ บ่าเฮ้ย " กำนั้นแล้วบ่ได้ฉันทเข้าชักกำ ขึ้นไปโรงถามเขร เขรบอกว่าเขาล้าง

ถ้วยล้างชามแล้ว หื้อเจ้าอดฉันท

นายบุญยืน พวงสายใจ

ชีจี้ , ชี้กั	=	ชีเหนียว	หอมดำน	=	สาระแน
พริกแต่นก	=	พริกชี้หนู	ขาง	=	หวง
ลู	=	แย่ง	โรง	=	กุกิ

ตุ้เจ้ากัันขึ้นมา

มีตุ้เจ้าเนาะเป็นเจ้าอาวาส ที่นีก้อมีธูระไปตางนอก ก่อสั่งหื้อพระหน้อยเฝ้าวัด บะติหื้อหมา
มาชี้เหี้ย พระหน้อยก่อก่อกัันน้ำอ้อยกับงา เอาไว้ตามกำแพงวัด ตุ้เจ้าบีกมาหั้นก่อกันกว่าขึ้นมา ก่อเลยบั้งคัับ
หื้อหมูประหน้อยกิน พระหน้อยก่อกันเหมือนจะล่า ตุ้เจ้ากัันพ่อก่อกัันว่าติ้ หมมวันพอมามาก่อเอาปะตุนับ

หมาจิ้งจอกไหล ตูเจ้าก่อกินขึ้นมา วันขึ้นหมามันเบาล้ำเหมือนตะวา

นายคำผาง มุขสุวรรณ

ลำ = อร่อย

ติลฺงกัคคายนา

พ่อหนานแก้วเป็นผู้ที่เข้าวัดเช้าๆ อยู่กับวัดกับวา มีการวัดการวาทยังพ่อหนานแก้วก็ตั้งไปช่วยไปเหลือไปเต็ม วัดนั้นก็เป็นที่เคารพนับถือของพ่อหนานแก้ว ก็มีครูบาอยู่คนหนึ่ง พ่อหนานแก้วนี้ก็เคยไปอุปัฏฐาเวลาว่างเวลาเหงา ทางบ้านก็เข้าไปหาครูบา ไปอุปัฏฐาครูบาเป็นประจำขาด อยู่มาวันหนึ่งพ่อหนานแก้วก็อาบน้ำอาบท่า ไปนั่งอุปัฏฐาในวิหาร ก็เข้าไปกราบพระกราบเจ้าเรียบร้อย ก็นั่งพับเพียบ ครูบาหันพ่อหนานแก้วมาเป็นประจำก็มักจะถามปัญหาธรรมะธรรมโมกันเป็นบางครั้งบางคราว วันนั้นครูบาก็ถามพ่อหนานแก้วว่า

" พ่อหนาน พ่อหนานว่าอะหังหอมที่สุดในโลกนี้ " พ่อหนานแล้วนั่งกิดลักก้า ตอบไปว่า

" ก็กลิ่นหอมของพระธรรมของพระพุทธเจ้าถ้าครูบา หอมที่สุดในโลก " ครูบาวา

" บั๊ไซ่ พ่อหนาน เขาว่าบั๊ไซ่ " พ่อหนานได้ยินอย่างนั้นก็ย้อนถามครูบาว่า

" ถ้าอย่างอื่น ครูบาวาอะหังหอมที่สุดในโลก " ครูบาก็ตอบสวนทันทีว่า

" เขาว่าไล้เพี้ยจี้ก้าพ่อหนาน หอมที่สุดในโลก "

พ่อหนานแก้วได้ยินครูบาวาอย่างอื่นก็เปลี่ยนจากพับเพียบมานั่งขัดตะหวาย อุ้เสียงตั้งว่า

" ติลฺงกัคคายนา "

นายลีเลา เกศพรหม

ไปเต็ม = ไปคอยช่วยเหลือ เพี้ย = ไล้อ่อน

ขัดตะหวาย = ขัดสมาธิ

ตุลึงเพี้ยม

วัดคำก้อย ตูลึงไม่อยู่ที่นี่ เขาตั้งมาชุดจี้ก่งล่อ ตามวิหาร ตามชอกรี้ว ตามต้นคันโอง พอดีเขาชุดต้นวิหาร ชุดจี้ก่งนา มันนึกเพราะที่มันดอนสูง น้ำบ่ท่วม มันชุดเป็นหลุมเป็นบ่อ มันชุดแล้วก็บ่ถม ชุดแล้วก็เอาละไว้ที่เป็นหิ้งนะ แหมวันก็ตุลึงเอาป้ายมาปักหน้าวิหาร เอาไม้เสียบแล้วก็เอาเศษกระดาษเข้าไปปักเพี้ย

" ห้ามชุดจี้ก่งในวัด " อีล่อ

พอดีไก่อ้วบ้านหิ้งล่อ มันเป็นละอ่อนมอกซึก 17 - 18 ปี หันตุลึงมาเขียนห้ามชุดจี้ก่งในวัด มันก็เลยเปลี่ยนเอาป้ายออก แล้วเขียนแทนเข้าไป

" ถ้าชุดแล้วจะคว่ำมาส่งให้ตุลึง " อีล่อ

ตุลึงมากวดมาปะป้ายลงท้ายว่า แก้วข้างวัด อีล่อ หันว่ามันจะคว่ำมาส่งหื้อตุลึงก็เลยเก็บป้ายมันไว้ เขียนใส่หม่มใหม่

" ถ้าย่งอื่น มีหลังวิหารนั้นสองรู ซ้อนด้วย "

นายสีเลา เกศพรหม

จี้ก่ง = จิ้งหรีด

โอง = กุฎิ

กวด = ตรวจ

ซ้อน = หมายถึงรูเดียวมีจิ้งหรีดหลายตัว

บำนิกนาเจ้า

มีพระรูปหนึ่งไปพิณบาตตอนเจ้า ไปเจอบ้านหลังหนึ่งกำลังถอนขนไก่ออยู่ ก่อเลยนึกในใจว่า ไก่ตัวนี้เขากำลังถอนขน เดียวกะว่าเขาทำเสร็จ เขาคงเอามาใส่บาตร ก็ผ่านไปพิณบาตหลังอื่นก่อนไปเรื่อย ๆ แล้วกลับมาพิณบาตหลังแรก พอมาถึงเขาก็ใส่บาตรพอดี ก็อยากจะอุ่นน้เป็นหยั่ง เป็นไก่อ้วว่าเป็นหยั่งน้ ก่อเอามือขวามันอุ่น ๆ เออ ก่อนนึกจิตใจ วันนี้ได้กินไก่อ้วนละ ไปถึงวัดก่อโยนหื้อเณร

" เอาบะ ย้า "

ฝ่ายเณรก่อเอาห่อของไปแก๊ด เป็นห่อบะผักแก้วนึ่ง กำลังช้อน ๆ ก่อบอกตุ้เจ้าว่า

" บำนิกนาเจ้า "

" ไปผัก ไปแฟกมันหยั่ง ชิกเอากะ "

" บ่าฝึกนาเจ้า "

" ฮาว่า บ่ถ้าฝึก ชิกเอา ชิกเอาแล้วก่อย่า "

" บ่ใจ่นา บ่าฝึกนาเจ้า "

" ฝึกมันหยั่ง ชิกฮ่ำใส่พริกตำเหมาะ ๆ "

เพรก่อเอาห่อของหื้อมาผ่อ " บ่าฝึกแก้วนาเจ้า "

นายณพรัตน์ พรหมกันธา

บ่าฝึก = ฝึกทอง

ชวาม = ลูบ , คลำ

ฝึก = สับ

ชิก = ฉีก

เหมาะ = อร่อย

หื้อผ่อ = ให้ดู

มาทำบาปในวัด

ละอ่อนไปชุดจี๋ก่งในวัด ชุดเป็นกำหลุมเต็มไปหมด พอติดขึ้นมาเจอก่อว่า

" โอ้หน้อย มาเยี่ยอะหยั่งตี่นี้ "

" เหว อีแม่เป็นยอกว่า จะส่งข้าววัดตี่บ๊าะ แล้วเป็นบ่มีอะหยั่งส่ง เป็นบอกหื้อผมมาชุดจี๋ก่งนี้
เป็นจะไปทอดมาส่งตี่บ๊ี่ "

" เออ เอาเลขบะ นี๋ก่ออยู่ นี๋ก่ออยู่ "

นายณพรัตน์ พรหมกันธา

ละอ่อน = เด็ก

เยี่ยอะหยั่ง = ทำอะไร

วัดแม่ตั้น

เจ้าอาวาสเป็นคนเคร่ง ก่อมีจาวบ้านชุดจี๋ก่งตำข้างกำแปง ชุดแล้วบ่ยอมกลบหลุม บ่ปล่อยออก
เจ้าอาวาสก่อเลยเอาต๋านเขียนตีกำแปงว่า

" ชุดจี๋ก่งเป็นบาป "

จาวบ้านมาเห็นก้อเลยเขียนต่อว่า

" ซดแล้วจะเอาไปทอดถวายวัด "

เจ้าอาวาสเห็นจะอันก้อเขียนต่อว่า

" ขอหื้อมันแ่ลักทราย ตีหน้าวัดมีอีกสองซุม "

นายต่าง ฝันเมา

ซุม = หลุม

หลวงปู่จิ๋

มีหลวงปู่วัดหนึ่ง มันเป็นคนตระหนี่นาน่อ ไปขอหยั่งก๋อบได้หื้อนา แล้วจาวบ้านก๋อนัดกันตีว่า

" ไผจะไปขอหลวงปู่ได้ ต้ากันบ่อ "

แล้วมีสองคนตี " แตก้า "

" แต "

สองคนก๋อจวนกันน่อ ไปทำอุบายว่า ไปแฉวกะว่า

" หลวงปู่ ๆ ขอผักไผ่กับหอมหน้อย "

" คิงไปใส่อะหยั่ง "

" ไปใส่ลาบหมู "

" เอาค่า ๆ "

แหลมคนมา " หลวงปู่ขออะเชื่อแจ้ กับพริกแต่ก้าเน่อ "

" เอาไปเยี่ยะหยั่ง "

" เอาไปใส่ลาบฟาน ก็ดจะเอาหลวงปู่ไปกินตวยนา "

หลวงปู่ก๋อหวังว่าจะได้กินลาบตวยกะว่า

" เอาค่า ๆ "

" บิดนั่งลงไปบ้านเน่อ ผมจะมาฮับเอา "

ที่นี้กะไป ต่อมาสองคนก๋อมาลูหลวงปู่กันน่อ

" หลวงปู่ไปกินลาบหมูน่านช้านา "

คนนั้นก่อสะย้านแขนมานี้

" หลวงปู่ไปกินลาบฟานบ้านข้าอ้อละ "

มันเขี้ยวกันไป เขี้ยวกันมา เลยสะตึกหลวงปู่ในเจ็บแขน เลียบเอาละ

" หยั่งอ้อล่าเหลือ ปักันบ่เกินละ เจ็บตัวล่าเหลือ "

เขาแกล้งหลวงปู่ ตีจริงบ่มีกินน้ำพริกน้ำโพงนี่ละ เขาตักันบ่ตาย

นายทรา สุริยาจันทร์

ชี้จี้	=	ชี้เหนียว	ผักไผ่	=	ผักชนิดหนึ่งใช้แกล้งลาบ
บะเขือแจ้	=	มะเขือขึ้น	เกิด	=	เข้าไปขัดขวาง
เขี้ยว	=	ฉุด , ลาก	สะตึก	=	ตึงไว้

ชะโยม	=	เด็กวัด	เวย	=	เร้ว
ละ	=	กึ่ง	อิด	=	เหน้อย

ไม่ทันคน

กะตำป้าคำติ

ตุ้เจ้าว่า " กะตำป้า วันนุกนี้้องถูกลูกเจ้า ๆ เน้อ กูจะไปกุมบาตร "

" จะเอาเจ้ามอกใด "

" ก่อเอามอก ดาวมอกอ้อเน้อ "

" เออ ้องก้อ้องก่า "

ป้อคำมาบอกเป็นกินเข้าแลงเสียง มันก็เอาเตียนไปติดไว้ป้ายเกี้ยวตาน ก็้องตุ้เจ้ามันลุก ตู้
เจ้าวันก็ลุกมา

" ดาวมิไหน "

" หั้นลย "

ตุ้เจ้าก็มากุมเข้า ไผปลุกชักคน ตู้เจ้าก็มากุม ป้อก็มากุมถึงวัดก็มาด่า ก็บอกว่า

" วันนุกก่อนค่อยไปแหม กำนี่หื้อคิงอยู่ในห้อง ถ้าหาไปกุมเข้า ถ้าว่าเขา้องจะไปไซประตุ
เน้อ คนใดมา้องก็ว่าตุ้บหื้อไซประตุ ว่าอ้อเน้อ "

ได้เวลาตุ้เจ้าก็ไปกุมบาตรก็มากุมแหม ้องกะตำป้าไซ มันก็บ่ยอมไซ

" ไไซประตุก่า "

" บ่ได้ ตู้บ่ยอมหื้อไซ "

เลยตุ้เจ้าบ่ได้เข้า

นายแก้ว กันริยะ

มอก	=	ขนาด	ป้ายเกี้ยวตาน	=	ยอดต้นตาล
เตียน	=	เกียน			

กะต๋ำป๋าคำตู่

" ไอ้กะต๋ำป๋ำ วันพุททนา ลูกเจ้า ๆ เน้อถ้าดาวพะกายเบียงบ้ายต๋ำนนา คึงอ้องตู่ลูกเน้อ
อ้องตู่ลูก เลอะตู่จะไปกุมบาตร "

ทีนี่ยังบ่หยั่งเตือก่า มอกในราวลักเตียงคินนี้ ไอ้กะต๋ำป๋ำมันลักขึ้นเอาเตียนเล่มบาท ขึ้นไป
ต๋ำมติดบ้ายต๋ำน ตู่ก่อนหลับมอก มันก่อไปอ้อง

" ปี้ตู่ ๆ ปี้ตู่ผ่อล่อ ดาวพะกายปอเบียงบ้ายต๋ำนปิ่นเลอะ ปี้ตู่บ่ไปเตือก่า "

" แต่บ่ "

ตู่เจ้านั้นก่อบ่ผ่อถี้เนาะ ผ่อหันเตียนบ่บ้ายต๋ำน กอนักว่าดาวพะกาย กุมผ้ากุมเผื่อจะลงโอง
ไปสั่งกะต๋ำป๋ำว่า

" กะต๋ำป๋ำ ถ้าว่าไผมาอ้องก่อจ้างเตือะ คึงบ่กั๊วไซหื้อเซาเน้อ ประตุนา เจ้นโตบ่ไจ้ตุนาหื้อ
บิดไว้ "

ทีนี่ยันลงไป ไปเซาอะกุมบาตรตีไหนดบ่ได้ หมาเห่า เป็นบ่ลูกลักตี มาอ้องไอ้กะต๋ำป๋ำ

" ไอ้กะต๋ำป๋ำ "

" หือ "

" ไซประตู่ก่าป๋ำ "

" ปี้ตู่เป็นแม่หื้อไซนา "

" ก่อฮานา "

" ฮาก่อจ้าง ไผก่อก้าง ปี้ตู่เป็นตึงบ่หื้อไซ "

" ฮานา ไอ้กะต๋ำป๋ำ "

" เออ ฮาก่อจ้าง ไผก่อก้างเตือะ ปี้ตู่เป็นตึงบ่หื้อไซ เจ้นโตปี้ตู่มาเป็นตึงบ่หื้อไซ "

ตู่เจ้าละบ่มีตื้นนอนไปนอนตีไหนดบ่ได้นอน เลยไปนอนตีไซบ่าฝัก เอาหัวไปหย่อนหันนอ
เลอะคนเป็นลูกมาเมื่อเจ้า เป็นจะไปเอาบ่าฝักมาแก้ง มันก่อผ่อบ่ถี้เภา บ่หันหัวตู่เจ้า เอามัดไปบิด ใส่
คอตู่เจ้าต๋าย

นายประดิษฐ์ ภิญญิตฤทธิ

กุมบาตร = บิณฑบาต

เจ้นโต = ตราบโต

กะต๋ำป๋าคำติ

เมื่อกะต๋ำป๋ำอายุได้ 6 ขวบ ก้อไปเบ่นชะโยม มันก้อหาหนทางกันแก้งตุ้เจ้าอยู่ตัก ๗ วันหนึ่งนั้น
ตุ้เจ้าก้อสั่ง

" กะต๋ำป๋ำ วันนูกแม่เจ้าอ้องฮาเน้อ จะไปบิณฑบาต "

กะต๋ำป๋ำก้ออ้อง " ท่าน ๗ ลูกอะ จะไปบิณฑบาตยะ "

กะต๋ำป๋ำมันเอาเตียนขึ้นคิดป๋ายตำบิ่นลุ หว่าลาวผะก่ายออกแก้งต้นตำบิ่นเลาะ ก้ออ้องตุ้
เจ้าลูกมาจะไปบิณฑบาต ไปบ้านหลังใดเป็นก้อบ่ลูก มันก้อได้สั่งกะต๋ำป๋ำไว้ว่า

" ไ้กะต๋ำป๋ำ ถ้าไผมาอ้องคิงไซประตู่ณา คิงว่าตู่บ่หื้อไซเน้อ หื้อว่าอ้อเน้อ " มันไป
บิณฑบาตดีไหนดเป็นก้อบ่ลูก บ่ลูกมันก้อบ่กีมมาก้ออ้อง

" กะต๋ำป๋ำ ๗ หื้อไซปะคู้หื้อฮาก้ามอ "

" ตู่บ่หื้อไชนา "

" ก้อฮานา "

" กะตู่บ่หื้อไชนา "

ยะหยั่งใดก้อแล้ว มันคิงบ่ไซปะคู้หื้อ ก้อกีนชะโยม ก้อหนีไปไปนอนไซปะฝักย่าแม่หม้าย ๗
ก้อลูกเจ้า ผ่อหันหัวตุ้เจ้าโลมง ๗ ก้อนีกว่าเบ่นบะฝักแก้ว แอ้ชะแม่เอาไม้ส้าวเข้าตั่ง ๗ หัวตุ้เจ้า ตู่
เจ้าล่นเข้าวัดบิ่นล่อกำนั้น ย้านก้อสวะไม้ส้าวล่นหาว่าเป็นผี

นายคำผง มุมสุวรรณ

สวะ = ปล่อย

ไม้ส้าว = ไม้สอย

กะต๋ำป๋าคำติ

ตุ้เจ้าหื้อบ่กะต๋ำป๋ำหาบเกลือ ตู่เจ้าซี้มัว บ่กะต๋ำป๋ำเอาบะเหนียงตาดีเบาะนา ตู่เจ้ามัน
ค้นก้อเลยบอหื้อไ้กะต๋ำป๋ำมาซี้มัว ตู่เจ้าหาบเหลืออแตน ตู่เจ้ามันหนักกำ มันก้อขว้างเกลือลงน้ำ

ไ้กะต๋ำป๋ำถาม " ตู่เจ้า เกลือล่อ "

ตุ้เจ้าก้อว่า " ในหนองบิ่น "

ทีนี้ก้อปากันไปดู เกลือมันก้อไ้หมด บ่กะต๋ำป๋ำก้อว่า

" ป่าถ้าจะกินเกลือกหมด "

ตุ้เจ้าก่อเลยจวนอะป่า ถ้าได้ป่าดุกหื้อขว้างมาตางปี่ตุ้เนื้อ พอได้ป่าดุก ป่ากะตำป่าก่อขว้าง
ไปตางตุ้เจ้า ตุ้เจ้าตบหัวป่า เหนียงป่าก่อปักมือ ก่อเจ็บแล้ว ป่ากะตำป่าก่อว่า

" เดียวจะไปเสาะยามา "

มันก่อวิ่งขึ้นดอยก่อถึงบะหินใส่ตุ้เจ้า ตุ้เจ้าวิ่งหนีป่าก่อหลุดมือ ได้ป่า 3 - 4 ต้าก่อปักวัด ตุ้
เจ้าเจ็บมือเลยนอน ป่ากะตำป่าปิ้งป่าแล้วก่อกินหมด เหลือแต่ก้าง ก่อเอาก้างใส่ไว้ในกล่อง ละก่อขับ
แมงงุ่นใส่เต็มกล่อง ตุ้เจ้าลุกมาเปิดกล่องเข้า แมงงุ่นก่อบินออกมา ตุ้เจ้าก่อเคียด สั่งป่ากะตำป่า

" ถ้าแมงงุ่นจับตีใดก่อหื้อบับ "

พีนีก่อจับตีอยู่ตงของตุ้เจ้า ป่ากะตำป่าก่อตบตุ้เจ้าสลบไปเลย

นายคำผาง มุมสุวรรณ

อะป่า = วิดน้ำปลา

เหนียง = เจียง

ชีเหล้ากับตุ้เจ้า

ชีเหล้ากินเหล้าวันเค้า ๆ มันบ่รู้จักวัดจักกา มันบ่รู้จักกินจักทานอะหย่ง ตุ้เจ้านั้นก็บ่ตั้งใจ ว่า
หื้อลูกหื้อหลานว่า

" จะไปคบบัณนาชีเหล้า มันตั้งป้อจักทุกซ์จักสุขอะหย่ง " ที่นี้ก็รู้ไปถึงชีเหล้าก็โกรธ

" ซักมอกใดตุ้เจ้านี้ อวดคิมอกใด ซ้ำขอไปอู้มันกำล่อ " แล้วไอนั้นก็ไปวัด ตุ้เจ้าก็ถามว่า

" คิงจะไปไหน "

" ไปแอ่วหาตุ้เจ้า "

" ต้องการหย่ง "

" ต้องการหย่ง ก็ตุ้เจ้าว่าหื้อช้านี้บ่รู้จักสุขจักทุกซ์ อย่างอ้อไชนว่า "

" บ่รู้ป่า คิงตึงบ่รู้จักทุกซ์จักสุขหย่งกินเหล้าวันเค้า ๆ "

" รู้กำ "

" เอ่อ รู้ลองอู้หื้อฟังล่อ สุขนี้มีความสุขหองหย่งพ่อง "

" เออ สุขเป็นคุ่มสุขป่าเชื้อ สุขเป็นเครือสุขป่าหลอด สุขเป็นปอดสุขป่าแก่น สุขเป็นเอ็นสุข
ป่ากือ สุขเป็นข้อสุขป่าขาม สุขเป็นหนามสุขป่าหนุน สุขเป็นปูนสุขป่าผา สุขเป็นตาสุขป่าขนัด สุขเป็นหัดสุข

บำหน้อยแห่นี่ นีล่อข้ารู้จักสุขรู้จักทุกข์ " แล้วมันก็ถาม

" แล้วตุ้เจ้าล่อ ความสุขความทุกข์ตุ้เจ้ารู้อย่างไฉน "

" ตาย กิน ๆ ทาน ๆ ทานแล้วจะตายไปเป็นรุกขเทวดา "

" ตายเป็นรุกขเทวดาแล้วมันจะขึ้นไปอยู่ที่ไหน "

" อยู่บนสวรรค์ชั้นฟ้า "

" สวรรค์ชั้นฟ้ามักขึ้น "

ขึ้นฟ้าเป็นอันนั้น ขึ้นนั้นเป็นอันนั้น ตุ้เจ้าก็ลำดับไป

" บนชั้นนั้นล่อตุ้เจ้าไหว้สาตุ้เจ้า "

บนชั้นนั้นก็เป็นชั้นนั้นแถม ชั้นอินทร์ชั้นพรหมแถมอันนั้น ชี้เหล้าก็ถามแถม

" ก็ชั้นบนนั้นแถมล่อ "

ตุ้เจ้าก็บอกเป็นตอน ๆ มันจำบได้มันลืม

" บนชั้นนั้นก็ยังมีอะหยังละ สุดเจ้หนูเจ้ตาผ่อหยังตั้งบ่หั้น "

" ไหว้สาตุ้เจ้าบนชั้นอันสุดเจ้หนูเจ้ตาผ่อหยังตั้งบ่หั้นนั้นมันเป็นแห่งตุ้เจ้า "

" บนชั้นนั้นตั้งมีลมกำตึง ๆ "

" บนชั้นมีกำลมตึง ๆ นั้นล่ออะหยังแถมล่อ "

" มันมีอะหยังนาพ้อออก "

" บนมันมีอะหยังนะพ้อออกมันเป็นอะหยังตะตุ้เจ้า "

" บนอันนั้นก็ช่วงละกุกยอื่นกำ "

" ไหว้สาเจ้า บนช่วงละกุกยนั้น อะหยังแถมละ "

" พ้อออกพ้อก่อน เอาฮ้อนเอาจะไปอาบน้ำ "

อันมันก็ไปอยู่ปากบ่อน้ำ ทำจะไดก็บ่มา เอ ชี้เหล้าไปอยู่หั้น ทำบ่มาซักเต๊อ

" พระหน้อย ไปอ้องตุ้เจ้ามาก้าล่อ บนช่วงละกุกยนั้นมันมีอะหยังแถมละ " พระหน้อยก็ล่นไป

ถาม

" ตุ้ ๆ ปู้ชี้เหล้ามันถามว่า บนช่วงละกุกยมีอะหยังอยู่แถม "

" เออ ไปบอกหื้อมันบ่ มีหมาสามสิบสองตัวเหยียะหีแม่มัน หื้อว่าอี่เนอ " พระหน้อยก็ล่นมา

" ตุ้เจ้าว่านอกนั้นบ่มีอะหยัง มีหมาสามสิบสองตัวเหยียะหีแม่พ้อออก "

" เออ กันตุ้เจ้าว่าหยังอี่ก็ติละเอ้าะ หื้อตุ้เจ้าเอาเหยียสิบหก ซ้ำก็จะเอาแบ่งกันถึงเนอ "

แล้วมันก็ลงจากวัดไป ตุ้เจ้าก็ถาม

" ไปเกียงได้เรื่องอะหยัง "

" ได้หมาเหียะหิแม่มาเหียสืบทตัว "

" คึงถามคึงเอาเหียตัวเน้อบ่าเน้อ "

" เออ เหลือแถมสืบทตัวไปหั้น ไอนั้นถามไปแหวหั้นไอนั้นถามแหม แล้วบอกหื้อไอนั้น "

" มันหื้อตุ้เจ้าเพียงสืบทตัว มันเอาไปปุ้นเหียสืบทตัว "

ตุ้เจ้าก็เป็นไปเป็นง่าว คำมาตีเครื่องสัญญาณพร้อมประชุมกัน หมูลูกศิษย์ลูกโฮมสืบทหาคณา
พร้อมกันหมดหั้น

" วันนี้ได้เคียงกับชีเหล้าปุ้นัน หมาสามสืบทสองตัวเหียะหิแม่มัน มันมาบ้นกึงเหียสืบทตัว
แล้วมานักใจกูแท้เน้อ สู้เป็นลูกศิษย์ลูกโฮมสืบทสั่น เอาเหียคนตัว ๆ ช่วยกูค่า เหลือสองตัวกูเป็นครุบา
จะเอาเหีย "

นายกับ เทพมูล

ติดใจ	=	ถูกใจ	ชักมอกไต	=	ลักแคไหน
หอง	=	ชอง	บ่าเชื้อ	=	มะเชื้อ
บ่าหลอด	=	ผลไม้รสเปรี้ยว	บ่าแก่น, มะเกว่น	=	ผลไม้ชนิดหนึ่ง
บ่าขาม	=	มะขาม	บ่ากือ	=	กับทิม
บ่าหนุน	=	ชุ่น	บ่าชะหนด	=	สับปะรด
พ่อง	=	บ้าง	บ่าน้อยแห่น	=	น้อยหน้า
ช่วง	=	ลานกว้าง	สุดเงินหูเงินตา	=	สุดลูกหูลูกตา
ช่วงลูกกุย	=	เวทิมวย	แหว	=	ถึง

ซิด

ตะกอนนี้มีซิด มาสมัยปะเดี้ยวมันบมีละซิด สมัยก่อนนั้น มีอยู่คนหนึ่งมันเป็นบ่าวไปแ่วสาว พอ
ขึ้นเรือน สาวก็ว่า

" ตะกอนหยังบ่มา " อี้ลู่

" บ่ได้มาไปเหียะสวนถั่วดิน "

" กำนี้กันมา เอามาหื้อพ่อเน้อ "

" บ่เป็นหยัง เอามาสองลงก่อน "

" ก่อนเอามาที่ยืนหัวนี้ ทบผาเตือะ ตึงจะลงมา "

ที่นั่นก็เอามาสององ มาอยู่บนหัวทบผา อย่างใดก็ปลุก มันก็ฟัง ตึงปลุก มันก็กินถั่วดินนั้นดึก
เพียงใดก็กินถั่วดิน กลงปลาย ที่นั่นมาก็ใคร่ขึ้น ขึ้นบ่ข้างเยยะใด ไปชี้ใส่ชั้นหมากนมมัน บิดเตียวก็ไค้ขึ้นนม
เมาะ ชี้ใส่ลูกกะโหลกพ้อมัน อู้ไปอู้มาก็ขึ้นนมเมาะ อื่นก็ว่า

" อันล้าเหลือก็ไปชี้ใส่หลักจัวปิ่นเตือะ ชี้แล้วเอาหลักมันจ้อมเหยียบเออ " เอาหลักจ้อมเสีย
ชี้ใส่หน้าใส่ตาหมด ขึ้นเรือนมา โทะ เป็นขึ้นหมด กำนั้นบ่ข้างเยยะใด

" ไปช่วยน้ำหอมปิ่น หลังบ้าน " ไปช่วยน้ำหอมแม่มัน โทะ ด้ามหมัดตึงเนื้อตึงตัว แฉ่งมาจะ
เมือบได้ละ อื่นก็ว่า

" ขึ้นอยู่บนคว้นปิ่นอ้าย "

ขึ้นอยู่บนคว้น ขึ้นอยู่ในบ่งจัว พ้อมันลุกมาเมื่อเช้า ไปใส่หน้า จะเอาลูกสูบหัว โอะ ชี้อาดหัว

" โอ้ อย่างไฉน " อ้อลอ " ไผมาชี้ใส่อันน้อย "

" บ่อู้ "

แม่มันลุกมาจะไปกินหมาก " บ่อู้ก็ชี้ถัก "

กำนั้นไปหาตุ้มล่อ ตีตะก่อนคำสูตรซ้ำบมิ ก็นี้ไปหามา ทบหัวที่ก็มาหันใส่หน้าปุม ก็ว่า

" ปุม ปุม ปุม โทวา "

มาแถมตนหนึ่ง มาปะใส่ไก่น้อย แม่ลูกน้อยนา

" จีบ จีบ จีบ โทวา "

มาแถมตนหนึ่งบ่ข้างเยยะใด กัดหยิ่งบ่ออก มาหันใส่แล้วก็ว่า

" ก่องท้องน้อง โทวา "

มาแถมตนหนึ่งบ่หันลักอย่าง ขึ้นมาพร้อมกันหมดสี่ตน จะมาถอนขิดสี่ตนละ แหงนขึ้นไปบนเทิง
บนคว้นนั้นกำ

" หม่นเล่นตัน โทวา " โอ้ตัวนั้นก็วิตลงหันมันกลั่วล่อ เล่นไป

" ขิดไปแล้ว ๆ "

นายดวง อภิรัช

ขิด	=	ชั่วร้าย , อัปมงคล	ถั่วดิน	=	ถั่วลิสง
ก่อน	=	ถ้าหาก	กลงปลาย	=	ลงกว่า ๆ
ลูกกะโหลก	=	หมวกกะโหล	จ้อม	=	ใส่

ช่วย	=	ล้าง	น้ำหอม	=	น้ำย้อมผ้าสีดำ
ควาน	=	ที่เก็บของบนเพดาน	บุง	=	กระบุง
กูป	=	หมวก	สับ	=	ใส่
คำสูตร	=	คำสวด	น้ำปุม	=	ไม้กระดาน
แม่ลูกน้อย	=	แม่ลูกอ่อน	เทิง	=	เพดาน
หม่นสั่นตัน	=	สีเทา			

คนพูดเป็นคนพูดมาก

มีวัดวัดหนึ่งมีตุ้เจ้าคนหนึ่ง ชะโยมเหี้ยคนหนึ่ง พอวันนั้นก็มีงานมืงกับบ้านน้อยไปนิมนต์
ปอดีก่อไปหันใส่ชะโยม ชะโยมบอกว่า

" โอ ลุงจะไปไหน "

" เออ จะมานิมนต์ตุ้เจ้าไปฮับตานตีบ้าน "

" โอ้ เดียวก่อนเน้อ อู้เป็นดัง ๆ หูเป็นบ่ค่อยดินา ตุ้เจ้านั้นหูเป็นบ่ค่อยติ เดียวก่อน เดียว
ก่อน ฟังไปเตื่อ เอาจะไปบอกเป็นก่อน "

ชะโยมนั้นก้อล่นเข้ากุฏิ

" ปี้ติ ๆ มีศรัทธาเป็นจะมานิมนต์ไปฮับตานนา บ่อแก่นั้นหูเป็นบ่ค่อยติเน้อ หื้ออู้เป็นดัง ๆ "

ก่าเดียวชะโยมนั้นก้อมาบอก

" ไปเตื่อ เอาไปบอกหื้อเป็นแล้วละ "

ไปแผนก่าหาเจอจะเฝ้าเข้าไป ตุ้เจ้าก้อเ็นเข้าใส่

" บ้อออก ๆ ไปไหน "

" โอ้ ก่อว่าจะมานิมนต์ตุ้ไปฮับตานนา "

ก้านั้นก้อเ็นใส่กันไป เ็นใส่กันมาละ จันเหมือนวัดบ่อจะบั้นหนะ ความจริงก้อหูดีเหมือนกัน
นะไปถูกหลงกลชะโยม เอากันไป เอากันมา จันตั้งสนั่นเต็มบ้านเต็มวัด

นายศรีชัย ตอยงาม

ฮับตาน = สวดมนต์ทำบุญ

ฟัง = รับ

เชียงเมี่ยงค่านา

มีตุเจ้าตนหนึ่ง เอาชะโยมไปตวยคนหนึ่งไปเอาเกลือ เชียงเมี่ยงเดียว ตุเจ้าขี่ม้า ชี่ไป ๗ เชียงเมี่ยงหาบเกลือไป แล้วเป็นอ๊ไ้ไปถึงตีฬัก มันก่อเอาบะเหนียงไปทาไว้ค้อานม้า หื้อตุเจ้าขี่ อ้ายเชียงเมี่ยงก่อหาบเกลือโดยตางไป ที่นี้มาตุเจ้ามันก่อคันกันมันเต็มที เก้าवाद ๗ เขต ๗ เชียงเมี่ยงแต่งนอนหลับไป ตุเจ้าก่อว่า

" โอ้เชียงเมี่ยงนี้หาบเกลือมาหยังมาคุ่ม่วนดูจ้เหล็บตามน้ำกำหนดทางมาได้ อาตมาก่อจะลง "

ลู่ลงเพราะว่าคันกันมันถูกหมาเหยื่องหมาหน้อยมันคัน แล้วไปขอหาบเกลือแทนโอ้เชียงเมี่ยง โอ้เชียงเมี่ยงก่อปดหื้อตุเจ้า ๗ หาบเกลือไปแพตตีฬัก แหมโอ้เชียงเมี่ยงขี่ม้าตุเจ้าล่นไปแพว ตุเจ้ายะจะใดก่อบักมัน ที่นี้มันก่อไปตีฬักก่อน ตุเจ้าก่อหาบเกลือหนักเหลือแอง มันเอาไปจ้มลงน้ำวัง โอ้เชียงเมี่ยงว่า

" ตุเจ้าเอาไว้ตีใด "

" เอาไว้ในน้ำนั้น "

" แล้วเกลือไหน ปากินยะใด "

ตุเจ้ากับโอ้เชียงเมี่ยงก่อช่วยกันหา ปลาตุกผดมา เชียงเมี่ยงบอกหื้อตบหัวป่า ตุปัเอ-มือตบหัวป่า ป่าปักมือ ยะจะโตป่าจ้างยะ ปาดูกก่อบ่อออกจากมือ มันก่อว่า

" ปี่ตุอดเอา จะไปให้ จะไปเดือดฮ้อนล้าเหลือเนื้อ แล้วผมจะไปนี้กำก่อน จะไปตัดเอาไ้มาเบ้นไม้กานหาม "

มันก่อไปปัดป่าหินกั้งลงมา เอ็นว่าหนีก่อตาย ป่าอยากตายก่อหนึเนื้อ "

นายชูศักดิ์ ยศน้อย

वाद ๗ เขต ๗ = แกรก ๗ ผด = โพล

ตุเจ้าจ้าวเพชรลวก

กาลก่อนนั้นมิตุเจ้าอยู่ตเฮหนึ่งจ้าว มักทำอาหยังแผลง ๗ อยู่เสมอ และมีพระหน้อยที่ฉลาดเป็นลูกน้องอยู่องค์หนึ่ง วันหนึ่งตุเจ้าเพชรน้อยออกมาซื้อเกลือ วัดนั้นมันอยู่ห่างจากตัวเมืองโขกน้อ มาซื้อของแต่ละเตื่อต้องไปซื้อนก ๗ ตุเจ้ากับเพชรน้อยนี้ก็ออกมาซื้อ ตุเจ้าก็ขี่ม้าเหีย พระหน้อยก็หาบขง เมื่อซื้อเกลือ

ได้แล้วตุ้เจ้าก็ขึ้นมา พระหน้อยก็หาบุงเกลือ หามมาตั้งเหม้นละน่อ แล้วก็พากันมาไกลน่องน่อ พากันมา
พักร่มไม้ พักฉันทเพล ตามธรรมชาติประเพณีเป็นต้องหื้อตุ้เจ้าฉันทก่อนเฒ่า ในเรื่องนี้ก็เหมือนกัน ตุ้เจ้านั้น
ก่อน พอตู้เจ้านั่งฉันทข้าวเฒ่าคนฉลาดก็ค่อย ๆ ย่องไปแอ่วตามร่มไม้ เอามะเหียงมาผูกใส่อาณมา พอตู้
เจ้ากับเฒ่าหน้อยฉันทข้าวเสร็จเรียบร้อย พักหายเหนื่อย ตุ้เจ้ากับเฒ่าหน้อยก็เริ่มออกเดินทาง ตุ้เจ้านั่ง
อยู่บนอาณมา พอกันแตะอาณมาเท่านั้น มะเหียงก็ออกฤทธิ์ ตุ้เจ้านึกในใจว่า

" เออ อาณายังจะโตเนี่ยหา ยิ่งนั่งก็ยิ่งคันคันตึก ๆ "

คัน ๆ เกา ๆ พระหน้อยก็ค่อยหาบไปเป็นบ่หนักบ่หน้อยอะหยัง ผีปากไปเป็นความสุข ตุ้เจ้า
หันเฒ่าหน้อยมีความสุขของตนเองก็คันคันบ่หาย ก็ขอเปลี่ยนกับพระหน้อย พระหน้อยก็ตกลง พระหน้อยก็ขึ้นมา
ก่อนพระหน้อยจะขึ้นขึ้นมา พระหน้อยเป็นคนฉลาดน่อ พระหน้อยเลยกลับอาณมาเหยีย เอาตั่งนอกเข้าตางใน
ฝ่ายตุ้เจ้าก็หาบเกลือติด ๆ ตี ๆ อันพระหน้อยได้ก็พามาวี้งสะกាប់รอตุ้เจ้า ตุ้เจ้าหาบเกลือมานัก เลย
คิดในใจว่า

" บ่ถึงสักเตื่อ หนักก็หนัก ร้อนก็ร้อน "

คิดจะเอาเกลือไปซ่อนไว้สู้นี้ บ่รู้จะเอาไปซ่อนไว้ที่ไหน พอตู้ไปหันใส่บวบน้ำล่อ ก็เลยเอา
ไปซ่อนร่อนน้ำหั้นนา ผากน้ำผากปลาเอาไว้

" สู้เจ้า ขอผ่อเกลือหื้อกูตี ๆ น่อ "

ตุ้เจ้านั้นก็กลับไปถึงวัด ไปบอกหื้อเฒ่าเฒ่ามาบุงเอาหม้อมาใส่เกลือ ที่ตอนเอาไปผากไว้ณะตอน
นี้เฒ่าก็ช่วยกันหาบเอาบุงเอาหม้อมาที่แอ่งน้ำ ตุ้เจ้าก็ยกเอาบุงที่ผากน้ำไว้มา แต่บ่มีเกลือสักเม็ด ตุ้เจ้าก็
ถามเฒ่าว่า

" เฮ้ย เกลือมันหายไปไหนหมด " เฒ่าหน้อยก็ตอบไปว่า

" ปลาในน้ำกำ มันยกหมดละกำ "

ตุ้เจ้าได้ยินหยั่งอันเลยให้พระหน้อยหมั้นวิดน้ำในแอ่งน้ำพ้อแห้ง แล้วก็ช่วยกันจับปลา ตุ้เจ้าก็
จับบ้าง ได้กำปลาน้อย ส่วนเฒ่าทั้งหลายก็จับได้ปลาใหญ่ ๆ ปลาดุก ปลาลิม ตุ้เจ้าก็โชค สิ่งหื้อเฒ่าว่า

" ปลาใหญ่ ๆ ปลอยข้า " เฒ่าก็ปลอยหื้อตุ้เจ้าไล่ยักคนเดียว พอตู้เจ้าไปเจอปลาดุกบ่รู้จะ
เหยียะอย่างใด ถามเฒ่าหน้อย เฒ่าหน้อยก็ว่า

" ตบกลางหัวกำหลวงพ้อ " ตุ้เจ้าบ่รู้น่อ ยอกใส่ตูป โปดโทะ เจียงปลาดุกยกฝ่ามือเหยียะ
จะโตตุ้เจ้าปวดก็ปวด แค้นก็แค้น เฒ่าหน้อยกลับไปวัดก็เอาปลาไปต้ม พอตอนเมื่อแลงชาวบ้านก็มานิมนต์
พระไปฉันทข้าวที่บ้าน ตุ้เจ้าเสียดายปลา เลยสั่งเฒ่าไว้ว่า

" ถ้าอาบมาหื้อคิงผั่งกินเตื่อเน้อ "

เพชรน้อยก็นั่งเฝ้าหม้อต้มปลาอยู่เฝ้า ยิ่งเฝ้าก็ยิ่งหอม เลยอดไปได้ลุกมายกตักมาช้อน เหลือ
กาก้างบู่จะเยี่ยะอย่างใด กลัวตุ้เจ้ามาเตือนล่อ เลยจับลงไปในหม้อเป็นหมูเป็นฝูง อันนี้ตุ้เจ้ามาถึงก็
ตรงเข้าไปหาหม้อปลาเลย คงจะหิวขนาด เปิดฝาหม้อออกเห็นเป็นตัวแมงวันหมด เลยถามเพชรน้อย ๆ ว่า

" สงสัยแมงวันจะกินปลา ผ่อล่อเหลือกาก้าง " ตุ้เจ้าว่า

" กำนี้เจอแมงวันตีไหนสุบบเลยน่อ "

กำเดียวแมงวันบินมาว่อง ๆ มาจับอยู่ดังตุ้เจ้า พระหน้อยก็เอาผ่อแอ้อโซ๊ะตุ้เจ้าสลง

นายทวี ภาพไชย

มะหน้อย	=	หมามุ่ย	ผุย	=	โปรย
บวบน้ำ	=	หนองน้ำ	ยอก	=	กิน
ปลาหลิ	=	ปลาช่อน	ติดไว้	=	ปิดไว้
แอ้อ	=	ตีเต็มแรง			

ตุ้เจ้ากับพระหน้อย

ตุ้เจ้าหื้อพระหน้อยไปเซาะของกิน พระหน้อยเซาะได้กำผัก ตุ้เจ้าบ่ยอมกิน จ่มว่าจะลิกละ
หมู่ม่อออกก่อถามว่า

" จะลิกเยี่ยะหยัง "

ตุ้เจ้าก้อว่า " ตางลุ่มก้อกิน ตางบนก้อกิน "

แม่ออกว่า " ตะเจ้าเป็นตอนห้าหมู ถ้าเป็นมาตอนห้าตุ้เจ้าล่อ "

ตุ้เจ้าก้อว่า " ก่อต้องกำ "

ทีนี้มีคนกำมิดมาเป็นหมู ตุ้เจ้าถามพระหน้อยว่า " เป็้นจะไปไหน "

พระหน้อยก้อว่า " เป็้นจะมาตอนห้าตุ้เจ้า "

ตุ้เจ้าก้อกอล่นหนี ชาวบ้านถามว่าตุ้เจ้าจะไปไหน หมูพระหน้อยว่าตุ้เจ้าไล่ฟาน จาวบ้านเลย
ล่นตวย ตุ้เจ้าจนมูม ตุ้เจ้านึกว่าเป็นจะมาตอนห้า ชาวบ้านก้อนึกว่าตุ้เจ้าไล่ฟาน

นายด้วง ฟั้นเมา

กิน = อคอยาก จ่ม = ปั่น

ตุ้เจ้าเจ้าระเียบ

มีตุ้เจ้าต้นนี้ เป็นตุ้เจ้าเจ้าระเียบ ไอ้ชะโยมไปตักน้ำ ชะโยมกำน้ำต้นมาหื้อ กำทางปาก มาหื้อ ตุ้เจ้าว่า

" สกปรก ไป ไปตักน้ำมาหมใหม่ "

ชะโยมก้อมึง เอาน้ำต้นไปตักน้ำบ่อ ไก่แต่ไก่จ้าว ไปตักหมก้า ตักน้ำใส่เตมน้ำต้น ลอกควาย จุ่มปากน้ำต้น หมก้าตุมกันมาอย่างดี มาถึงตุ้เจ้าถอกใส่ ชลิก ๆ อีก ๆ

" เออ นี่กำ จักเหมาะแท้ "

นายชูศักดิ์ ยศน้อย

มึง = ไกรธ

น้ำต้น = คนโท

ตุ้เจ้าหนูเทา

จาวบ้านไปจตุ้เจ้าว่า " วันนี้เป็นจะมาเสาะยัยคนควายลอกเนื้อ "

ตุ้เจ้ามันจ้ำควยลอก มันก่อเลยล่นหนีเข้าไปในป่าบะชะหนด ที่นี้ก้อมีบ่อกำชะม่วนมาจะเอา หมูมากินน้ำ หมูหลดล่นหนีไป ริ่งเข้าไปในป่าบะชะหนด บ่อกำหมูก่อเลยไปขอร้องหื้อจาวบ้านช่วยเซาะหา หมู พ่อคำหนูว่า

" ปูนะ มันล่นเข้าไปในป่าบะชะหนด "

จาวบ้านก้อปากันวิ่งไปตางป่าบะชะหนด ตุ้เจ้ามันแก้วก้องฟุ้งลุกขึ้นละกำ

" ไต่ก้อลอก เหนือก้อลอก บะใจ้อลอกคนเดียวลอ "

นายด่าง พันเม

บะชะหนด = สักเปรด

การมดเท็จและการโม้

เรือเกี้ยวกับสัตว์

ไก่ขันเขื่อน

ลุงเขียวมันมีไก่ตัวหนึ่ง มันขันเขื่อน คำว่า " เขื่อน " นั้นมันขย่าวาว เสียงยาว ไปไหน
ขันเตื่อ ถ้ามันขันนั้น

" เอ็งจะเลื่อ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ "

หัวมันขยาลงดิน จะใจเปี้ยเอาขอบมาชุด ปัก ๆ หัวมันผุดออกมา เอ้อ ๆ ตั้งเข้าดินแถม
แล้วจมไปปุ่น ชุดแถม เอาขอบมาชุด เพาะจะเป็นทาง มันว่านา

" ปล่อยบได้เตื่อเอาบั้น มีเตาขนา เลี้ยหัวมันจมเข้าดิน บมีไผชุดก็ตาย มันจำเป็น มันไป
ทางใดก็ถ้าขอบกตวยหลัง กลัวมันขัน

นายสม ปัญญา

เขื่อน = เอี้ยน ขอบก = จอบ

ควาย

หมอนั่งอุ้งกันแถมเมาะ

" ไข่ ควายเอามีตัวบ่าเฮียใหญ่ ใหญ่นักแถมแต่นา "

" มอกโตบ่า อะหยังจะเต๊ะถ้ามีใหญ่ล้านา "

" อู๋ บ่าข้างจะเต๊ะ บ่าข้างจะอุบมาบ่าเฮีย มันใหญ่ล้า "

" ใหญ่มอกโต "

" อาจะบอกหื้อดิงบ่าดาบ แกเอี้ยงนา เกาะเขาหล่ายแพ้ บินไปเขาหล่ายปุ่นเป็นสามเดือน
บ่าเฮีย "

นายสมบุรณ์ ทาดี

เตี้ย = ประมาณ , ขนาด มอก = ขนาด
หลาย = ผัง

เจ็ยล่งใหม่

มีกระต่ายตัวหนึ่ง มันแ้วไปดูควานเป็น ปะไลอะหยังมันแ้วถามเป็นไป วันหนึ่งไปปะไลหอย
ถ้ำล่งเดินไป

" ป้า ป้าหอยเนี่ยะ เดินไปที่ไหน "

" โหะ ไปปัว แผวดินฟ้าสุดปัว "

" โคะ เมื่อใดจะแผวสักเตื่อ "

" จะปึกมากินข้าววางายบ้านอยู่นะ "

ต่อไปแถม มันก็ไปปะไลแมงซัดอบ แมงซัดอบมันกลั้งซี้ควายเป็นอ้มลุ่มน้อย ๆ มันาลังไป
หล้อม ๆ กระต่ายหยุดถาม

" อันนี้จะเอาไปแปงอะหยังนี้หา "

" โอะ จะเอาไปแปงเสาวิหาร จะสร้างวิหารสักหลัง "

" มันโยลั่นแกลั่นว่าเนี่ยะ "

" จะตัดออกแถมศอกเนี่ยะ "

นายลม ปัญญา

ดูควาน

= ดูถูก

ปะไล

= พบ

ดินสุดฟ้า

= สุดขอบฟ้า

แมงซัดอบ

= สัตว์ชนิดหนึ่งชอบอาศัยอยู่ตาม
กองขี้ควายสด คล้ายกว้าง

อ้มลุ่ม

= อ้อมล้อม

ไย

= ทำไม

นกเขา

เรื่องนกเขาเป็นว่า " นกเขานี้มันขันเสียงหลวงป่าเฮ้ย "

" มันขันอย่างไรวะ "

" มันขัน ถูกๆ " (ทำเสียงใหญ่ๆ)

" ของอาเหลือคิง ของอาณา กูหกกุมง กูหกกุมง มีฆ้องตวยลือ เป็นแกตั้งเหมือนกันแล้ว
นี่ก็ไปตั้ง ไปตั้งตึงปรอดล็กเตือ ได้กัuhn นกอำมันลำนาว "

" โอ ลูของอาบได้ป่าเฮ้ย มีแหลวนามาตั้งแกตั้งในวัง จมน้ำปุ่นหะ โทะไปขันในหัวปุ่นหะ
ถูกๆ หว่า ถูกๆ หว่า "

นายสมบูรณ์ ทาดิ

แกตั้ง = นกต่อ

แหลว = เหยี่ยว

คนใจไม่

เจียลุงใหม่

ปูใหม่มันบอกว่า มันไปแอ้วแควเมืองตุนน้อย เมืองนี้มีเมืองหนึ่ง มันว่านา เป็นเมืองตุน
น้อย มอกจับคนเอาเนี่ยะ เ็นแบ่งตุนใหญ่ บ้านเมืองนั้น มีหลังไหนกินนอนได้คนตีอั้นนะ ถ้าจะเลยเข้า
ไปนอน จะนอนสะแกงตางซ้าย ถีนอกสะแกงตางซ้ายเต้าแจ้ง ไค่ไค่คิงกา จำเป็นลุกออกมาขายคา
เปลี่ยนเอาข้างขวาเข้าไปแหม มันว่านา เมืองตุนน้อย มันน้อยล้าไปแต่ ๆ

มันเตียวจากเมืองตุนน้อย มันเป็นคนเดินเมือง มันว่านา ไปค้าขาย ถัดจากเมืองตุนน้อยก็
ไปผดเมืองปลวกนั้ก โอ้ว ปลวกมันหยั่งมานักแต่ เมืองนั้น ระวังเน้อ ลาสาบไค่เนา เอากางเกงเตียว
ยาว ๆ เนี่ยะ มันตั้งปลวกกินหมด น้อลุมหมวกไป หมวกเป็นหมวกใบลาน โอ้ ลมพัดมาหมวกพ้อเก เปีย
ขึ้นมาเหลือกำชะแหลมัน ไกลานปลวกกินเหยหมด มันนั่งกัหนา

" แล้วจากนั้นไปไหนแกม "

ไปบ้านเผ็งนั้ก เผ็งปอดโทะ บ้านนั้นเมืองนั้นเป็นเมืองเผ็งบ้านเผ็งแต่ ๆ มันตั้งบิเสนนั้นปั่น
มันตั้งบิไค่เนา สมมติว่าเอาไปนั่งเอื้อะ มันว่า มันเตือหื้อพ้อเน้อ ปกหัวเช่า งอเช่าเอื้อะ ถ้าเตียวมันมา

จอตนี้ละ ทินี่กะหลีกน่องนั้นนา โอ้ บ่ได้เน้อ จำเป็นหื้อมันกายไปเหยียก่อน หื้อเผื่องนั้นกายไป หมายความว่า มันจอตหรือว่ามันยังกำนั้นเงินจะลือกไปได้ บ่ได้ ๆ ไปงอบได้ จะไปหนีบใส่มัน มันจะจี้หัว อุตังเฮากา ระวัง เอาผ้าหยังปิดไว้ มันจะเข้าไป หมู่เผื่องโก้นะบิณเข้าไป หวังว่าอุโก้นมัน เข้าไปอยู่ในบิณละ ปาก ก็ต้องระวังจะไปอ้าปากกว้าง เผื่องจะเข้า อุหุฮุหยังเนียะ ปิดไว้มันเผื่องนัก มือเอาเนียะ เอาเหยียดแขน ไปอีกา เดียวหวัง ๆ มาจอตนี้แล้ว แปรยังตึงกึงอยู่แขนเนียะ ถ้าปล่อยตั้งอยู่หั้นเก็งชั่วโหม่งไปแล้ว ติวงบ่ ได้นามันจะจี้

นายสมศักดิ์ ศรีพวก

ตูป	=	กระท่อม	สะแกง	=	ตะแคง
เต้าแจ้ง	=	จนเข้า	พื้นคิง	=	พลิกตัว
ลาลา	=	ละเลย	เตี้ยว	=	กางเกง
หิ้น	=	ขาดหิ้น	ชะแหล่	=	โครงไม้ไผ่
กะหลีกน่อง	=	ข้อพับ	เงินจะ	=	ถึงจะ
โก้น	=	ที่เลี้ยงผึ่ง	ยังตึงกึง	=	รั้งห้อยลงมา

เจ็ยลงใหม่

" มันเมื่อยสองคนพี่น้องนา "

" แล้วสองคนพี่น้องมันไปไหน "

" ก็พ่อมันเอาไปปล่อย เวลานั้นมันกินข้าวลู้ ข้าวบ่มีกิน เอาลูกไปปล่อยตอยบิณ โอ้ แล้วก็ลัก มาเหยีย พ่อมันก็ไป ลูกมันก็ไป เดินไปสองคนพี่น้อง โอ้ ตกเมื่อคืนมา เสือเอาน้องมันไปกินเหยีย โหะ แฉ้งมากก็ตายกันไปแถม

" มันอยู่อย่างใดกันนี้ เสือเอาน้องมันไปกินแล้วยังไปอยู่ "

" มันบ่ตายนา ไปแถม ไปถึงบ้านฮ้าง บ่มีคน บ่มีไฟ ข้าวก็บ่ได้กิน สองคนพี่น้อง ก็ไปชอกิน ข้าวเป็นหิ้น

" ไปชอกินกับไผ โอ้บ้านฮ้างบะหย่า ก็ยังไปชอกิน "

" ก็เป็นตังเอามาหื้อกิน มันตังได้กิน "

" ให้ พอเถอะ ๆ ลุงใหม่ขอยี้งเถอะ ขอเล่าเรื่องใหม่เถอะ "

นายสม ปัญญา

กินข้าว	=	อดอยาก	ลักมา	=	แอบหนีมา
บะหมี่	=	ไม่ใช่หรือ	ยี้ง	=	หยุด

ใจจางลืม

ปู่ใจมันซี้ฮู้ มันเล่าว่่าจางใส่มันล่อเข้ากอไผ่บง จางมากินหน่อไผ่บงนั้น ลินเข้าไปตังตัว เข้าไปอยู่ในท้องจาง เข้าไปนั้น หันใส่ตบไตครวในของจาง ก่อไค่อย่ากินข้าว กับไฟในนั้น ก่อปิดกับไฟในนั้น ไผ่บงแห่งก้อมีในนั้น ไปหื้อจางซ้อออก จางมันควนไฟเลยจามออกมา ซ้อออก สดออกมาตาย ปู่ใจเลยลวดออกมา บ่ตายลักก้า มันตังฮู้ซี้ลัมแต่ ๆ

นายเกียรติชัย วรณคำ

ลิน	=	กลืน	ไผ่บง	=	ไผ่ไผ่
ครวใน	=	เครื่องใน			

ลุงหน่อแ้วสาว

ลุงหน่อมาแ้ว เป็นถามลุงหน่อว่า " บิดโระ ไค่หันฮื้อพ่อเมื่อหน่มแต่ "

ลุงหน่อก็ตอบว่า " ฮื้อพ่อเมื่อหน่ม ฮื้อพ่อไปแ้วสาวมาแ้วปาไผ่ป็น วันหนึ่งพ่อไปแ้วบ้านภาค พ่อไปแ้ว โห หยื่อไปปาไผ่ ไผ่มีดพร้าว ละไค่แยะ ก็มากัดใจ เอ...จะ ปีกเมืองวาก็โกลงนักละ จะไปทางหน้าสาวเป็นก็หลับ จะยะอย่างใด ก็คิดใจได้ก็ เอ้อ บะยี้หื้อแม่มิงน่า จ้อย ก็เลยจ้อยลงนสิ่งบ้านภาค จ้อยได้ก้าเดียว ปิดโระ พ่อเขาลูกตามไฟเฮียฮิดเลย "

แล้วเขาก็เลยถามว่า " ตะเจ้ามันจะไค่มีดพร้าว แล้วก็พ้อไค่ฮื้อพ่อจ้อยจะไค่ไฟเฮียฮิด "

" ก็เขาจำเสียงพ่อได้ แล้วเขาชอบพ่อทวยหล่อ ลูกตามไฟท่าทุกคนเลยละ "

นายสมศักดิ์ ศรีพวง

หยื่อ = ชะเง้อดู

นักแก = มาก

หลิ่ง = ที่ลาดลงต่ำ

มิดนิ้ว = มิดตื้อ

บะยะนีแม่มึง = คำอุทาน ไม่ถือว่าหยาบ

เขี่ยขัด = สว่างไสว

ความมหัศจรรย์ของอาวุธ

ปืนเกี้ยว

มีปืนอยู่บอก เป็นปืนเกี้ยว จะยิงแก ชำมันนักล้าไป พอยิงลูกแรก ปืนก่อวิ่งเกี้ยวยิงนกจนหมด กระสุนเหลือแหล่สองลูก ปะกระต่ายก่อยิงกระต่ายเหม กระสุนซ้ำไล่เกี้ยวยิงกระต่ายตายเลี้ยง

นายด้วง พันเม

เกี้ยว = เลี้ยว

ความเข้าใจผิด

ความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากการใช้ภาษา

กว้างก็

มีแขกคนหนึ่ง มันมาอยู่ใหม่ ๆ ยังอึดอัด อยู่กับป้อเลี้ยง วันหนึ่งไปเจอกว้างก็ มันก่อนบอกว่า

" นาย ๆ เอาหั่นกว้างนะ "

นายมันว่า " มีไหน ๆ ไปหาป้อลูกชองมา ไปยังกำมอ มีดีไหนหั้น "

" มาแหละ ๆ มาตวยเฮื่อนี้เต๊อะ "

ไปก็ไม่เจอสักที ไปดูตามหมู่บ้าน นายมันก็จ้องป้อไปข้างหน้า กวาดตำไปไกล นึกว่าจะได้ยิ่ง

กว้าง

" ไหน ๆ กว้างมีไหน "

" นีล่อ นาย "

" ไหน ๆ "

" นีล่อ กว้าง กว้างก็ "

นายพรรัตน์ พรหมกันธา

กว้างก็ = ตัวชนิดหนึ่ง ไปยังกำมอ = ไปยังหน่วยเกาะ

หมักกับไต

หมู 4 คน ไต 3 คน ปากันจำลอนซอนป่า หมูบอกคนเมืองว่า

" เอ๊าะ ไปไหว้เจ้าดี "

คนเมืองก็ว่า " อ้ายไหว้ ชื่อหมูไปไหว้ "

หมูก็ปัสสาวะใส่ก็เอากันเข้าไปไหว้เจ้าดีว่า " เออ ขอฝากชีวิตหมู 4 ตาย 3 เน้อ "

มันอึดอัดก็เลยถูกเจ้าดีหักคอหมูเหี้ย 3 คน ตายไป เหลือหมูคนเดียวกับคนตาย (ไต) 3 คน

นายมูล เรืองวุฒิ

คนไทยได้บอค่าเมืองเหนือ

มีคนไทยได้คนหนึ่ง มาแควเมืองเหนือ แล้วมาได้เขื่อนเมืองเหนือคนหนึ่ง ก็ได้ถามขึ้นว่า

" สวยงามนี้ คนเมืองเหนือเป็นว่ายิ่งใด "

คนเมืองเหนือจึงบอกว่า " สิ่งตึง "

วันหนึ่ง มันก็ได้ไปแควบ้านสาว บ่กองโงะโงะขึ้นไปมันก็คิดว่า

" อีน้องนี้ สั้นตึงเนาะ "

สาวก็เกียดปิดหน้าหนี บ่าวได้จึงได้ท้าว

" บ่ต้องมาทำอาย "

สาวจึงตอบว่า " อ้ายนะกะ สั้นตึง "

บ่าวได้ตอบว่า " บ่ต้องมายอผม "

นายบุญมา ทาวงค์

สั้นตึง = โง่

โงะโงะ = โง่ล้นรวดพรวด

ความไม่เข้าใจภาษา

สมัยหนึ่งปลัดอำเภอฝางเป็นคนภาคกลาง เกิดกรณีชกต่อยกันขึ้น ปลัดอำเภอก็เรียกจำเลยมา
สอบสวนว่า ถ้าไม่ลงไปต่อเขา จำเลยก็ตอบว่า

" มันโงะโงะใส่ผมครับ "

ปลัดอำเภอไม่เข้าใจก็ถามว่า " อะไรคือโงะโงะ "

จำเลยก็ตอบว่า " มันหล่อใส่ผมครับ "

ปลัดก็ถามอีกว่า " อะไรคือหล่อ "

จำเลยก็บอกว่า " มันเปียใส่ผมครับ "

ปลัดก็ไม่เข้าใจก็เลยบอกว่า " ไหนลองทำให้ดูสิว่า โงะโงะ หล่อ และเปีย มันเป็นอย่าง

ไร "

จำเลยก็แสดงอาการพุ่งเข้าชนจนปลัดอำเภอตกเก้าอี้ ปลัดร้องลั่นว่า
" พอแล้ว ๆ ไม่ต้องแสดงอีกแล้ว ผมเข้าใจ "

นายวิชัย นาคเสน

โละโละ = พรวดพรวด หล่อ = พุ่งเข้าชน
เปิบ = พุ่งเข้าชน

น้ำพริกคิงน้ำพริกฮา

มีคนเมืองและชมพู ทั้งสองคนเป็นเพื่อนกัน จะเข้าป่า ทั้งสองก่อห่อข้าวกับน้ำพริกไปถวาย คน
หนึ่งห่อน้ำพริกคิง คนหนึ่งห่อน้ำพริกฮา พอถึงเวลาอาหารก่อแกั่ห่อน้ำพริกออกมา ชมพูก่อนบอกว่า

" อันนี้ น้ำพริกคิง อันนี้ น้ำพริกฮา "

เพื่อนคนเมืองก่อนบอกว่า " บ่ต้องคิง บ่ต้องฮาละ กินตายกันนี้ "

" บ่ใจนาอันนั้นน้ำพริกคิง อันนี้ น้ำพริกฮาณา "

" บ่ใจของคิง ของฮาณา ของตายกันนี้กินตายกัน "

บ่ใจนา อันนั้นน้ำพริกคิง อันนี้ น้ำพริกฮา "

" อาตังบอกว่า บ่ใจของคิง ของฮากินตายกัน "

ตังกู้ก่อเลยโขดกัน ตักกันเลย

นายเนพรัตน์ พรหมภักธา

น้ำพริกฮา = น้ำพริกปลาร้า ตังกู้ = ขอกย้านแล้ว
ตังกู้ = ทั้งคู่ โขด = โกรธ

สองสหายลักไก่

มีสองสหายไปไหนไปตายกัน วันหนึ่งเป็นคนหนึ่งจวนไปลักไก่ เพื่อนแหมคนบอกว่า

" อาอายนะ "

เพื่อนจึงว่า " อายยะหยิ่ง "

ในที่สุดก็ไปตายกัน กำนี้ยับไก่อัดสูตร ไก่ก่อก้อง เพื่อนแหมคนก่อก้องเสียงไอ แด็ก แด็ก
เจ้าของไก่ก็ออกมาไล่ เพื่อนคนนั้นจึงต่อว่าเพื่อนจะอายยะหยิ่ง เพื่อนแหมคนตอบว่า

" อาว่า ฮาอายนะ อาย แด็ก แด็ก "

นายคำผอง มุมสุวรรณ

ลัก = ขโมย

ยับ = จับ

อึ่ง

คนล้าปางอึ่งอึ่งว่า " เค่า " เชียงใหม่อึ่งว่า " อึ่ง "

ชาวเชียงใหม่ถาม " อึย ขะหย่ง "

ย่านั้นว่า " ชายเค่า "

ชาวเชียงใหม่ฟังบ่ตี " เข้านั่ง เข้าเจ้า "

อึยนั้นเร้าคาถามว่า " อึ่ง " คืออึ่งอย่างนั่นเอง

นายนิพนธ์ ยุคนธร

ความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากการฟังไม่ถ้วนถี่

จีเหล้า

มีชายคนหนึ่งมันชอบดื่มสุรา เมามทุกวัน แก่มือเขินทางหาปลา วันหนึ่ง มันผ่านมาที่วัด ที่นั่นพระก่อ
เทศน์ธรรม มันก็ได้ยินเสียงพระเทศน์ มันเลยหยุดฟัง พระก่อเทศน์

" บั๊คะละผู้ใด ได้ผิดศีลผิดธรรม เป็นต้นว่าฆ่าสัตว์ก่อดี ลักทรัพย์ก่อดี เล่นโจรสืบเมียท่านก่อดี
พูดปดก่อดี กินเหล้าเมาสุราก่อดี "

มันฟังแค่นั้น มันก็กลับบ้าน มันกลับไปถึงบ้าน มันก็บอกเมียมันว่า

" วันนี้ได้ยิณธรรมละ กายมาวัดหั้น เป็นเทศน์ธรรมหือมัง เอาว่า ถึงวัน ๗ นี้ เวลาไป
เซาะปลำ มั่นก่อดินา อ้ายกั้นเหล้าเมามาตั้งวัน ๗ มั่นก่อดินา "

" ดิจะใด ผิดศีลผิดธรรม ดิจะใด "

" ตะก็ พระเทศน์ธรรม เป็นใจว่าจะหั้น "

" พระตันใด เป็นเทศน์จะอี้ "

" ก่อนพระวัดนากะ เทศน์จะอี้ ได้ยิณมา "

" วันหน้าลองเอามาเทศน์ที่บ้านล่อ มั่นดิจะใด "

ที่นี้ปากันไปนิมนต์พระดีเทศน์ธรรมวันนั้นมาเทศน์ที่บ้าน พระนั้นก่อนมาเทศน์อย่างเดิมขึ้นเนาะ

" บิดะละผู้ใด ได้ผิดศีลผิดธรรม เป็นต้นว่าฆ่าสัตว์ก่อดี ลักทรัพย์ก่อดี เล่นจู้สู่มียทานก่อดี
พูดปดก่อดี กั้นเหล้าเมาสุราก่อดี ถ้าทำอย่างนี้บ่อย ๆ ก็จะต้องหม้อนาอก ๕๐๐ จาด "

เมียเลยเอามือแทงสิจ้างผิวว่า " ฟังล่อ ได้ยิณก่อ "

" ก่อติะเจ้า บิโจจะอี้สู มาตั้นใจว่าตกหม้อนาอก "

นายณพรัตน์ พรหมกันธา

กาย = ผ่าน

ใจว่าอัน = ทำไมว่าเช่นนั้น

จะอี้ = เช่นนี้

หม้อนาอก = นรก

บ่ผู้จักนักเลงโต

มีหมู่บ้านหนึ่ง มีคนชื่ออ้ายคำ บ่กองเฮ้อยชื่ออ้ายคำคนก็อยู่จักตังเมือง บ่ใช้หยั่ง อ้ายคำเป็นเป็น
นักเลงโตประจำหมู่บ้าน ไปทางใดก็มีกำคนกลัว บ่กล้าอุตวาย วันหนึ่ง อ้ายคำมันก็ไปแอ่วบ้านลาว ตอนกำ
บีกบ้านนั้นก็คิดใคร่มันขึ้นมา มันก็เข้าไปแะบ้านคนคนหนึ่ง ซึ่งมันรู้ว่า เป็นจะแต่งงานใหม่ อ้ายคำเข้าไป
ลักพ้อด้วยความที่แกเคยกำมาอย่างชำนาญ บ่กองเข้าไปลักฟังมันก็ได้ยินเสียงบ่จายที่เป็นผิวบ่กว่า

" ตัวยกขาขึ้นหน่อยล่อ อ้ายจะแหงติ ๗ ชักกำมอ "

อ้ายคำอยู่กั้นเขื่อน เข้าใจผิดคิดว่าสองผิวเมียรู้ว่าตัวเองลักพ้อแล้วก็จะทำร้าย แกก็เลย
นั่งล่นออกไปอยู่น้าบ่าแล้วก็ฮ้องตามประสา นักเลงว่า

" ไผแนจรงก็ลงมาแทงกันลุ่มนี้กำบ่า ถึงเขาบ่ผู้จักอ้ายคำนักเลงใหญ่แล้วกำบ่า "

นายจรัส ทองอินทร์

ผกผ่อ = แอบดู
ลุ่ม = ข้างล่าง

ล่น = รุ่ง
กา = หรือ

ความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากการกระทำ

เจียละอ่อนซี้ลัก

มีละอ่อนสองคนเป็นคนซี้ลัก หันเจ็กปลุกบ่าเต้าไว้ เมื่อคืนเจ็กนอนเฝ้าบ่าเต้า บ่าเต้าก็ตี
ชายแล้ว เจ็กก่อเอาหมากไว้ ปักไว้กลางไม้ตั้งปลงบ่าเต้า ละอ่อนสองคนในก่อไปลัก เลอะไ่หมอนั้น
เฝ้าบ่าเต้าไปก่อนมันไปก่อน

" คิงไปก่อนอาจจะไปตาย "

ไ่หมอนี่สองนั้น เฝ้าบ่าเต้าบิ่สุมหมากเจ็กไปตาย ที่นี้ไ่หมอนั้นเดียวไป ๆ เหลียวผ่อ

" เอ๊ะ หยั่งสุมหมากมาตาย "

ตั้งแต่เบื่อนมัน ไ่นั้นก่อเปิดก่อน ไ่หมอนี่สุมหมากก่อเปิดตายกัน ไ่หมอนั้นก่อไปตีก ๆ จอะ
บ่าเต้าได้ก่อล่นตีก ๆ ล่นตายกันมา ป่อจะถึงบ้าน

" เอ๊ะ มันหยั่งใด "

บ่ากองว่าไปถึงบ้าน หายใจอุ้กัน

" บะหยั่ง มันเบ่นจะใด "

" อากะเดียวว่าเบ่นเจ้ามัน .เบ่นว่าคิงเบี่ยหมากเบิ่นมาตาย "

นายแก้ว กันทียะ

บ่าเต้า = แต่งโม

สุมหมาก = สวมหมวก

ละอ่อนลักบ่าเต้า

ไปเฝ้าตายกันตั้งวันก่อขึ้นล่อง ๆ แหมวันปากันไปลักบ่าเต้าเจ็กคนแก่น คนแก่น ได้บ่าเต้า
แบกออกสวนมา หมอตายกันซี้โลก หันหมากเบิ่นสุมดีสวน ไปสดมหมากเบิ่นสุมมาตายกันออกมา เมื่อคืนอะ
เนาะเมียนอ หมอไปก่อนป่นสวนมาเหลียวผ่อ หันคนสุมหมากตายกันมานึกว่าเจ็กเจ้าของสวน สวะบ่าเต้า

ล่นกะ ไอ้ตัวสุบหมากหันกุ่มันล่น ล่นหยั่งบะบอกหื้อกัน เหลียวม่อ บะวิหยัง สวะบ่าเต้าแอ่นตวยกับกุ่มัน
หม่อไปก่อนเหลียวม่อ ยังตวยมาอยู่ โลตวยกันมาอยู่ ล่นแถม ขนาดตัวยังล่นอยู่นา นักแก่งแต่ะ ก้าว
ต่ายไปก้าวต่ายง้าว

พระคำ

ลุ่ม = ลวม
ตัว = หกล้ม

สวะ = ปล่อย , กิ่ง

สองสหาย

สองสหายมันไปก้าหม้อ ไปก้าตวยกันอีเตอะ เลอะก่อหาบกันขึ้นคอยไป เลอะไอ้ตัวตั้งหลัง
ตวย คล้าย ๆ ว่าถามปัญหาว่า

" สองตีนหาม สามตีนแห่ ตื่นนิ่งสหายกัน "

ไอนั้นมันบ่จ้างว่าใดก่อเตียไป เตียไกลไปก่ออุ้กันไป ขึ้นคอยลงห้วยไปตวยกัน เลอะไอ้ตัว
ตั้งหน้ามันกิดได้ว่าอะหยั่ง มันกิดไปตวยอุ้ไปตวยเลอะมันว่า

" จ้างนะ เอ้อจ้าง "

ไอ้ตวยหลังก่อล่น ล่นตวยกัน งว้ายล่นนี้กว่าจ้างมีตั้งหน้า ปอฮิดปอฮิว

" อะหยั่งมีไหน จ้างมีไหน "

" ก่อคิงว่าตะกิลอ "

" ฮาว่าจ้างตั้งคิงถามปัญหานะ "

" ก่อฮาจะไปอยู่อย่างใด "

ไอ้คนตวยหลังมันบ่กว่าจ้าง ตั้งแต่ไ้คนตั้งอยู่ตั้งหน้ามันตอนปัญหาว่าจ้าง

พระคำ

งว้าย = เหลียว
กิด = คิด

ปอฮิดปอฮิว = เหนื่อย

สามสหาย

เพื่อนคนหนึ่งเข้าไปเรียนต่อที่กรุงเทพ ก็ชวนสองสหายมาส่งที่สถานี ในขณะที่กำลังนั่งรอรถไฟจะออกนั่นเอง ทั้งสองก็นั่งดื่มเหล้ากันไปอย่างสบายอารมณ์ พอถึงเวลารถไฟออก ทั้งสามก็รีบวิ่งตามรถไฟไป เพราะกลัวว่าจะไม่ได้ขึ้น ด้วยความเมานักงานรถไฟก็ช่วยให้ขึ้นรถไฟได้เพียงสองคน เหลืออีกคนหนึ่งโบกมือหยอย ๆ อยู่ข้างหลัง สองคนที่ขึ้นบนรถไฟก็บอกกับพนักงานว่า

" ผมเสียใจที่เพื่อนผมไม่ได้มา "

พนักงานก็บอกว่า " เอ้า ผมช่วยคุณสองคนขึ้นรถไฟได้ก็ดีแล้วนี่ เพื่อนคุณมาทีหลังก็ได้ "

สองสหายก็บอกว่า " ผมสองคนเป็นคนมาส่ง อีกคนหนึ่งเป็นคนโดยสาร "

พนักงานก็บอกว่า " งั้นคุณขึ้นมาทำไม "

สองสหายก็ตอบว่า " ก็คุณตั้งแขนผมขึ้นมานี่ครับ "

นายชิน ชินคุปต์

อียฮากับอียคิง

มีเผ่าสองคนเป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งทั้งสองได้ไปนั่งยิงไฟร่วมกัน พร้อมกับมีหลานของแต่ละคนนั่งอยู่ด้วย ผู้เผ่าหนึ่งคุยกันในขณะที่หลานก็คุยกันไปด้วย

คนหนึ่งพูดว่า " อียฮากังกว่าอียคิง "

อีกคนพูดว่า " ก็คงพอ ๆ กันนั่นแหละ แต่อียฮาแข็งแรงกว่าอียคิง เพราะเดินไปตลาดไปวัดได้ทุกวัน "

คนหนึ่งก็โต้ว่า " อียฮานะ ตื่นตีห้าทุกวัน เดินไปตลาดไปวัดทุกวัน อียคิงสู้ไม่ได้ละ "

ผู้เผ่าทั้งสองได้ยืนหลานคุยกันเช่นนั้นก็เริ่มจะมองหน้ากันไม่ติด ผู้เผ่าคนหนึ่งพูดว่า

" โอ๊ะ คนเผ่านี้เขา แค่นี้ก็มันพูดแค่นี้ทำไมต้องมานั่งมองหน้ากันอย่างนี้ด้วย "

ในขณะที่ตัวเอง คว้นไฟได้เข้าตาคนทั้งสอง ผู้เผ่าก็บิดไล่คว้นเป็นการใหญ่ ผู้เผ่าคนหนึ่งก็ชักเก้าอี้เล็ก ๆ ออกมาไล่คว้น ทำให้ผู้เผ่าอีกคนหนึ่งคิดว่าจะถูกทำร้ายก็ไม่พอใจ พูดขึ้นว่า

" เอ๊ะ อะไรกันนี่ เล่นมิดเล่นมุขหรือ "

หลังจากนั้นฟันก็ปลิวว่อน เพราะทั้งสองผู้เผ่าตรงเข้าทำร้ายกันเพราะความเข้าใจผิด

นายชิน ชินคุปต์

ตลกหยาบโลน

เรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจผิด

คนละเรื่อง

มันก็มีเห็นคน ผัวมันกินข้าววงวายเรียบร้อยแล้ว มันก็ทำกิจการประจำวัน มันก็सानเปี้ยดसानเข้า
น่อ จักตอกนา เปี้ยะเป็นประจำ วันนั้นก็ไปยิงหนูก่า ลูกด้ามไม้บมี ก็เปี้ยไม้มานั่งเหลาสูกด้ามไม้ คน
ตะกอนเป็นนิยมนั่งเตี้ยวซาก้วย เตี้ยวสะคอ วิธืเหลาไม้เป็นก็จะปกราขึ้นเหยเบื่องหนึ่ง เหลาไม้กางกับ
หัวเข้าหั้น เหลาไม้ชักก่าเมี่ยมมันก็ผ่อหา

" คนแกมีลุ่มบึนล่อ "

มันก็ลงเรือนไป ไปนั่งสองหน้าหั้น เตี้ยวมันก็เตี้ยกางจ้าง เตี้ยวมันก็ชากลงงักไหว้ มันก็ผ่อ
ผ่อหั้นแล้วก็หลั่นออกปากตามที่มีนกัดคนเตี้ยวมันว่า

" เอ มันก็บ่จำหาเหลี่ยม มันยังมาเข้าน่ำเข้าว่า "

ผัวมันเหลาไปเหลามา ก็นึกว่ามันทักลูกด้ามไม้

" อันป่เหลี่ยมนี้เก่า มันเอง ถูกไหนดเข้าหั้น "

นายลีเลา เกศพรหม

เปี้ยด	=	กระบุงใส่ข้าว	เข้า	=	ตะกร้า
เปี้ย	=	คว่ำ	ปกรา	=	นั่งงอขาตั้งขึ้น
เตี้ยกางจ้าง	=	หย่อน	กลงงักไหว้	=	กลงงเป็นช่องไหว้
หลั่นออกปาก	=	เปลอพูด	บ่จำหาเหลี่ยม	=	ไม่เห็นแหลมเลย

เต็งฮังผึ่ง

มีคนเผ่ากับหลานมันเหมคนน่อ มันไล่ชีรกล่อ หลานมันนา มันว่า

" อื้อย ออยากได้รดแต่เนื้อ "

อื้อยมันก่กว่า " ฮี คิงบะฮิบะหา ก่อจะไปมิเหมือนเป็นได้จะได "

หลานมันบอกว่า " เอ้อ อาฮู้ละ อาซื้อหอย ถ้าอาถูกหอยอาดึงจะซื้อรถ "

อู๋มันบอกว่า " อาจะซื้อควาย "

" ซื้อรถ " " ซื้อควาย " " ซื้อรถ " " ซื้อควาย "

จดกันไปก่อนจดกันมา ปักกระดิกลงไปในน้ำ

" เอ้อ ละล่อหอยคิงมิโน "

" หอยยังปได้ซื้อเตี "

หอยยังบะได้ซื้อเตีผิดกันไปละ แหมวัน จวนกันไปแพะ จวนหลานมันตวยล่อ

" เอ้ย ไอ้น้อย ไปแพะตวยอู๋บะ "

ไปเซาะหลัวบ่า กอนำกันไป ไปปะใส่ฮังผึ่ง ลีฮังผึ่งเอามาตึงเต่งตึงน้ำ มันก่อเอามาเนิ่ง
ทิ้งก่อใส่ขันโตก มาบ่งกินข้าว หลานมันกอนั่งกินข้าว นั่งคนละหลาย ขันโตกตึงอู๋มันนะกะ มันกอนั่งหันอู๋
มันนั่งชะหล้าออกใส่โย่ง ๆ นุ่งเตียสะดอกชาหลวง นุ่งผ้าสะโพรงชะล้ายานโต้งไก่ หลานมันบอกว่า

" อู๋ ๆ อาหยังมาไค้จิดแต่เนอ "

" จะจิดหยัง "

" ก่อไค้จิดกะ "

อู๋มันบ่ฮู้กอนึกว่า มันไค้จิดฮังผึ่งนะ ฮังผึ่งมันขาวโจัดะล่อ

" คิงจะจิด หยังจิด "

หลานมันกอลูกไปในเตาไฟไปเอาเหล็กเสียบพริกมา

" อู๋เนอ จิเนอ ... เนอ... เนอ "

" โอ๊ะ ก่อจิดแล "

ก่อเอาไม้เหล็กเสียบพริกสอดเข้าป็นขันโตก แต่งชะหล้าอู๋มัน อู๋มันก่อ

" อะล้า ผึ่งบะ ผึ่งจิด ๆ "

ลูกขึ้นเต็นล่อ เทาะบะไ้ผึ่งสักกำ หลานมันเอาไม้เสียบพริกแต่งชะหล้า

" โอ๊ะ อากอนึกว่าคิงนั่งผึ่งบ่าลูก แม่มันบะตวย "

นายจิ้นสี่ ใจแปง

เต้ง = ตัวอ่อน

ไปแพะ = ไปป่า

หลาย = ผึ่ง

ชะหล้า = อวัยวะเพศชาย

จิด = จุ่ม

ผ้าเมี่ยงกัน

ผ้าเมี่ยงกันหนึ่ง เมี่ยงมันนอนอ้าย เอาคันขึ้นตั้งบน ผ้ามันก่อนึกว่าแก้มเมี่ยงมัน มันงอมเข้าจูบ จูบ
ใส่มัน มันก็บอกว่า

" สู้ สู้ วันนี้ลูดยังมาเหมือนปากเหม็นแท้เหม็นว่า " ที่แท้พ่อเป็นกันเมี่ยงมัน "

นางแสงจันทร์ ดวงจิต

เผาข้าวหลาม

มีหน้าหนาวอยู่นานหนึ่ง สองคนป้อลูกไปนั่งหิงไฟโดยกัน เอาข้าวหลามไปเผาโดย กำนี้ ลูก
มันไปหิงใส่ชะหล่าป้อมัน เพราะป้อมันนั่งละดอ ลูกบอกว่า

" ป้อหล่า ป้อหล่า " ป้อมันบ่อยู่ ก่อว่าลูกมันจะกินข้าวหลาม

" มันบ่สุกเตื่อ "

" ป้อหล่า ป้อหล่า "

" โอ๊ะ เดียวจะเอาบะกอกจดใส่ลงนั้น "

เหมก่า " ป้อจิหล่า ป้อจิหล่า "

ป้อมันก่อนบอก " ไค้จิยังบ่าจิ "

ลูกมันเปียได้ตุ้นหลว ได้ก่อกจดเข้าชะหล่าป้อมัน

" อะ หลั่นล้า "

บ่ากอกจดหัวลูกมัน แม่มันอยู่ในเขื่อนเอ้นมาว่า

" สู้ เล่นลูกยังมาเล่นง่าว "

" สู้ยังมันเอาตุ้นไปจิจินำผากหัวควายข้านี้ "

นายแก้ว เรือนน้อย

หิงไฟ = หิงไฟ

จด = ที่ม

บ่ากอก = กำปิ่น

สงสัยอวัยวะเพศชายเป็นลูกหรือเป็นเอ็น

มีแม่หญิงคนหนึ่ง นั่งคุยกันตั้งวัน ๆ แล้วสงสัยกันมาก ถ้าไม่ได้ลูกก่อน ได้แต่งงานก่อนก่อนหื้อไป
ตรวจตำตาว่า สิ่งนั้นของป้อจายมันเป็นอะหยัง เป็นลูกกว่าเป็นเอ็น อันนี้พอติเปื้อนคนหนึ่งได้แต่งงานก่อน
พอถึงเมื่อคืนมันก้อทำกำสำรวตู้คู่รักของเขานะ หนสุดท้ายก้อรู้ว่าเป็นเอ็น ตั้งแต่เจ้าตึงก้อยู่บ้านใกล้กัน
ด้วยความสงสัยคนนึ่งก้อถามว่า

" เป็นลูกกว่าเป็นเอ็น "

อันคนตีได้ก้อยู่ใหม่ก้อบอกว่า " เอ็น อีเอ้ย "

แม่มันอยู่ตางในยังบ่ตื่นเตื่อ ก้อเอ็นว่า

" เออ ลูกก้อเอา เอ็นก้อเอา เอามาชาวบาทเน้อ "

นายพนรัตน์ พรหม กันธา

ลูก = กระดุก

ตึงก้อยู่ = ว่างคู่

เอ็น = ร้องบอก

หมอดูยาจิก

เมืงมาละ มียาจกคนหนึ่งเตียวไปขอข้าวขอน้ำตามหมู่บ้าน วันนึ่งก้อได้ไปขอข้าวที่บ้านแม่หญิงคน
นึ่ง พอตีวันนั้นแม่หญิงคนนึ่งก้อลมบติ เพราะว่สร้อยคอมันหาย ป้อยาจกคนนึ่งไปขอข้าวที่บ้าน มันก้อเดื่อว่า

" เอ้ย ไปขอตังอื่นเตอะไป วันนึ่งลมน่าตินิ สร้อยคอก้อยหายไปสิมเอาไว้ตังใดก้อยู่ "

อู้เสีจมันก้อแอ้หะแม่มันงลงติดหน้ายาจกนึ่งเนาะ ซีนก้อยได้หมวด ละหืออกเหี้ย ยาจกคนนึ่ง
ก้อหัน กะบ่าจ้างว่าใด ได้กะว่า

" ซ่องโหว่ ซ่องโหว่ " ป้อยาจกว่าจบ แม่หญิงคนนึ่งก้อกิดขึ้นได้ว่ามันสิมสร้อยไว้ตืออยู่ในห้องน้ำ
มันก้อกิดว่ายาจกเป็นหมอดูมาบอกหื้อมัน ละมันก้อเอาข้าวหื้อยาจกนึ่งกิน

นายมนัส ฟูวงศ์

หลามออก

คนตะก่องแง่งสะโหรง ที่ไล่อ่อนมันมอกอุ้ได้ปากบ่ลอบ เมื่อเข้านี้เฝ้าข้าวหลาม ลูกมันก็นั่ง
ตาย พ่อมันก็บิดเรื่อบิดว่าที่เฝ้าข้าวหลาม ลูกมันก็ว่า

" พ่อ หลามออก หลามออก " มันก็ชี้ พ่อมันนึกว่าข้าวหลามสดออก พ่อก็ว่า

" ช่างมัน "

ลูกมันก็ว่า " พ่อ หลามออก หลามออก " มันอุ้บ่ลอบ มันจะว่าชะหล้าเลย่ว่าหลามเหี้ย

" ช่างมัน " พ่อมันว่า

" อาเอาไฟจิเนื้อ "

" คิงไค้ออน คิงยังบจี "

ลูกมันเปียไฟติดไม้เสี้ยน " พ่อ อาจิเนื้อ "

" คิงยังบจี คิงบ้อยยังบจี "

เอาไฟจิชะหล้าพ่อมันเต้นโหยง ๆ

" บ่านี คิงกับอาเล็กคบบ่า "

นายจวง อภิชาติ

มอก = ขนาด

จิ = แหย่

ปากบ่ลอบ = พุดไม่ซัด

บิดเรื่อบิดว่า = หันรีหันขวาง

เรื่องเกี่ยวกับสามภรรยา

ข้าวโพดปลามัน

เรื่องของบ่าวสาวคู่หนึ่ง แต่งงานกันมาอยู่กินหลับนอนตายกันได้คืนหนึ่ง ตกวันพุธเมื่อเจ้า
เมียมันก็เยะกินมาสู่กันกินข้าววาย เมื่อมันกินข้าวไปตัดคำสองคำ ก็หงนหน้าผ่นหัว ผัวก็ได้หัว กินไปแถม
สองสามคำก็ได้หัว เมียมันก็ว่า

" ไคหัวหย่ง " เมียมันก็ว่า

" ไคหัวอันนั้นนะเก่า "

นางแสงจันทร์ ดวงจิตร์

ไคหัว = หัวเราะ

เรื่องเกี่ยวกับแม่ยายกับลูกเขย

เกรงใจแม่เมีย

มีครอบครัวนี้อยู่ด้วยกัน 2 คน แม่กับลูกสาว ต่อมาลูกสาวแต่งงานก่อหื้อฝ่ายป้อจายมาอยู่ที่บ้านด้วยกัน ฝ่ายลูกเขยเวลาจะนอนกับเมียก่อเกรงใจแม่เมีย ก่อเลยกิดหาวิธี โดยจวนเมียนอนด้วยกัน เวลาตีเมียลุกมานั่งเข้าตอนเจ้ามืด เวลาตีเมียนั่งเฝ้าไห้เข้า

มาวันหนึ่งป้อเมียนั่งเฝ้าไห้เข้าก่อเกิดเจ็บท้อง จึงลุกไปห้องน้ำ แม่เมียนั่งขึ้นมาป้อดิเลยนั่งดูไห้เข้าแทน ฝ่ายผัวก็คิดว่าเกินเมียตัวเก่า ก่อเข้าไปจี๊ข้างแม่เมีย

" อะหย่งผัวอีหน้อย "

ฝ่ายลูกเขยก่อสะดุ้ง แต่มีปัญหาคือก่อก่อเลยตอบแม่เมียไปว่า

" ขอเข้าสักปิ่น เฮาไค้อยากกินเข้านะอีแม่ "

นายแก้ว ใจมา

จิ = จิ้ม

ซี้ข้าง = สีข้าง

นกิน

หมู่บ้านหนึ่งมีแม่ข้างเป็นแม่ของลูกสาว ลูกสาวกำลังแต่งงานใหม่ มีความเลี้ยงไว้หลายตัว พอแต่งได้บ่เมินบ้านขโมยมาลักควาย พอมาลักควายเป็นกั้ตกะเหล็กปอกปากกัน หื้อกันไปปากขโมยมาหื้อลงโทษตามอาญาแผ่นดิน ตังปิ่นเป็นกั้ไปแจ้งหื้อพ่อแคว้นแจ้งหื้อนายอำเภอไปปาก ฝ่ายลูกเขยก็ได้นำตั้ง

แพ้ไปเกิดเอาควาย เทียวตายออยตื่นควาย สักพักก็ไปสุบใส่เจ้าที่ก็ได้ยกมือไหว้กับเจ้าที่นั้นว่า

" เจ้าที่เป็นที่รักษาของหมู่บ้าน เป็นที่อยู่เย็นเป็นสุข ถ้าได้ควายคืนมา ข้าจะชอนนอนกับแม่ยายกับบนคินหนึ่ง "

ตัวเจ้าที่ก็รู้แล้วว่าควายนั่นมันไปตังใด ชโมยเอาไปตังใด เจ้าที่ก็ไปบอก ชโมยนั้นแล้วก็ปล่อยควายคืนมา ลูกเขยก็ไปสุบใส่ควายนั่นคืนมา พอได้ควายคืนมาก็เอามามัดไว้บ้าน ลูกเขยก็เป็นอันบ่หลับกินข้าวบ่สำ เมียถามก็บ่บอกอะหยั่งลักอย่าง แม่มาถามก็บ่บอกอะหยั่งลักอย่าง เป็นได้ 4 - 5 คิน ผอมลง ผอมลง ในที่สุดก็ว่า

" เอาไปปะใส่ศาลพระภูมิหรือว่าเจ้าที่ เอาได้บนเป็นไว้ว่าเราจะได้นอนกับคนแก่บน กับแม่ยายคินหนึ่ง "

ฝ่ายแม่ยายนั้นก็เป็นแม่ฮ้างก็ว่า " เมื่อได้บนแล้วก็เป็นหยั่ง มาแก่บนเหยยง่า "

แม่ยายหื้อนอนตวยคินหนึ่ง แม่ยายท้าวจะติดใจก็เลยย้อนถามลูกเขยว่า

" บ่าหนาน ดิงบนไว้คินเดียวแต่ท้าวหลายคิน จ้าหลายคินแต่ก็บ่เป็นหยั่ง "

นายลม กันธา

แม่ฮ้าง = หญิงที่สามีทั้งหรือเลิกกัน กะหลัก = เครื่องลักษณะทำด้วยไม้ใช้ตี

แคว้น = กำแพง ลุบ = นบ

เกิด = ตักรอ

คนบางขุนนา

คนบางขุนนามาย่อมก้อยเมื่อ 15 ปีก่อน มีแม่มาคนหนึ่งผัวตาย บังเอิญได้ลูกเขยลักษณะบ้านของจาวอมก้อยสมัยก่อนโล่ง ๆ บะมีห้อง ลูกสาวแต่งงานใหม่ ลูกเขยอยากจะแสดงความสามารถไปทอดแห ปีกมาตีสามก้อเข้ามึงผิด เข้ามึงแม่เมีย พอถูกงูกัดแก้มก้ออู้ว่าเหยยง จิงถามว่า

" อี้แม่กา "

ลูกเขยก้ออู้ว่า " ถ้าเป็นอีแม่เขาจะทอด "

แม่จิงว่า " ถ้ามีงูกัดก้อยจะกิบ "

นายด้วง พันเมา

ทอดแห = ทอดแห

อู้ดั่ง = จมูก

แม่เมียบอกลูกชาย

เมียบอกลูกชายที่นกล้างเห็นชะแล้ง ๆ น้อ ที่นี้แม่เมียบอกไปเปลี่ยนบ่อ น้อ ลูกชายก็เปิดดูช่อง อยู่เขื่อนบน เอาควยลอดเห็น ล่องลง แล้วเอามือก็อก ๆ บนไม้หั้น แม่เมียบอกก็แขงน่อ

" โทะ ผัวอีหน้อยมันดูแควนแม่ะหยังล้าเหลือ "

มันเอาควยล่องลง มันหวังว่าเมียบอก หัวที่เมียบอกล่อหูกน้อ เอาควยล่อง ตบปาก ตีอก ๆ หือเป็นแหลม่อ แม่เมียบอกเลยว้า

" ดูแควนแม่ะหยังล้าเหลือ "

โทะ มันอายุกะลิกปีกปาก เบี้ยมิดชิดแหว เปิดวันคำ กำนั้นนา โทะคำมาผิโผดได้ฟานมาตัว มา โทะ พ่อมันเข้ามกจันน่อ

" ผัวอีหน้อยไปเอาที่ไหนดมานะ ปดโทะ "

" กอนอีแม่บ่ทักนี้จะได้สองตัว " พ่อมันโหด

" คนเขาปากบ่อยู่บ่กิน ยังบ่เอาเป็นมิดแตกปากนั้น "

นายกุณา โกฎกรรจ

ชะแล้ง ๆ	=	เสียงทอหูก	นกล้าง	=	ไต่ถุน
ลูกชาย	=	ลูกเขย	ล่อง	=	ร่องกระดาน
กะลิกปีกปาก	=	ผลุนผลัน	เบี้ย	=	มวย

เรื่องเกี่ยวกับน่อตากับลูกเขย

บ่จ่ายไดไดน้องเมียบ

บ่จ่ายกับน้องเมียบไดไดกัน ที่นี้บ่เมียบอกตาย บ่จ่ายมันบ่ให้ บ่เมียบอกว้า

" โอ ไปให้หยังล้าเหลือลูก น้องเมียบอกยังมียอยู่ "

" หา เด็กาอีบ่หา เอาไปเมื่อใด เอาไปบ่ได้ยากเอาไปวันนอ "

นายแก้ว ไตรจักร

ป้อเมียกับลูกจาย

ป้อเมียกับลูกจายไปนอนเฝ้าห้างนากังไต้ตั้งวัน ๆ ที่นั้นนอนแล้วลูกเขยมันก่อรู้ว่าที่บ้านคนใจ
นอนอยู่ก่อกลับมาอนบ้านตั้งวัน ๆ มากกคนใจ เสร็จแล้วมันก่อกลับไปตีห้าง ไปอุ้มป้อเมียฟังว่า

" อีคำที่บ้านเฮานั้นนา มันจายง่าย ถ้าเฮาไปนอนตวยมัน มันก่อตึงได้ "

ที่นี้ป้อเมียทนก่อบอก " ลูก เฝ้าห้างเน้อป้อจะไปบ้านลักกำ "

ป้อมันเข้าบ้านไปก่อคำแล้ว เมื่อไปถึงก่อเข้าไปนอนห้องหลานน้อย ก่อพอติไปเจอแมงกึ่งคน
นั่ง มันบ่รู้ว่า เป็นไฟเพราะมิด แมงกึ่งคนนั้นหันผิวมา มันก่อให้แต่โดยติ ที่นี้พอได้แล้วป้อก่อกลับออกไปที่ห้าง
นา บอกลูกจาย

" ป้อมาละ ลูกไปเตื่อะ ไปเอาต่อเตื่อะ "

ฝ่ายลูกมันก่อมา พอมาถึงมันก่อทำอย่างเคยเนะ พอเสร็จมันก่อกลับไปตีห้างนาไปนอนกับป้อ
เมีย ตื่นมาเข้ามันก่อถามพ่่ว่า

" ป้อ ๆ เปนจะใดฟ่องตะคิน "

ป้อมันเลิใจออกมาว่า " หะ ห่า ฮี้ว "

ที่นี้ชกขวยมาหน้อยก่อปากันใส่นา แม่เมียมันก่อเอาข้าวมาส่ง ขณะนั่งกินข้าว นั้น แม่ก่อ
หยิกป้อเข้าหยอกกันว่า

" คนแก่นี้เอาตินี ตั้งแต่มาอนห้าง เอาคินสองเตื่อ "

" เอ้า สองเตื่อจะใด อีคำมันไปไหน อีคำตีเลี้ยงละอ่อนนะ "

" อีคำมันบ่สบาย มันไปนอนบ้านมันปุ่น เฮามาอนแทนมัน "

ป้อก่อเลยเอะใจว่า กูนี้ เสียอุ้เหี้ยแล้วกลับไปเอาคนเดิม แล้วลูกจายก่อมาเอาตวย ที่นี้พอ
มันไถนา มันไถนาอยู่จนขวย บ่ปลดนา ฝ่ายลูกจายก่อบอกป้อ

" เอ้อขวยแล้ว ปลดนาเตื่อะ "

ป้อมันโชด " ไ้อ้ห่า ไ้อ้วอก คายบะ "

ตั้งแต่นั้นมามันก่อโชดกันตั้งป้อเมียและลูกจาย

นายพนรัตน์ พรหมกันธา

ใส่นา = ไถนา

ปลดนา = เอาแอกออกจากคอกควาย

เตื่อ = ครั่ง

อีป้อหลับละกา

ลูกเขยกับบ๊อต่ากู่หนึ่งคู่ค่อยถูกกันเต้าใจ ต่างก่อคอยที่จะแกลังกัน คืนวันหนึ่งหลังจากที่เข้านอนแล้ว ลูกเขยก่อนก็ได้นอนกับเมียตัวเก่า แต่ก่อเกรงใจป้อเมียจะได้ยินเสียง แล้วตัวเก่าก่อจะถูกล้อเลียน ก่อต้องรื้อหื้อป้อหลับก่อน คืนนี้บ๊อต่าเข้านอนได้จัดเม้นก่อดองจะหลับแล้ว แต่เพื่อความแน่ใจลูกเขยลองเ็นถามว่า

" ป้อ ป้อ หลับแล้วกา "

บ๊อต่ากำลังนอนก็ดะหยั่งอยู่ก่อดองว่า " เอ้อ หลับแล้ว "

ลูกเขยได้ยินหยั่งอื่นก่อดองโมโหเลยย้อนเอนว่า

" แล้วอันหมาตัวใดอู้หั้นเนาะ "

บ๊อต่าได้ยินก่อดองโศด คิดแกล้าบหื้อเสียเจิงป่อชมอารมณ์ได้ลั้ก้าแล้ว บ๊อต่าก่อดองไปว่า

" ผัวอีห้น้อยหลับละกา "

ลูกเขยได้ยินก่อดองตันว่าป้อเมียจะย้อนเอน ก่อดองไปว่า

" นั้นหมาตัวไหนถามนะ "

นายคำปัน อินตะชัย

เรื่องเกี่ยวกับพระ

จึงตำแหน่งเจ้าอาวาส

มีวัดอยู่วัดหนึ่ง ตูเจ้าเฒ่าได้ถึงแก่กรรมภาพ ตำแหน่งเจ้าอาวาสก่อดองลง ตูเจ้าที่อยู่วัดนั้นล้วนแต่เป็นตูเจ้าหนุ่ม ๆ ทั้งนั้น มีตวยกัน 10 คน ตูป้อหลวงและคณะกรรมการวัดก่อดองเลยมาประชุมกันจะหื้อไผดำรงตำแหน่งต่อ ในที่สุดก่อดองมาตกลงกันตรวจสอบสมรรถภาพของตูเจ้าหนุ่มนั้นเหยก่อนว่าคนใดเป็นผู้ที่อยู่ในศีลในธรรมจะได้ับเลือกเป็นเจ้าอาวาส คณะกรรมการก่อดองหื้อบ๊อหนานโปีะเป็นหัวหน้าในก่อดองคัดเลือก

บ๊อหนานโปีะก่อดองซื้อของก่อดองสองหน้า 4 แก่น ก่อดองหื้อตูเจ้า 4 รูป มายืนเข้าแถว เข้าแถวยาว ๆ ห่างกันไป 5 วา เขาก่อดองมัดแวนคนแก่ ๆ เขาก่อดองย้อยตางหน้า ปกปิดของสำคัญของตูเจ้าเอาไว้

กำนันเป็นก่อกำไปเซาะแม่กึ่งงามเมือง เอามาแก้ผ้าแก้ผ่อนหมด หื้อเตียวกำขัติเจ้าสี่ตน พอเตียวกำขัติแรกก่องก่อดังขึ้นละโป้งเอากำ ไม้ซ่องตุ้เจ้าต๋อยก่องดั่งปึง เตียวกำขัติสองดั่งปึง คนตีสามก่อดังปึง ตู่เจ้าหมื่นเห็นสาวน้อยเตียวแข็งละ แสดงว่าบ่มีสมรรถภาพพอจะเป็นตุ้เจ้าหลวงได้ จนถึงคนสุดท้ายบ่ดั่งแท้ ทางคณะกรรมการกำน่อไซโยให้ร้องว่า ได้ตุ้เจ้าตีเป็นผู้อยู่ในศีลในธรรม ไ้ที่สุดเอาก่องแก่นั้นมาพิสูจน์ ก่อมันหยั่งบ่ดั่งปึง เป็นว่าก่องแก่นั้นหน้าก่องมันแตกยุบเข้าไปใน ไม้ดโกะ มันเหลือตุ้เจ้าคนตะก็แหมก่อนนำละ

นายจันลี ใจแปง

ตุ้เจ้าหลวง = เจ้าอาวาส ก่อง = กลอง
แอ = เออ

ตุ้เจ้ากับแม่ออก

ตุ้เจ้ามาแอ่วหาแม่ออกเมื่อวัน แล้วก่อกำใจว่แม่ออก แม่ออกก็ลั่นลานเหยย อันใดมีไหนก็เอาหื้อตุ้เจ้า กำเตียวผัวมันมาปุ่นแล้วละ ชี้เหล่าเหยยผัวมัน

" อู๋ วันนี้นักินเหล้าเสียงหลายซวด เป็นหนี้เป็นเหมือนหอยจับไม้้น "

" โอ้ ก็ตี ๆ เป็นมาปุ่น เข้าไปในหีบเวย ๆ ในนั้น "

อันนี้เข้าไปในหีบ เป็นแปงหีบไว้ละโล่ เขาหลวงกัน ปี้ตุ้เลยเข้าไปในหีบปิดประแจ ตุ้เจ้ามีในหั้นผัวมันแก้ขึ้นมา

" อ้อ วันนี้เป็นหนี้เป็นเหมือนหอยจับไม้ ลูกินข้าวกับสัง " เข้าไปผ่ขันโตก บ่มีสังกินเนาะ

" บ่มีสังกินจะเอาหีบไปขายหื้อตุ้หลวง " ตุ้หลวงก็อยู่ในนั้นละโล่

" หีบไปสามร้อย ก้นบ่ได้สามร้อยจะเอาไฟเผาเหยย " ตุ้เจ้ากลัวแหล่ในหีบนั้น กำเตียวก็

" พระปัญญามาคุณ์ก่อน " พระปัญญาก็มาแหล่

" อู๋ ปี้ตุ้ต่างใดอู "

" โออย่าก เอะเอาหีบนั้นไว้ เอะจะเมือบ่มาก่อนเผ่าตี ๆ เน่อ อยู่ใกล้ ๆ นี้ แหมะอยู่ "

ตุ้เจ้ามันฮ้อน หายใจผิด กำเตียวก็ฮ้อน

" ปัญญา ปัญญา ฮามีในนี้บะ " จะเหยยะจะใด มันมาแหมก่าต่อมันร้อยห้าสิบ ก็บ่เอา ก็ขอเอาสามร้อย

" ปัญหาเท่าใดอู้ก้อ คำมัน "

" เป็นก็ว่าร้อยห้าสิบ บ่ได้สามร้อยเป็นจะเอาเผาไฟ เป็นว่าจะนั้นนะ "

" ปัญหา สามร้อยก็สามร้อยบะ ลตางค์มีบนหัวหั้น "

ปัญหาก็เอาสตางค์หื้อสามร้อย เปิดแนบ

นายตา ก้อนสุรินทร์

แม่ออก	=	หญิงผู้ปกครองพระ	มีใจอ้อ	=	ชอบ
หอยจับไม้	=	มากมาย	อู	=	ไม่รู้
เหมะ	=	ซิด			

ตุ้เจ้ากับแม่ออก

ตุ้เจ้าแถมตนหนึ่ง ไปแ้วบ้านอย่างเดียวกัน แล้วอู้ก้อก็ม่วนตังแม่ออก ผัวมันก็ไปแ้วอย่างนั้น
ละ เมมาเหล้าผัวมัน แล้วก็

" นีตุ้ เป็นมาปิ่นละ "

" โอ๊ะ จะเยี่ยะอย่างใด "

" เข้าอยู่ในบ่ บ่มันใหญ่ " ตุ้เจ้าก็เข้าอยู่ในบ่เอาผ้าปกไว้เหยีย หัวสคใจไว้ ก่าเดียว

" อะสิ่งนี้แนะ " ผัวมันถาม

" ช้องก๊ะ "

" เออ อันนี้ละช้อง ช้องที่เอาไว้ตอนนั้น " มันจนมาละเมียมัน

" เออ จะตีช้องอันนี้ หยั่งดูเสียงมันอ้ออู้ก๊ะหา " เอาลูกกุญใส่หัวตุ้เจ้ากะ

" ปีก " ตุ้เจ้าก็ " อู้ย " ยอกเหมก้า " อู้ย "

ก็เห็นว่าขี้ยัง ยอกเหมก้าก็ตางเต่ง ๆ ก็บออกไปก็สิ้นไปแล้ว ตกมะลุนมาแม่ออกไปส่งข้าววัด
ปิ่นพรหื้อแม่ออก

" มัวมึงเอาหัวกามาตีตางช้องอู้ก้อยังบ่ว่าสัง ประตัง ตามขึ้นในเฮือน ปู.ต "

นายตา ก้อนสุรินทร์

บุง = กระบุง

ลูกกูด = กำปั่น

ต่างเต้ง = ตะกูดตะกาว

โจโจ้ = โด่

ยอด = ชก ต่อย

PAYAP UNIVERSITY

โตกโตพระน้อย

พระน้อยมันย้ายมา ถนนตีผ่านหน้าวัดมันก็มีสาวเตี้ยก่าย หมู่พระน้อยก่อเอาควายลอดข้าง
ฝา ละก่ออ้อง " โตกโต ๆ "

ทีนี้สาวมันก่อปลาเบื่อนมันมาตวย กำไม้มา พอเห็นพระน้อยเอาควายลอดอูฝา มันก่อบวบ แหม
วันเดินผ่านมา บะเห็นโตกโตละ สาว ๆ ก่อแต่งถามว่า

" พระน้อย วันนีโตกโตมีไหน "

พระน้อยก่อว่า " โตกโตมันเมื่อย "

นายคำผาง มมสุวรรณ

โตกโต = ตึกแก
เขื่อน = เพื่อน

เมื่อย = ไม่สบาย

ที่โพนหินก่อรั่มมั่ง

ในเทศกาลเข้าพรรษา จาวบ้านต่างพากันไปทำบุญที่วัด พอได้เวลาตึก่อขึ้นนั่งอาสนะสงฆ์ ซึ่ง
ยกพื้นสูงกว่าจาวบ้าน จาวบ้านนั่งเสมอกันตามอายุ มีแม่หญิงสาวคนหนึ่งนั่งใกล้ตุ้เจ้า ใส่เสื้อคอกว้าง และบ่
ได้ใส่เสื้อชั้นใน เมื่อตุ้เจ้าเริ่มสวดก่อกัมลงกราบ ด้วยท่าดีประวังก่อกำหนือหันใส่แม่ ตุ้เจ้าตนแรกไปหันใส่
พอติ ก่อเลยเริ่มสวดว่า

" นมออกหินก่อรั่มมั่ง "

ตุ้เจ้าตนที่สองก่อสวดต่อไปว่า " ตีโพนหินก่อรั่มมั่ง "

ตุ้เจ้าตนที่สามก่อสวดต่อว่า " ตีเก้าเสาหินก่อรั่มมั่ง "

ตุ้เจ้าตนที่สี่ก่อสวดว่า " อัสโหลโล้ก่อรั่มมั่ง "

นายสมบุรณ์ เพศธรรม

เรื่องของตุ้เจ้า

มาพ่อแห้ววัดหนึ่งกำ วัตน์เช้าเป็นตุ้เจ้าเผ่า ตุ้เจ้าเผ่านี้บวชมาเมินหละ บวชมาเมื่ออายุได้ 4 - 5 ขวบป่าอุททางโลกเท่าใด แต่เป็นเป็นคนมีนิสัยชอบการพนัน เล่นหวยกุ๊กก หวยออกงวดไหน ๆ ก่อเลี้ยงเงินกำลีหัวสิบบาท เล่นหวยใต้ดินอันเลาะ ตุ้เจ้าหยั่งจาใด ชอบการพนัน เณรตั้งหลายก่ออุ้นเสียคิดว่า ตุ้เจ้าชอบการพนัน วันหนึ่งมีปอย ที่วัดถัดไป เณรลงกำน เณรนี้ต้องการเงินไปแอ่วปอย เณรก่อเลยเห็นช่องทางว่าตุ้เจ้านี้ชอบการพนัน เณรก่อเลยคิดจะเอาสะตางจากตุ้เจ้า ก่อพอดิเณรกำลังคิด มีอีหน้อยอายุมอก 7 - 8 ขวบนี้ เตียวเข้าวัดมา เณรสมองใส่ออกกิดขึ้นมาได้ เณรก่อถามตุ้เจ้าว่า

" ตูลุง ๆ ตุ้ว่าหืออยู่ตางหน้าหรือตางหลัง " ตุ้เจ้าเผ่าตามตั้งูมาพองก่อว่า

" อยู่ตางหน้ากำบะ "

เณรก่อว่า " ผมว่าอยู่ตางหลังนี้ "

ตุ้เจ้าก่อว่า " โอตางหน้ากำ เณรบ่ฮู้ยัง หิมันต้องอยู่ตางหน้า "

เณรก่อเลยว่า " อั้นเอาใส่สะตางกันบ่ คนสิบบาท ถ้ามันอยู่ตางหลังเสียหือผมสิบบาท ถ้ามันอยู่ตางหน้าผมจะเสียหือตูลุง "

ตุ้เจ้าเผ่าก่อว่า " ตกลงกะ ช้างตึงว่าอยู่ตางหน้าแน่ ๆ "

เณรก่อฮ้องอีหน้อยเตียวเข้าวัดตะกั่มาบนโอง เอาสะตางใจ้งเข้าปิ่นเตียง แล้วก่อบอกว่า

" อีหน้อย เก็บสะตางหือเณรกำมอ สะตางมันล่นเข้าปิ่นเตียงตะกั้น "

อีหน้อยก่อกานเข้าไป อีหน้อยเข้าป่าใส่เตียวใน หักอแม่นอกกันมาจีะโปะ เณรเลยจีหือตุ้

เจ้าพ่อ

" ตูลุงหันก่อ หิมันอยู่ตางหลัง "

" โอ แต่บ่าเฮ้ย "

ตุ้เจ้าก่อเลยต้องเสียเงินหือเณรเป็นเงินสิบบาท ตุ้เจ้าไ่เสียอกเสียใจขนาด เพราะว่าเสียที่เณร เวลาผ่านไป 1 ชั่วโมง อีหน้อยคนตะกั้ก่ออานน้ำอยู่ปากบ่อ ปายล่ำกำมอานน้ำ ตุ้เจ้าเผ่าบ่าหัน แต่เณรแหมคนหัน เณรแหมคนก่อได้ได้สะตางก่อเลยบอกว่า

" ตูลุงว่าหืออยู่ตางหน้ากว่าตางหลัง "

ตุ้เจ้าก็ก่อโดนเสียฮู้กำละล่อ กำนี้หลวกละบะ ก่อเลยหยอกว่า

" ก่ออยู่ตางหลังกำบ่า หิดคนจะบ่อยู่ตางหน้าได้จะใด "

เณรก่อเลยใส่สะตางกับตุ้เจ้ายอกว่า

" ถ้าอั้นตุ้เจ้ามาใส่สะตางกับผมคนละสิบบาท ถ้ามันอยู่ตางหน้าตูลุงเสียหือผมสิบบาท "

ตุ้เจ้าก้อตอบตกลง แล้วเพรกก้อหื้อพ่ออี๋น้อยตีอาบนํ้าอยู่ปากบ่อ ตุ้เจ้าก้อเหลียวไปพ่อ หันหื้ออยู่
ตางหน้าแน่ หื้อก้อตาย บิดอยู่ตางหน้า บิดอยู่ตางหลัง เอาใดกันแน่ ตุ้เจ้าก้อได้เสียเงินหื้อเฒ่าสิบบาท

นายสมบุรณ์ เพศธรรม

ปอย = งานฉลอง

มอก = ขนาด

หลวก = ฉลาด

ปุดตีน = ขาดทุน

เรื่องเกี่ยวกับทิดลิกใหม่

เกียร๊ว

มีพ่อหนานคนหนึ่งมันนั่งที่หน้ารถ นั่งติดเกียร๊วที่กันเก๊กเด็ก กำนี้รถที่มันนั่งไปก้อมีกำแม่กาดขาย
คร้ว นั่งอยู่ตางหลัง กำนี้แม่กาดมันอุ้ค้ำบติ อุ้เรื่องนอนตายผิว ผิวมึงใหญ่ก้อ น้อยก้อ อีตัวหนึ่งก็ว่า

" มึงเขายังมาปากยัดค้ำบติ บ่เกรงใจพ่อหนานเป็นพ่อง เป็นตนเผ่าคนแก่ "

เขาก็ดักไปลักกำ พ่อหนานความจริงมันเจ็ยหุ่พ่อง พ่อหนานก็เ็นออกมาว่า

" อุ้ไปเตอะ เรื่องตางโลกพ่อหนานบ่สนใจจะหยั่ง พ่อหนานสนใจตางธรรมบูน สุเขาจะอุ้จะ
หยั่งก็อุ้ไปเตอะ "

เขาหมุ่นก็อุ้กันไปตัก ๆ อุ้ไปตางเรื่องบติ ได้ลักกำหนึ่งเนอ ก็ไ้ อันนั้นมันแข็งเก๊กเด็ก
เมื่อลักกำรตอกกะ คนที่ซบก็ติดเครื่อง กำเกียร๊วอันที่มันตั้งเก๊กเด็กหันนา มันก็ผะเลิด มันก็ไปสุมเอา
ของพ่อหนาน พ่อหนานก็ละดัง

" โอ๊ะ บ่ใช่ อันนี้บ่ใช่เนอ อันนี้เกียร๊วพ่อหนานเนอ "

ตักโตลใจ

มีพ่หนานคนหนึ่งลิกออกมาได้ 2 - 3 วันก้ออุ้จักกับสาว กำอุ้บ่หนานนี้เป็นจับสาวเก่งล่อ อุ้
สาวได้ 7 วัน สาวก้อติดอกติดใจ บ่หนานอุ้ม่วน กักเลยตกลงปลงใจยอมตกลงแต่งงานกับบ่หนาน บ่
หนานก้อแบ่งบ้านแล้วก้อลวดแต่งงาน คืนแรกบ่หนานก้อนอนอยู่บนละลิ้น ดับพินดับไฟหมดละ ตางคนตาง
นอน บะได้ยะหยั่งกันเตื่อ บ่หนานก้อนอนนิก " เอ ... กูจะยะอย่างใด เขาว่ายะหิ ๆ กูก้อบ่เคยลิกเตื่อ "

ปิ่นนากัดไปสะปัสสะเปิด ฝ่ายเจ้าสาวก่อนเป็นเจ้าสาวใหม่เหมือนกัน ก่อนนกัด " เมื่อใด มันจะยะหย่งหื้อกูปะ มันยังบะยะจะใดสักเตื่อ "

เวลาผ่านไปเป็นกึ่งคืนตึงเจ้าบ่าวเจ้าสาวตึงบ่หลับ ต่างดักฟังท่าทีของอีกฝ่ายหนึ่ง ก่อนอดิ บ้านหันมีตักโตตัวนั่งมาอยู่ ตักโตก่ฮ้องขึ้น " แน่ๆๆ... บัดแล้วๆๆ "

ปิ่นนาก่อฟังตักโตว่า บัดแล้ว ๆ ปิ่นนาก่อลุกขึ้นนบเมียตัวเก่าได้ก้านั้นปะกะ พอแหมบักัดต้อน ตักมา ตักโตฮ้อง " แน่ ๆๆ... ต่อแล้วๆๆ " ปิ่นนาก่อลุกขึ้นต่อแหม ถ้าบ่มีตักโตปิ่นนาก่อบะได้ยะเมีย ตัวเก่าละ ปิ่นนาก่อระลึกถึงบุญคุณของตักโตตลอดมา

อยู่มาวันหนึ่งปิ่นนาก่อออกไปเอาพินหาหั่วในป่า สะบ้านไว้ ก่อนอดิเต่าไฟต้ปิ่นนาก่อตั้งข้าวบ่ได้ ดับไฟ ไฟก่ลุกไหม้ลามติดหั่วที่อยู่ข้างเต่าไฟนั้น ทำหื้อบ้านปิ่นนาก่อไหม้หมด ปิ่นนาก่อมาทักให้ เป็นน้ำ หุ่น้ำดำ เมียปิ่นนาก่อบะไ้ให้เต่าไฟป้อหลวงเป็นก่มาผ่อ

" เออ นายเหย บะเป็นยัง ไฟไหม้บ้านไปนี้บะเป็นยัง เรื่องบ้านนี้ป้อหลวงจะปาวหื้อคน มาจ่วย "

ปิ่นนาก่อตั้งให้ตัก ๆ ป้อหลวงปลอบจะใดปิ่นนาก่อให้ ในที่สุดปิ่นนาก่อว่า

" ฮือ ๆ ตี้ไ้เน้นา บะไ้เจ้เสียดายบ้านเสียดายจองนา ฮือ ๆ "

" เสียดายหย่งอ่อ " ป้อหลวงถาม " เสียดายตักโตนะก่า "

นายสุขใจ ใจแบ่ง

แบ่งบ้าน	=	สร้างบ้าน	สะลิ	=	กินนอน
ตักโต	=	ตักแก	สะบะสะเปิด	=	สารพัด
หั่ว	=	พิน			

ปิ่นนาก่อพินขึ้น

มีหนานคนหนึ่ง มันบ่รู้ว่าแม่หญิงเป็นอย่างไรใด แม่มายก่ฮ่มมัน ไคหื้อมันนอนโดยหย่งโดย มันก่บ่ค่อยฮู้จัก มันบ่เคยลู่ ก้านี้ก่มีฮื้อนั้นคนหนึ่งจวนมัน

" หนาน ๆ เอาไปชุดบู้บ้อ "

" เอ่อ ไปก่ไปก่า " จวนกันไปชุดบู้กางโต้ง

" ถ้าข้าฮ้องมีหนาน ๆ มาหาข้าเวย ๆ น้อ "

ปูม้นหายาก ไอ่หนานมันก่อไปเซาะชุดไฮบูไฮเพ่ อี้นั้นก่อชุดได้สองสามตัว มันโค่เยียว มัน
จะยืนเยียวก่ออาย มันเลยนั่งเยียวติดใส่อุปูปอดิ ปูม้นนึกว่าฝนตกมันก่อออกมาหนีบแถมอ่อนมันนา มันก่อ
้องแล

" หนาน ๆ กำใจมาเวย ๆ ซอมาเป่าหื้อกำเตอะ "

ปูหนานมันก่อบู้ ปูหนานก้มลงเป่าแต่ ๆ ไอ่หนานมันก่อจ่ม

" อู้ บู้มันเหม็นไปเหม็นง่า "

นายล่ามัน ชัยนียง

แม่หญิง

=

ผู้หญิง

จ่ม

=

บ่น

แผลเก่าลู้

ปูหนานตีบลิคใหม่ชนหัวบั้นยาว มีสาว ๆ ในบ้านติดใจหลายคน คนที่ออกมาเหลือเป็นคงจะ
บมีไผเหมือนอีแก้ว อีนี้มันแ่นกว่าเป็น วันหนึ่งมันก็ชวนปูหนานตีบไปตัดหัวในป่า ตอนไปบนทางอีแก้วก็
หื้อทำอย่างใด ปูหนานตีบก็บู้เรื่อง พอไปถึงป่าก็แยกตัดหัวกันคนละที่ ห่างกันมอกได้ยินเสียงฟันหัว
ก่อนจะแยกกันอีแก้วก็บอกว่า

" ปูหนานเจ้า ถ้าข้าเจ้าไปฟันหัวตังปุ่น ถ้าบ่าได้ยินเสียงฟันหัวหื้อชะใจไปผ่อข้าเน้อ "

" เออ ข้าจะทำฝง บ่เป็นหยิ่ง " ปูหนานว่าแล้วก็แยกไปฟันหัว พอลักจ้ำล่า เสียงมีดฟัน
หัวดกบั้ง ปูหนานตีบก็นั่งไปหา พอไปถึง หันอีแก้วนอนหงายแ่มแ่นขึ้นไปวันแาวปุ่น แอนหลับตาหายใจ
แขม่ว ๆ ปูหนานก็ตกใจ ยืนเป็นกะง่ากะเง็ง พอได้สติก็เข้าไปสำรวจจุกั่วไป หันตรงหว่างราอำกำบงาบ
ก็อุทานขึ้นว่า

" พุทโร รัมโม แผลกว้างแตกกว้างว่า "

ว่าแล้วก็ว่าคาภาเป่าลงไปสามเตือกก็บ่น กักมลงใกล้ ๆ มีกลิ่นลอยเข้าอุดังก็เลยนิมนำขึ้นว่า

" เอ แผลนี้เป็นแผลเก่าลู้ มันบ่ใช่แผลถูกมีดนี่นา "

หนานตีบว่าแล้วก็เอามีดเหน็บแาวแาวไปบ้านโ้ง ๆ จะไปบอกชาวบ้านมากอย

นายมนัส พ่วงค์

แขน	=	แรด	ชะใจ	=	รีบ
จ้ำล้า	=	ครู่หนึ่ง	หวั่น	=	ด้น
ดักบี้	=	เจียบฉี่	กว้างแต่กว้างว่า	=	กว้างมากจริง ๆ

สงสัยว่าแต่งคนตาย

มีจายคนหนึ่งบ่เคยร่วมเพศเลย ที่นี้ก่อนพอมีแม่หญิงคนหนึ่งอยากหื้อร่วมด้วย จายคนนี้เป็นพระเฟี้ยง
สึกมาใหม่ ๆ ไม่รู้จะเอาไว้ไหน ก่อเลยเอาไว้ตรงสะดือหนึ่ง ๆ อยู่อย่างอื่น แม่หญิงก่อดบได้ มันก่อกระ
เลือกตัวขึ้นทีละน้อย ๆ จนในที่สุดมันก่อกลมลงไป ที่นี้ไอทิดสึกใหม่ก่อสะดุ้งลุกวิ่งหนีไป มันก่อนึกว่ามันแต่ง
คนตาย ที่นี้มันวิ่งไปกางเกงบ่ใส่ละ ลัดไปตามสวนผักกาด ผักกาดกำลังออกดอกเหลืองอร่าม ที่นี้พอมัน
กลับไปบ้าน มันไปตรวจดูของมัน พอดิมันเห็นดอกผักกาดก่อนึกว่า เป็นอุจจาระของผู้หญิง ที่นี้มันก่อก้าวตัวสั้น
เลย

รุ่งขึ้นตื่นขึ้นมามันก่อกลับไปวางเวียนแถวบ้านใกล้ ๆ นั้น ไปฟังข่าวว่ามีคนตายก่อ พอดิมีเด็ก
เลี้ยงควายมา มันก่อกถามเด็กเลี้ยงควาย

" โอहन้อย ๆ ท่านบ่มีคนตายต้องไผ่บ่ก่อ "

โอहन้อมันก่อกว่า " บ่มีล่อ " มันก่อเลยโล่งใจที่ไม่ได้ทำให้แม่หญิงตาย

นายพรรัตน์ พรหมกันธา

คำหมั้น	=	แถว ๆ นี้	ต้องไผ่	=	ท้องทะลุ
---------	---	-----------	---------	---	----------

เรื่องเกี่ยวกับ

แม่

มีแม่ชื่อนหนึ่ง เป็นแม่ขายก่อเลยไปหาหมอกี่โง่งยา หมอเป็นกาดละก่อบอกว่า

" หื้อเอาเยี้ยมาวาดแหมก้า " ที่นี้แม่ชื่อบอกว่า

" บ่ได้มา จะเยี้ยวใส่ขาดแล้วหื้อละอ่อนเอามาได้ก่อ "

หมอกื่อบอกว่า " ได้ก้า "

ตกวันพูมาแม่ชีก่อเยี่ยวใส่ขวด หื้อละอ่อนเอาไปส่งหื้อหมอ ละอ่อนได้ขวดเยี่ยวละกอล่นไป
หมายจะไปหาหมอที่โองยา ละอ่อนก่อตำว เสียเยี่ยวคว่า ละอ่อนก่อปข้างจะเสียอย่างใด จะปึกไปหา
แม่ชีก่อกลัวแม่ชิต่า เหลียวไปเหลียวมาก็ปะแม่จ้าวแม่มานกำลังเยี่ยวพอดี ละอ่อนก่อเลยเอาขวดตวงเยี่ยว
จ้าว ละก่อเอาไปหื้อหมอกวด หมอกวดก่อยิ้มแล้วบอกละอ่อนว่า

" หื้อไปบอกแม่ชีว่า แม่ชีกำลังตั้งท้อง "

ละอ่อนก่อไปบอกแม่ชี อย่างที่หมอบอก แม่ชีได้ยินก่อตกใจก่อบอกว่า

" เอ้อ เทียนมีฤทธิ์ เทียนมีฤทธิ์ "

นายสมบูรณ์ เทตธรรม

กวด = ตรวจ

ละอ่อน = เด็ก

ตวง = ร่อง

โองยา = โรงพยาบาล

ตำว = หกล้ม

ภาคผนวก ข

หน้า

ความมณลาด

ความนิไทวนรืและรืจกสังเกด

โจรของ 60

การใ้อบาย

ขมกับนกเก้า 60

ขวัฏติดแหวน 61

เจี้ยล่งแล 62

พ่อค่างว 63

พ่อเมียบกับลูกจาย 65

ความเจ้าปัญญา

เจี้ยงเมียงค้ำพญา 66

เจี้ยงเมียงค้ำพญา 67

พืหนาน 68

ลูกจายกับพ่อเมียบ 68

ลัวะกับไต 69

สามไม้ 70

หน้า

ความโง่

ความโง่ที่แสดงออกด้วยการกระทำ

บ้อหลวงใหม่	71
ฉันทาย	72
พ่อเมี่ยงกับลูกจาย	73
มูเซอร์	74

ความโง่ที่เกิดจากความเข้าใจผิด

บู้จ๊กทาน	75
พระเอกลิเก	76
ยวงไปกรุงเทพ	76
วิทยุกับยาง	77
หน่อข่าใส่น้ำบู	77
หนีบป็น	78

ความโง่ที่เป็นผลมาจากความเชื่อ

ชมเอาศีล	79
แนะนำ	80
อัยคำคนชื่อ	81

ชนะการแข่งขันด้วยกลลวง

คางคากับเสือ 82

การหนีด้วยกลลวง

เจียงเมี่ยงคำญา 83

กลลวงที่ทารุณ

ไค้หื้อเป็นตายตัวตาย 84

เจียงเมี่ยงคำญา 84

การล่อลวงและการผิดประเวณี

เรื่องระหว่างนี้เซยกกับน้องเมีย

บ๊ายกับน้องเมีย 85

บ๊ายกับน้องเมีย 86

บ๊ายกับน้องเมีย 86

บ๊ายกับน้องเมีย 86

บ๊ายกับน้องเมีย 88

บ๊ายไค้ไค้กับน้องเมีย 89

ใส่แซ่ว 90

อยากไค้ไค้กับน้องเมียมาทำเมีย 90

หน้า

เรื่องระหว่างแม่ยายกับลูกเขย

นวลผืนหมาม

91

เรื่องระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

แม่เลี้ยงเสียที

91

เรื่องทั่วไป

ขออ้อ

92

เจ็ยสองผ้าเมีย

93

กลลวงโดยวิธีแบ่งทับ

คนปากสัวเมีย

95

การปลอมแปลง

สองคนผ้าเมีย

96

ไอกองซี้จู้

97

การกล่าวหาที่ผิด

เจ็ยสองสหาย

98

ปัญหาเอาตัวรอด

100

สองสหาย

101

หน้า

ภรรยาแล้ว

เล่นรู้จากผิว	102
อ๊ะเอะมีรู้	103

ภรรยาปากจัด

ผิวเมียบ่อบอกัน	103
-----------------	-----

หูหนวก

หูหนวก

คนหูหลัง	104
ครอบครว้หูหนวก	105
เมียหูหลัง	105

ตาบอด

บ๊ายตาบอด	106
ตาบอดสี่สหายคล้าจ้าง	107
อ้ายตาบอดน้ำใส	107

ปากแหว่ง

คนปากแหว่ง	109
ปากแหว่ง	110

หน้า

ติดอ่าง

โจรติดอ่าง

110

คองอก

ผียิมหม้อ

111

คนเฝ้าทลายประเภท

แซนก็อด ตาบอด หูลิ้น

112

เจ็ยสองสหาย

112

สามสหาย

113

นักบวช

เรื่องของทิดสิกใหม่

หนานสิกใหม่อยากได้ลูก

114

อุปถุกุคน

114

เรื่องของพระ

เพิ่นแกกีน

คนขี้จู้เห็นยา

115

ตุ้เจ้ากีนซั้หมา

116

	หน้า
ตุลึงกัถายนา	117
ตุลึงเหี้ยม	118
มาทำบาปในวัด	119
วัดแม่ตื่น	119
หลวงปู่ชีลี	120
ขอบเอวขันะ	
ชะโยมส่วยตุ้เจ้า	122
ตุ้เจ้าอย่างเวย	122
ไม้กันคน	
กะต๋ำป๋าคำติ	123
กะต๋ำป๋าคำติ	124
กะต๋ำป๋าคำติ	125
กะต๋ำป๋าคำติ	125
ชี้เหล้ากับตุ้เจ้า	126
ซิด	128
คนหุดีเป็นคนหนวก	130
เขี้ยงเมี่ยงคำพญา	131
ตุ้เจ้ากับพระน้อย	133
ตุ้เจ้าจ้าวเพชรหลวง	131
ตุ้เจ้าเจ้าระเบียบ	134
ตุ้เจ้าหุบเขา	134

หน้า

การมดเท็จและการไม

เรื่องเกี่ยวกับสัตว์

โกธเนื้อน	135
ควาย	135
เจียลุลล	136
นกเขา	137

คนใจไม

เจียลุลลใหม่	137
เจียลุลลใหม่	138
ใจจางลิม	139
ลุลลนอแ้วสาว	139

ความนัศจรรยของอาวุธ

ปืนเกี้ยว	140
-----------	-----

ความเข้าใจผิด

ความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากการใช้ภาษา

กว้างกิ	141
ชมกับไต	141
คนไทยใต้บ่อค้าเมืองเหนือ	142

	หน้า
ความไม่เข้าใจภาษา	142
น้ำรักคิงน้ำพริกอา	143
สองสหายลักไก่	143
ความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากการฟังอย่างไม่ถ้วนถี่	
ซีเหล้า	144
บ่อยู่จักนักเลงโต	145
ความเข้าใจผิดอันเนื่องมาจากการกระทำ	
เจี้ยละอ่อนซี้ลัก	146
ละอ่อนลักป่าเต้า	146
สองสหาย	147
สามสหาย	148
อู๋ฮากับอู๋ยคิง	148
ตลกหยาบโหล่น	
เรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจผิด	
คนละเรื่อง	149
เต็งฮั้งมั้ง	149
ผ้าเมี่ยงกัน	151
เผาข้าวหลาม	151
สงสัยอ้วยวะเพนคชายเป็นลูกหรือเป็นเอ็น	152
หมอดูยาจก	152

	หน้า
หลามออก	153
เรื่องเกี่ยวกับสามภรรยา	
ข้าวใหม่ปลามัน	153
เรื่องเกี่ยวกับแม่ยายกับลูกเขย	
เกรงใจแม่เมีย	154
แก้บน	154
คนบางมูลนาค	155
แม่เมียกับลูกจาย	156
เรื่องเกี่ยวกับพ่อตากับลูกเขย	
ป้าจายไคไคน้องเมีย	156
ป้อเมียกับลูกจาย	157
อีป้อหลับละกา	158
เรื่องเกี่ยวกับพระ	
ชิงตำแหน่งเจ้าอาวาส	158
ตุ้เจ้ากับแม่ออก	159
ตุ้เจ้ากับแม่ออก	160
โต๊กโต๊พระน้อย	162
ที่ไหนหันก่อรั้มมั่ง	162
เรื่องของตุ้เจ้า	163

หน้า

เรื่องเกี่ยวกับทิดเล็กใหม่

เกียร้วรต	164
ตึกโตดลใจ	164
ปีหนานเหม็นซู้	165
แปลเก่าลู้	166
สงสัยว่าแดงคนตาย	167

เรื่องเกี่ยวกับซี

แมซี	169
------	-----

สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยพายัพ